

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ZDROJE INFORMACÍ, ZPRACOVATELE PODKLADŮ:

Český hydrometeorologický ústav, Praha
Český statistický úřad, Praha
Generální ředitelství cel, Praha
Ministerstvo zemědělství, Praha
Ovocnářská unie České republiky, Holovousy
Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Brno
Státní zemědělský intervenční fond, Praha
Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský, Brno
Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Praha
Rynek owoców i warzyw, Polsko
Situačná a výhľadová správa, VÚEPP Bratislava
WAPA, The World Apple and Pear Association, Belgie

Odbor rostlinných komodit MZe

Autorka:

Bc. Irena Buchtová MZe

Ředitelka odboru rostlinných komodit:

Ing. Eva Divišová MZe

*Autorka touto cestou děkuje za spolupráci všem uvedeným organizacím
a jejich odborným pracovníkům.*

Vydalo Ministerstvo zemědělství

Těšnov 17, 117 05 Praha I

internet: www.eagri.cz, e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7084-985-9, ISSN 1211-7692, MK ČR E 11003

Tisk a distribuce TYPO – J. Jehlička, Třebichovice 9, 273 06 p. Libušín, e-mail: typo.jj@volny.cz

SITUAČNÍ
A VÝHLEDOVÁ
ZPRÁVA
OVOCE

ŘÍJEN 2011

OBSAH

Úvod	3
Souhrn	3
Zásahy státu a opatření EU u komodity ovoce	4
Světový trh	35
Produkce ovoce v ČR	42
Produkční ovocné sady v ČR	50
Integrovaná produkce ovoce v ČR	57
Školkařství v ČR	59
Zpracovatelský průmysl ovoce v ČR	60
Skladovací kapacity v ovocnářství ČR	63
Cenový vývoj ovoce v ČR	64
Spotřeba ovoce v ČR	67
Zahraniční obchod s ovocem v ČR	68
Přehledy o užití ovoce mírného pásma v ČR	72
Přílohy: - č. 1 – Zahraniční obchod ČR s čerstvým a zpracovaným ovocem	73
- č. 2 – Nejvýznamnější země zahraničního obchodu ČR s ovocem	77
- č. 3 – Porovnání finančního vyjádření produkce ovoce v ČR	79
- č. 4 – Struktura celkových sklizní ovoce v produkčních a extenzivních sadech v ČR	80
- č. 5 – Důležité kontakty	82

ÚVOD

Cílem této Situační a výhledové zprávy je informovat o situaci v sektoru ovoce, dále o změnách a základních pravidlech, týkajících se společné organizace trhu EU u komodity ovoce.

Předkládaná zpráva navazuje na Situační a výhledovou zprávu, která byla vydaná v říjnu 2010. Použité údaje jsou zpracovány podle dostupných informací k srpnu 2011, není-li uvedeno jinak.

Situační a výhledové zprávy jsou v roce 2011 pro všechny podnikatelské subjekty k dispozici na územních pracovištích Agentur pro zemědělství a venkov (AZV), Krajských agentur pro zemědělství a venkov (KAZV), na pracovištích Agrární komory a v budově Ministerstva zemědělství. Dále jsou rovněž k dispozici na internetové adrese: <http://www.eagri.cz/>, navigace – zemědělství, rostlinné komodity, ovoce a zelenina, situační a výhledové zprávy.

SOUHRN

Průběh počasí v roce 2010 opět nebyl z hlediska pěstitelů ovoce příznivý. Produkci ovoce negativně ovlivnilo květnové chladné počasí a silné dešťové srážky. Důsledkem toho nemohlo dojít u jaderovin a peckovin k dostatečnému opylení. Tyto klimatické podmínky následně zapříčinily značné rozšíření houbových chorob (strupovitost a moniliový úžeh), proti nimž nebylo v mnoha oblastech možno efektivně zasáhnout z důvodu podmáčení sadů. Obdobná situace byla však i v dalších zemích EU, např. v Polsku, Belgii, Německu a Itálii.

Celková produkce ovoce v roce 2010 tak klesla o 29 % oproti roku 2009 a dosáhla objemu 297,7 tis. t. Jednalo se v tomto roce o nejnižší sklizeň ovoce v novodobé historii českého ovocnářství. K největšímu poklesu došlo u produkce meruněk, švestek, třešní, višní, hrušek a jablek. Sklizeň ovoce v produkčních sadech meziročně klesla o 32 % na 121,0 tis. t, přičemž nejhorší situace byla ve střední a severní Moravě. Z důvodu vyššího napadení ovoce houbovými chorobami byl i podíl konzumních jablek nižší.

Produkce ovoce v roce 2011 z produkčních sadů se odhaduje v objemu 90,6 tis. t, (tj. o 25 % méně v porovnání s velmi slabou sklizní ovoce v roce 2010) a na základě dostupných statistických dat se jedná o nejnižší úrodu od roku 1984. Příčinou této situace jsou škody způsobené pozdními jarními mrazy začátkem května, které zasáhly většinu území ČR a silně poškodily cca 6,4 tis. ha sadů. Z těchto sadů se sklídilo jen minimální množství ovoce, které bylo určené především na zpracování. Největší propad produkce je zaznamenán u jablek (-31 %), hrušek (-33 %) a bobulového ovoce (-30 %).

Celková výměra ovocných sadů v ČR v roce 2011 dosahuje 22 339 ha, z toho 16 413 ha představují produkční sady. Podíl přestárých sadů s výměrou 8,3 tis. ha opět mírně vzrostl z 46,1 % na 46,4 %. Zvýšila se meziročně plocha sadů v plné plodnosti o 50,5 ha na 6,4 tis. ha a na celkové výměře produkčních sadů se podílí 36 %. Nevyhovující věkovou strukturu má nadále drobné ovoce stejně jako broskvoně, jabloně, višně a třešně. Nejprůběžnější věková struktura výsadeb je u černého rybízu, švestek a slivoní a rovněž u hrušní. V období let 1995 – 2011 bylo v ČR nově vysazeno celkem 10 629 ha produkčních ovocných sadů, z toho s podporou v rámci dotační politiky státu 8 653 ha.

Ceny zemědělských výrobců ovoce (CZV) v roce 2010 vzrostly meziročně o 27 %, a to u všech sledovaných druhů. Důvodem byla nižší produkce ovoce v tomto roce jak v ČR tak i v ostatních zemích EU. Ze sledovaných druhů nejvíce vzrostla CZV průmyslových jablek, dále hrušek, meruněk a broskví. Průměrná roční CZV konzumních jablek se meziročně zvýšila o 10 %, menší produkce jablek v roce 2010 se však výrazněji projevila nárůstem cen až v I. pololetí roku 2011.

Po několika letech ztrát došlo v roce 2011 k nárůstu CZV u višní na zpracování, rovněž ceny červeného rybízu na počátku sezóny vzrostly, avšak ke konci sezóny opět poklesly pod hranici rentability. Pokles cen zaznamenaly i meruňky, broskve a švestky, u kterých nastaly velké odbytové potíže vlivem vysokých dovozů ze zemí jihovýchodní Evropy.

Dovoz čerstvého a sušeného ovoce má stálý rostoucí trend, v roce 2010 se meziročně zvýšil o 15 % na celkových 621,2 tis. t v hodnotě 11,3 mld. Kč. Dodávky z ostatních zemí EU vzrostly téměř o 13 % na 378,1 tis. t a na celkovém objemu dovezeného ovoce se podílely 61 %. Tento nárůst byl způsoben zejména vyššími dovozy jablek, banánů, pomerančů, mandarinek a kiwi, a to především ze Španělska, Itálie, Francie, Německa a Řecka.

Vývoz ovoce z ČR včetně reexportu vzrostl v roce 2010 meziročně o 14,5 % na 167,2 tis. t v celkové hodnotě 2,8 mld. Kč. Export do zemí EU se zvýšil o 14 % na 166,0 tis. t, což představuje 99,3% podíl na celkovém objemu vyvezeného ovoce. Výrazně vzrostl především vývoz tropického a subtropického, skořápkového a sušeného ovoce, a to zejména na Slovensko a do Německa, dále rovněž do Rumunska a Rakouska. Celková bilance zahraničního obchodu ČR s čerstvým a sušeným ovocem je stále vysoce pasivní. V roce 2010 se deficit z hlediska finančního meziročně opět zvýšil o 7,7 % na 8,5 mld. Kč.

ZÁSAHY STÁTU A OPATŘENÍ EU U KOMODITY OVOCE

Do této kapitoly je zahrnuto:

1. Regulace podnikání a obchodu uvnitř EU
2. Vnější obchodní politika EU
3. Daňová politika
4. Dotační politika
5. Významné změny a právní předpisy od roku 2008 vztahující se k sektoru ovoce a zeleniny
 - 5.1. Legislativa v rámci SOT ovoce a zeleniny
 - 5.2. Projekt „Ovoce do škol“
 - 5.3. Změny v předpisech EU pro kontrolu čerstvého ovoce a zeleniny
6. Státní zemědělský intervenční fond – opatření v rámci SOT
7. Právní předpisy ČR vztahující se ke komoditě ovoce
8. Kontrola jakosti ovoce a ovocných výrobků

1. Regulace podnikání a obchodu uvnitř EU

V rámci Evropské unie, jejímž členem se od 1. 5. 2004 stala i Česká republika, nejsou pro pohyb zboží stanovena žádná cla ani kvóty. Pro dovozy zboží ze zemí, které nejsou součástí ES, platí společný celní sazebník.

Vzhledem k neexistenci hraničních kontrol a celního řízení mezi státy EU vznikla povinnost evidovat daňové a statistické údaje. Nesplnění této povinnosti je sankcionováno. Statistikou vnitřního obchodu se zabývá systém **INTRASTAT** (informace na www.czso.cz).

Systém Intrastat je povinný pro všechny členské státy EU, není však jednotný v oblasti sběru prvotních údajů (např. ve formě výkazu, v rozlišení obchodních transakcí, ve sběru některých údajů a způsobu jejich vykazování, ve výši prahů pro vykazování apod.). Povinnost vykazovat data pro Intrastat v ČR může vzniknout jen osobám (právníkům i fyzickým) registrovaným nebo identifikovaným v ČR k DPH, tj. osobám, kterým finanční úřad přidělil DIČ. Zpravodajskými jednotkami se mohou stát i osoby, které jsou registrované k DPH současně v ČR i v jiném členském státě a v ČR nemají své sídlo, místo podnikání nebo provozovnu, nebo i zahraniční osoby s daňovou povinností k DPH v ČR, pokud se registrovaly k DPH a DIČ jim přidělil Finanční úřad pro Prahu I. Místně příslušným celním úřadem pro odevzdávání výkazů pro Intrastat i pro registraci k elektronickému předávání těchto výkazů je pro tyto zpravodajské jednotky Celní úřad Praha I, Washingtonova 11, Praha I.

Od 1. 1. 2009 došlo ke změně limitu hodnoty zboží odeslaného nebo přijatého z jiného členského státu. **Práh pro vykazování činí 8 mil. Kč** fakturované hodnoty **zboží odeslaného** do jiného

členského státu EU i **přijatého** z jiné členské země EU. Další významnou změnou je **povinné uvádění údajů o vlastní hmotnosti zboží** do výkazů Intrastat i pro ty podpoložky kombinované nomenklatury, kterým je v celním sazebníku přiřazen kód doplňkové měrné jednotky.

Základní nařízení Evropské unie

- a) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 638/2004, o statistice Společenství obchodu se zbožím mezi členskými státy a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 3330/91, ve znění nařízení EP a ER (ES) č. 222/2009.
- b) Nařízení Komise (ES) č. 1982/2004, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 638/2004, o statistice Společenství obchodu se zbožím mezi členskými státy a o zrušení nařízení Komise (ES) č. 1901/2000 a (EHS) č. 3590/92.
- c) Nařízení Komise (EU) č. 91/2010, kterým se mění NK (ES) č. 1982/2004 o statistice Společenství obchodu se zbožím mezi členskými státy, pokud jde o seznam zboží vyňatého ze statistiky, předávání informací daňovými úřady a posuzování kvality.
- d) Nařízení Komise (EU) č. 96/2010, kterým se mění NK (ES) č. 1982/2004 o statistice Společenství obchodu se zbožím mezi členskými státy, pokud jde o práh zjednodušení, obchod podle podnikových ukazatelů, zvláštní zboží a pohyby a o kódy povahy transakcí.
- e) Nařízení Komise (ES) č. 1915/2005, kterým se mění nařízení (ES) č. 1982/2004, pokud jde o zjednodušení zaznamenávání množství a údajů o zvláštních pohybech zboží.
- f) Nařízení Rady (EHS) č. 2658/87, o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku, ve znění pozdějších předpisů.
- g) Příloha I pro výkazy za rok 2011 - v NK (ES) č. 861/2010, kterým se mění příloha I NR (EHS) č. 2658/87, o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku.
- h) Nařízení Komise (ES) č. 1833/2006 o klasifikaci zemí a území pro statistiku zahraničního obchodu Společenství a statistiku obchodu mezi členskými státy.
- i) Nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství, ve znění pozdějších předpisů.
- j) Nařízení Komise (EHS) č. 2454/93, kterým se provádí NR (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství, v platném znění.
- k) Směrnice Rady 2006/112/ES, o společném systému daně z přidané hodnoty.
- l) Od 1. 7. 2009 byla dle NK (ES) č. 312/2009 stanovena povinnost registrace hospodářských subjektů v rámci celé EU do Rejstříku hospodářských subjektů (dále „rejstřík EORI“) v případech, kdy subjekt obchoduje se třetími zeměmi. V rámci této registrace budou pověřené státní orgány členských zemí EU přidělovat tzv. číslo EORI. V ČR je to Celní správa ČR (více informací na www.celnisprava.cz).

Základní právní předpisy České republiky související s obchodem

- Zákon č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 185/2004 Sb., o Celní správě ČR, ve znění pozdějších předpisů,
- Vyhláška č. 201/2005 Sb., o statistice vyváženého a dováženého zboží a způsobu sdělování údajů o obchodu mezi ČR a ostatními členskými státy ES, ve znění vyhlášky č. 563/2006 Sb., 393/2008 Sb. a 317/2010 Sb.,
- Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

2. Vnější obchodní politika EU

EU je celní unií vytvořenou v souladu s pravidly WTO. EU má společný celní kodex a společný celní sazebník. Pro dovozce je celní sazebník v podobě tzv. **TARIC** (Integrovaný tarif Evropského společenství, vydávaný v souladu s Nařízením Komise EHS č. 2658/87), elektronická podoba na adrese: http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?Lang=cs&redirectionDate=20110215 nebo na adrese www.celnisprava.cz/cz/aplikace a 1x ročně je vydáván v Úředním věstníku EU.

Obchodní vztahy EU se třetími zeměmi charakterizuje velký počet preferenčních dohod, meziregionálních iniciativ a jiných významných ujednání. Existují i samostatná obchodní ujednání o obchodu s některými zemědělskými výrobky. Privilegované jsou vztahy s geograficky a historicky nejbližšími partnery, tzn. se členskými státy Evropského sdružení volného obchodu (ESVO), které zahrnuje Švýcarsko, Norsko, Island a Lichtenštejnsko.

Další významnou oblastí, kde má EU sjednány dohody typu zóny volného obchodu, je **oblast Středomoří** (Maroko, Palestina, Tunisko, Jordánsko, Libanon, Egypt, Alžírsko).

Neméně důležitá z hlediska zemědělských komodit je dohoda o spolupráci se skupinou afrických, karibských a tichomořských rozvojových zemí (**ACP**). Významné jsou rovněž preferenční dohody s Tureckem, Izraelem a Chorvatskem, dále s Čínou, Chile, Makedonií, Mexikem a JAR.

S vyspělými mimoevropskými zeměmi, jako je Austrálie, Kanada, Japonsko, Korejská republika, Hongkong, Tchaj-wan, Nový Zéland, Singapur a USA, probíhá obchod EU na základě smluvních celních sazeb. Na některé vybrané zemědělské výrobky existují komoditní preferenční ujednání.

Pro úplnost je třeba zmínit, že za stanovených podmínek je možné partnerům poskytnout **jednostranné (autonomní) preference**, obvykle v podobě snížení, resp. odstranění celních sazeb. EU této možnosti využívá ve vztahu vůči rozvojovým a nejméně rozvinutým zemím podle Všeobecného systému preferencí, zemím západního Balkánu, 20 zámořským zemím a územím, s nimiž mají Dánsko, Francie, Velká Británie a Nizozemsko zvláštní vztahy.

Druhy ovoce, na které se při dovozu ze třetích zemí do EU vztahují vstupní ceny – rok 2011

Pravidla pro uplatňování vstupní ceny pro ovoce a zeleninu jsou stanovena v nařízení Komise (ES) č. 1580/2007, ve znění pozdějších předpisů

Kód KN	Popis	Vstupní cena v EUR/100 kg	Celní sazba smluvní v %
0805 10 20	Pomeranče sladké, čerstvé		
	1.1. – 31.3.	35,4	16*
	1.4. – 30.4.	35,4	10,4*
	1.5. – 15.5.	35,4	4,8
	16.5. – 31.5.	35,4	3,2
	1.12. – 31.12.	35,4	16
0805 20 10	Mandarinky (včetně druhů tangerin a satsuma), klementinky, wilkingy apod.	64,9	16
0805 20 30	1.1. – konec února, 1.11. – 31.12.	28,6	16
20 50	1.1. – konec února, 1.11. – 31.12.		
20 70			
0805 20 90	1.1. – konec února	28,6	16*
	1.11. – 31.12.	28,6	16
0805 50 10	Citrony a limety, čerstvé		
	1.1. – 31.5.	46,2	6,4*
	1.6. – 31.7.	55,8	6,4*
	1.8. – 31.10.	55,8	6,4
	1.11. – 31.12.	46,2	6,4

Tabulka pokračuje

Dokončení tabulky

Kód KN	Popis	Vstupní cena v EUR/100 kg	Celní sazba smluvní v %
0806 10 10	Hrozny stolní, čerstvé	54,6	14,1*
	21.7. – 31.10. 1.11. – 30.11.	47,6	11,5
0808 10 80	Jablka konzumní, čerstvá		
	1.1. – 31.3.	56,8	4
	1.4. – 30.6.	56,8	0
	1.7. – 31.7.	45,7	0
	1.8. – 31.12.	45,7	9
0808 20 50	Hrušky konzumní, čerstvé		
	1.1. – 30.1.	51	8
	1.2. – 31.3.	51	5
	1.4. – 30.4.	51	0
	1.7. – 15.7.	46,5	0
	16.7. – 31.7.	46,5	5
	1.8. – 31.10.	38,8	10,4*
	1.11. – 31.12.	51,0	10,4*
0809 10 00	Meruňky, čerstvé		
	1.6. – 20.6.	107,1	20*
	21.6. – 30.6.	87,3	20*
	1.7. – 31.7.	77,1	20*
0809 20 05	Víšně čerstvé		
	21.5. – 31.5.	149,4	12
	1.6. – 31.7.	125,4	12
	1.8. – 10.8.	91,6	12
	Víšně pro průmyslové zpracování		
	21.5. – 15.7.	50,7	12
	16.7. – 10.8.	45,9	12
0809 20 95	Třešně čerstvé		
	21.5. – 31.5.	149,4	12*
	1.6. – 15.6.	125,4	12*
	16.6. – 15.7.	125,4	6*
	16.7. – 31.7.	125,4	12
	1.8. – 10.8.	91,6	12
0809 30 10	Nektarinky, broskve, čerstvé		
0809 30 90	1.1.6. – 20.6.	88,3	17,6
	21.6. – 31.7.	77,6	17,6
	1.8. – 30.9.	60,0	17,6
0809 40 05	Švestky, čerstvé		
	1.1.6. – 30.6.	69,6	6,4
	1.7. – 30.9.	69,6	12

Pramen: Nařízení Komise (ES) č. 861/2010, příloha 2

Poznámka: * celní kvóta WTO

Přehled celních kvót WTO při dovozu ovoce a ovocných výrobků do zemí EU

Kód KN	Popis	Výše kvóty	Celní sazba	Ostatní podmínky
0802 1190 0802 1290	Mandle	90 000 t	2 %	
0805 1020	Vysoce jakostní pomeranče	20 000 t	10 %	V období od 1.2. do 30.4.
0805 2090	Mandarinky ostatní (Minneolas)	15 000 t	2 %	V období od 1.2. do 30.4.
0805 5010	Citrony	10 000 t	6 %	V období od 15.1. do 14.6.
0806 1010	Vinné hrozny, čerstvé od 21.7. – 31.10.	1 500 t	Valorické clo sníženo na 9 %	
0808 1080	Jablka čerstvá od 1.4. – 31.7.	696 t	Valorické clo sníženo na 0 %	
0808 2050	Hrušky čerstvé od 1.8. – 31.12.	1 000 t	Valorické clo sníženo na 5 %	
0809 1000	Meruňky čerstvé od 1.8. – 31.5.	500 t	10 %	
0809 1000	Meruňky čerstvé od 1.6. – 31.7.	2 500 t	Valorické clo sníženo na 10 %	
0809 2095	Třešně čerstvé od 21.5. – 15.7.	800 t	Valorické clo sníženo na 4 %	
ex 2008 2011 -2008 8070	Konzervované ananasy, citrusové plody, hrušky, meruňky, třešně, broskve a jahody	2 838 t	20 %	
ex 2009 1111 - 2009 9029	Ovocné šťávy	7 044 t	20 %	
2009 1199	Pomerančová šťáva koncentrovaná, zmrazená, bez cukru s hodnotou Brix do 50, obsah nádoby 2 litry nebo méně, neobsahující šťávu z krvavých pomerančů	1 500 t	13 %	

Pramen: Nařízení Komise (ES) č. 861/2010, příloha 7

3. Daňová politika

Zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (zákon č. 362/2009 Sb.), jsou upraveny daně na zboží, nemovitosti a služby za podmínek stanovených tímto zákonem. Od ledna 2010 činí základní sazba daně 20% a snížená sazba 10 %. Snížené sazbě DPH (tj. 10 %) podléhá kapitola 8 celního sazebníku - jedlé ovoce a ořechy, slupky citrusových plodů a kapitola 20 – přípravky ze zeleniny, ovoce, ořechů nebo jiných částí rostlin.

3. Dotační politika

Realizaci podpůrných programů v roce 2011 lze rozdělit do následujících skupin:

A) Národní podpory (STATE AID)

Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2011 na základě § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství.

- **1. I. Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích, vinicích a ve školkách**

Účelem je zvýšení konkurenceschopnosti a kvality ovoce, chmele, vinných hroznů a školkařských výpěstků. Podmínkou je, že příjemce dotace bude s předmětem dotace podnikat min. 10 let.

Výše dotace: do 60 000 Kč/ha vybudované kapkové závlahy.

►► Vyhodnocení dotačního programu – rok 2010

V roce 2010 bylo čerpáno celkem 16 086,6 tis. Kč (při sazbě 60 000 Kč/ha) na vybudování kapkové závlahy na 272,5 ha sadů.

• I.R. Podpora restrukturalizace ovocných sadů

I.R. – podpora restrukturalizace sadů v systému integrované produkce

Účelem této dotace je restrukturalizace ovocných sadů, resp. nezbytné zlepšení zdravotního stavu ovocných stromů a zlepšení kvality produkovaného ovoce. **Předmětem dotace** je plocha nově vysázeného ovocného sadu osázená odrůdami, které jsou uvedeny v části D Zásad a obhospodařované podle Směrnice pro integrované systémy pěstování na půdách, které nepřekročí limity těžkých kovů uvedené v části D Zásad. **Subjektem** je podnikatel (§ 2 zákona č. 513/1991 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě.

Žadatel musí doložit kromě potvrzení ÚKZÚZ o uznání předmětné sadby i potvrzení Svazu pro integrované systémy pěstování ovoce (SISPO) o použití povolených odrůd a dodržení limitů těžkých kovů v půdě a doklad o registraci v SISPO. Podmínkou je, že příjemce dotace bude podnikat s předmětem dotace a obhospodařovat jej podle Směrnice pro integrované systémy pěstování min. 10 let.

Výše dotace: a) sazba do 200 000 Kč/ha vysázeného ovocného sadu uznanou sadbou jabloní, hrušní, meruněk, broskvoní, slivoní, třešní a višní na výměře min. 1 ha jednoho druhu, min. počet stromů 800 ks/ha,
b) sazba do 100 000 Kč/ha vysázeného ovocného sadu uznanou sadbou jabloní, hrušní, meruněk, broskvoní, slivoní, třešní a višní na výměře min. 1 ha jednoho druhu, min. počet stromů 400 ks/ha,
c) sazba do 50 000 Kč/ha vysázeného ovocného sadu uznanou sadbou drobného ovoce (rybízů, angreštů, malin) na min. 0,5 ha jednoho druhu, min. počet sazenic 3 000 ks/ha.

I.R.b. – podpora restrukturalizace sadů v ekologickém ovocnářství

V roce 2011 není tento program realizován.

►► Vyhodnocení dotačního programu I.R. – rok 2010

I.R.a.: 44 846,3 tis. Kč na výsadbu 280,6 ha ovocných sadů (sazba 163,0 tis. Kč/ha),
2 637,5 tis. Kč na výsadbu 33 ha ovocných sadů (sazba 80,0 tis. Kč/ha),
490,6 tis. Kč na výsadbu 12,3 ha (sazba 50,0 tis. Kč/ha).

I.R.b.: 12 559,3 tis. Kč na 292,3 ha ovocných sadů (sazba 51,6 tis. Kč).

• 3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

Účelem je zvýšení kvality rostlinné produkce cestou náhrady chemického ošetření a prevence šíření hospodářsky závažných virových a bakteriálních chorob a chorob přenosných osivem a sadbou.

3.b. – Podpora prostorových a technických izolátů množitelského materiálu ovocných plodin, révy vinné a chmele se zaměřením na uchování zdravého genetického materiálu v zájmu udržení biologické rozmanitosti odrůd na území ČR:

3.c. – Podpora na testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických metod a metod PCR do výše 60 % prokázaných přímých nákladů,

3.d. – Podpora tvorby rostlinných genotypů s vysokou rezistencí k biotickým i abiotickým faktorům a diferencovanou kvalitou obilovin včetně kukuřice, malých zrnin, olejnin, luskovin, brambor, píce, zelenin, chmele, révy vinné a ovocných dřevin, do výše 80 % prokázaných vyjmenovaných nákladů dle části D Zásad.

► ► Vyhodnocení dotačního programu – rok 2010

bylo vyplaceno na:

- DP 3.b. 6 443,9 tis. Kč a DP 3.d. 4 355,3 tis. Kč.

• 9.A.b. – Speciální poradenství pro rostlinnou výrobu

9.A.b.1) – Publikace doporučených odrůd a souvisejících informací, poskytované pěstitelům zdarma. Subjektem je pěstitelský svaz. Výše podpory je stanovena do výše 80 % prokázaných přímých nákladů.

9.A.b.2) – Pořádání výstav pěstovaných rostlin. Subjektem je vystavovatel nebo pěstitelský svaz. Výše podpory: fixní částka podle rozhodnutí MZe, podle významu pořádané výstavní akce.

9.A.b.3) – Pořádání seminářů, školení pro pěstitelskou veřejnost. Subjektem je pořadatel (se souhlasem MZe). Výše podpory: do výše 60 % prokázaných přímých nákladů, avšak max. do 50 tis. Kč na jedno školení či seminář.

► ► Vyhodnocení dotačního programu – rok 2010

V rámci DP 9.A.b.1) bylo proplaceno 42,0 tis. Kč; na DP 9.A.b.2) bylo čerpáno 666,2 tis. Kč, na DP 9.A.b.3) bylo čerpáno 50,0 tis. Kč.

• 9.F. – Podpora poradenství v zemědělství

Účelem je konzultační a metodická pomoc zemědělským podnikům formou šíření informací o opatřeních Programu rozvoje venkova ČR a o aktuálních problémech při realizaci společné zemědělské politiky, transfer výsledků vědy a výzkumu do praxe.

9.F.e. – Regionální přenos informací prostřednictvím Krajských informačních středisek pro rozvoj zemědělství a venkova o realizaci společné zem. politiky v souladu s regionálními prioritami, zajišťovaný prostřednictvím Krajských informačních středisek pro rozvoj zemědělství a venkova (KIS). Výše dotace je do 400 000 Kč na žadatele.

9.F.i. – Odborné konzultace – podpora poradenství v zemědělství zaměřená na odborné konzultace formou telefonického, elektronického, písemného či osobního kontaktu časově limitovaného (do 60 minut), které pomohou tazateli, tj. mikro, malým a středním podnikům, zodpovědět jednotlivý odborně zaměřený dotaz provozního charakteru.

Výše dotace: a) sazba do 200 000 Kč/žadatele (Výzkumný ústav rostlinné výroby, v.v.i., Výzkumný ústav živočišné výroby, v.v.i., Výzkumný ústav zemědělské techniky, v.v.i., Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i., Výzkumný a šlechtitelský ústav ovocnářský Holovousy s.r.o., Česká zemědělská univerzita v Praze, Mendelova univerzita v Brně),

b) sazba do 140 000 Kč/žadatele (Zelinářská unie Čecha Moravy, o.s., PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců, Svaz pěstitelů a zpracovatelů olejnin).

► ► Vyhodnocení dotačního programu – rok 2010

V rámci DP 9.F.h. – i. bylo vyplaceno 612,5 tis. Kč.

• 10.D. – Podpora evropské integrace nevládních organizací

Podporován je vstup, členství, zastoupení členství a činnost českých stavovských agrárních nevládních organizací v mezinárodních nevládních organizacích ke zlepšení jejich efektivnosti a odborné úrovně činnosti.

• 10.E. – Podpora České technologické platformy pro potraviny

Účelem je podpora činnosti technologické platformy zaměřená na posílení funkčnosti, budování vnitřní struktury, personálního zajištění a zapojení do národních i evropských struktur. Informační

a propagační činnost sloužící k propagaci cílů, aktivit a výsledků práce platformy, včetně zajištění přenosu informací mezi vědou, výzkumem a podnikatelskou praxí s důrazem na malé a střední podnikání z oblasti výroby potravinářských produktů.

- **13. - Podpora zpracování zemědělských produktů a zvyšování konkurenceschopnosti potravinářského průmyslu**

Účelem dotace je zvýšení kvality zpracování zemědělských produktů, zvyšování konkurenceschopnosti potravinářských podniků, respektive krmiv na evropském trhu, hlavně s ohledem na jakost, nezávadnost a dohledatelnost výrobků. Zabezpečení funkčnosti a účinnosti jakostních systémů (včetně integrované prevence a omezování znečištění).

Subjektem je výrobce potravin podle zákona č. 110/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů, jehož podíl tržeb z vlastní výroby potravin je vyšší než 50 % nebo registrovaný výrobce hotových krmiv pro zvířata poskytující potraviny podle zákona č. 91/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, jehož podíl tržby za prodej krmiv ku tržbám za prodej vlastních výrobků a služeb je vyšší než 50 % a který zaměstnává více než 250 osob nebo jeho roční obrát převyšuje 50 mil. EUR a méně než 750 osob a jeho roční obrát je nižší než 200 mil. EUR. Výše dotace je stanovena do 25 % prokazatelně vynaložených nákladů dle předloženého projektu. Minimální hodnota projektu je 1 mil. Kč.

Dotaci lze poskytnout pro:

- a) modernizaci a rekonstrukci výrobních zařízení,
- b) zavádění nových technologií,
- c) zlepšení a racionalizaci postupů zpracovávání zemědělských produktů,
- d) investice ke zlepšování a monitorování kvality potravinářských výrobků, resp. krmiv,
- e) zavádění technologií šetrných k životnímu prostředí,
- f) zavádění technologií souvisejících s dohledatelností potravinářských výrobků, resp. krmiv.

B) Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond (PGRLF)

Investiční programy PGRLF Podpory podnikání jsou zaměřené zejména na realizaci dlouhodobých investičních záměrů s ohledem na restrukturalizaci a zvýšení efektivnosti, modernizace, snížení výrobních nákladů, zlepšení jakosti a další rozvoj zemědělských subjektů.

Podpora se poskytuje pouze na investice, které nejsou považovány za přijatelné výdaje v rámci Programu rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (aktuální informace <http://www.pgRLF.cz/>):

Pro rok 2011 byly vyhlášeny tyto programy:

C.1. Program Zemědělec

Cílem je vytvořit předpoklady pro rozvoj zemědělských subjektů, kdy příjemce Podpory investuje zejména do strojního zařízení, vybavení či technologických celků, přičemž podporovaná investice musí sloužit ke snížení výrobních nákladů, modernizaci či zlepšení jakosti.

C.2. Program Podpora nákupu půdy

Cílem programu je přispět k řešení přechodného nedostatku vlastních finančních zdrojů zemědělských prvovýrobců za současné finanční a hospodářské krize a umožnit tím nákup nestátní zemědělské půdy jako primárního výrobního prostředku zemědělských prvovýrobců.

C.3. Podpora pojištění

Účelem podpory je zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám a částečná kompenzace pojistného, vynaloženého na zemědělské pojištění. Předmětem podpory je úhrada části nákladů prokazatelně vynaložených na platbu pojistného u pojištění plodin a hospodářských zvířat. Podpora bude poskytnuta pěstiteli, který splňuje všechny podmínky pro poskytnutí finanční podpory pojištění a který na své jméno sjednal smluvní pojištění plodin a uhradil pojistné ve výši min. 1 000 Kč za příslušný rok. Za plodiny se nepovažují lesní porosty a lesní školky. Uvedeným pojištěním se rozumí pojištění plodin pro případ:

- krupobití, požáru, vichřice, povodně nebo záplavy, sesuvu půdy, vyzimování, vymrznutí, jarního mrazu nebo mrazu.

Výše podpory:- až do 50 % prokázaných uhrazených nákladů na pojištění speciálních plodin pro příslušný rok;

Pro účely poskytování podpory se speciálními plodinami se rozumí:

- trvalé kultury vč. školek, tj. réva vinná, chmel,
 - ovoce (meruňky, jablka, hrušky, třešně, višně, broskve, rybíz, angrešt, ořechy, mandle, kdoule, švestky, slívy, ryngle, maliny, ostružiny),
- jahody,
- okrasné rostliny vč. školek.

C.4. Program Provoz

Cílem programu je přispět k řešení přechodného nedostatku vlastních finančních zdrojů na provozní účely u zemědělských prvovýrobců a podnikatelů zabývajících se hospodařením v lese.

V rámci tohoto Programu nejsou zejména podporovány úhrady následujících vstupů: mzdové a ostatní osobní náklady, nákup pohonných hmot a maziv, náklady na investice

C.5. Program Zpracovatel – Provoz

Cílem programu je přispět k řešení přechodného nedostatku vlastních finančních zdrojů na provozní účely u podnikatele provozujícího činnosti v oblasti zpracování produkce ze zemědělské výroby.

C.6. Program Podpora krátkodobého financování

Cílem programu je přispět k řešení přechodného nedostatku vlastních finančních zdrojů u zemědělských prvovýrobců, způsobených dlouhou dobou splatnosti faktur ze strany zpracovatelů zemědělských produktů, a tím také částečně umožnit zpracovatelům disponovat s finančními prostředky bez nutnosti čerpání provozních úvěrů, tedy sekundárně dochází k úspoře finančních prostředků také na straně zpracovatelů zemědělských produktů.

C.7. Program Podpora obcím

Účelem podpory je umožnění projektových záměrů obcí (případně svazků obcí) realizovaných ve veřejném zájmu v rámci Programu rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013. Předmětem podpory je DPH jako příslušenství k nákladům vynaložených obcí (příp. svazkem obcí) na úhradu investičních a neinvestičních projektových záměrů PRV realizovaných ve veřejném zájmu.

C.8. Program Podpora ve formě úročených povodňových půjček

Cílem předkládaného programu podpory je poskytnout finanční prostředky na obnovu provozu podniků zemědělských prvovýrobců a zpracovatelů zemědělské produkce, kterým byla způsobena škoda na neinvestičním majetku povodní, záplavou či přívalovým deštěm, přičemž účelem je pořízení neinvestičního majetku a základního stáda.

Program určen:

- a) osobě, která je zemědělským podnikatelem ve smyslu § 2 odst. 2 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů a § 2e zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, který je zároveň zemědělským prvovýrobcem nebo
- b) osobě, která je zemědělským podnikatelem ve smyslu § 2 odst. 2 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a to fyzická nebo právnická osoba zapsaná v obchodním rejstříku nebo podnikající na základě živnostenského oprávnění provozující činnosti v oblasti zpracování produkce ze zemědělské výroby.

Žadatelé musí splňovat následující podmínky:

- 1) žadatel předloží potvrzení obecního či městského úřadu o zasažení podniku žadatele povodní, záplavou či přívalem deště, přičemž škoda musí být způsobena nejdříve v roce 2010.
- 2) žadatel prokáže, že v době, kdy byla způsobena škoda povodní, záplavou či přívalem deštěm, měl uzavřenou platnou a účinnou pojistnou smlouvu s pojistnou ochranou vtahující se alespoň na podstatnou část své průměrné roční produkce nebo příjmu souvisejícího s produkcí, týkající se statisticky nejvýznamnějších rizik v ČR nebo regionu. V případě, že nebylo možné pojistnou smlouvu uzavřít s žádnou pojišťovnou působícím na trhu, žadatel tuto skutečnost Fondu sdělí a Fond tvrzení žadatele ověří.

C) Jednotná platba na plochu zemědělské půdy (SAPS)

Potenciální žadatel má možnost zpracovat tzv. Jednotnou žádost (JŽ) v elektronické podobě na webových stránkách SZIF prostřednictvím Portálu farmáře SZIF. Tento portál nabízí možnosti, které mají žadatelům o dotace především zjednodušit a zrychlit provádění některých úkonů spojených s JŽ. Jedná se zejména o podání JŽ na SAPS, Dojnice, SSP, STP, TOP-UP, LFA, Natura 2000 a AEO, u nichž je žadateli umožněno využití elektronických předtisků žádostí pro následné podání.

Jednou z hlavních kategorií finančních podpor do českého zemědělství jsou po vstupu ČR do EU přímé platby, poskytované na hektar obhospodařované zemědělské půdy. Tyto podpory jsou vypláceny v systému SAPS (Single Area Payment Scheme), tj. zjednodušeným systémem plateb.

Platba je stanovena na hektar užívané zemědělské půdy na základě **nařízení vlády č. 47/2007 Sb.**, o stanovení některých podmínek při poskytování jednotné platby na plochu zemědělské půdy a některých podmínek poskytování informací o zpracování zemědělských výrobků pocházejících z půdy uvedené do klidu.

Podmínky:

- minimální výměra zemědělského podniku je 1 ha,
- registrace půdních bloků/dílů půdních bloků v evidenci zemědělské půdy dle uživatelských vztahů (tzv. LPIS) nejméně od data podání žádosti do 31. 8. kalendářního roku,
- půda musí být zemědělsky obhospodařována,
- dodržování podmínek správné zemědělské a environmentální praxe po celý kalendářní rok na všech půdních blocích, popřípadě dílech půdních bloků vedených v evidenci na žadatele,
- podpora se poskytne na zemědělskou půdu, která je v evidenci vedena jako způsobilá, tj. k 30. 6. 2003 byla uchována v dobrém zemědělském stavu.

Srovnání obálky a sazeb SAPS v letech 2004 – 2010

Rok	Nařízení vlády	Úroveň plateb EU-15 (%)	Obálka SAPS (mil. €)	Sazba (€/ha)	Směnný kurz (Kč/€)	Sazba (Kč/ha)
2004	243/2004	25	198,940	56,41	32,45	1 830,40
2005	144/2005	30	249,296	71,42	29,55	2 110,70
2006	144/2005	35	310,457	88,89	28,32	2 517,80
2007	47/2007	40	355,384	101,40	27,53	2 791,50
2008	47/2007	50	437,762	124,160	24,66	3 072,20
2009	47/2007	60	517,895	149,426	25,16	3 710,00
2010	47/2007	70	581,177	165,072	24,60	4 060,80

Pramen: MZe, odbor přímých plateb

D) Národní doplňkové platby k přímým podporám (TOP UP)

Na základě **nařízení vlády č. 112/2008 Sb.**, o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám, mohou pěstitelé ovoce obdržet:

- platbu na zemědělskou půdu
žadatel: fyzická nebo právnická osoba, obhospodařující zemědělskou půdu, která je na ni vedena v evidenci (§ 3i, písm. a) – h) zákona o zemědělství), o výměře nejméně 1 ha,
výše dotace: přesná výše bude stanovena nejpozději do 30. listopadu příslušného kalendářního roku, v závislosti na počtu žadatelů a množství prostředků ze státního rozpočtu,

V roce 2011 **není možné žádat o platbu na zemědělskou půdu** jako v předchozích letech. Tato platba byla novelou tohoto **nařízení vlády č. 87/2011 Sb.** s účinností od 1. 4. 2011 pro rok 2011 zrušena.

Srovnání sazeb a celkového množství vyplacených finančních prostředků v rámci národních doplňkových plateb (TOP-UP) v oblasti rostlinné výroby

Rok	TOP-UP v oblasti RV	Počet ha	Sazba Kč/ha	Celkem vyplaceno Kč
2005	Některé plodiny na orné půdě	2 035 640,74	2 314,90	4 712 304 749
2006	Některé plodiny na orné půdě	2 056 818,43	2 240,40	4 608 096 011
2007	Orná půda k 31. 3. 2007	2 570 218,21	1 755,10	4 510 989 980
2008	Zemědělská půda (SAPS)	3 512 832,22	1 341,40	4 712 113 140
2009	Zemědělská půda (SAPS)	3 512 539,53	1 184,00	4 158 846 804
2010	Zemědělská půda (SAPS)	3 520 564,66	514,10	1 809 922 292

Pramen: MZe, odbor přímých plateb

E) Horizontální plán rozvoje venkova (HRDP)

- **Agroenvironmentální opatření dle nařízení vlády č. 242/2004 Sb.**, o podmínkách provádění opatření na podporu rozvoje mimoprodukčních funkcí zemědělství spočívajících v ochraně složek životního prostředí, ve znění pozdějších předpisů
 - agroenvironmentální opatření
 - sazba 24 470 Kč/ha, jde-li o pěstování vinic, ovocných sadů nebo chmelnic v systému **ekologického zemědělství**,
 - **v roce 2008** bylo proplaceno 45 žádostí pro 252 ha sadů v částce 6,1 mil. Kč (na základě žádostí podaných v roce 2007),
 - **v roce 2009** bylo proplaceno 43 žádostí pěstitelů na 245,4 ha sadů ve výši 5,9 mil. Kč,
 - **v roce 2010** byly proplaceny 4 žádosti pěstitelů na 12,4 ha sadů ve výši 0,3 mil. Kč,
 - **v roce 2010** byly podány 4 žádosti na 12,45 ha sadů ve výši 0,3 mil. Kč.

- podopatření integrované systémy pěstování ovoce
 - sazba 9 857 Kč/ha ovocného sadu
 - **v roce 2008** bylo vyplaceno 80 žadatelům (žádosti podané v roce 2007) 42,6 mil. Kč na 4 400 ha sadů,
 - **v roce 2009** byla vyplacena 74 žádostem ovocnářů o dotaci celková částka 43,2 mil. Kč na 4 422 ha sadů,
 - **v roce 2010** bylo vyplaceno 68 žadatelům 41,6 mil. Kč na 4 223 ha sadů,
 - **v roce 2010** byly podány 3 žádosti na 1 78,3 ha sadů ve výši 1,8 mil. Kč.

F) Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova 2007 – 2013 (EAFRD)

Národní strategický plán rozvoje venkova ČR (NSPRV) vychází z hlavních strategických priorit EU pro období 2007 – 2013, vyjádřených NR (ES) č. 1698/2005, ve znění pozdějších předpisů, s důrazem na zvyšování ekonomického růstu, vytváření nových pracovních příležitostí a udržitelný ekonomický rozvoj. Dále navazuje na NR (ES) č. 1290/2005, o financování Společné zemědělské politiky, ve znění pozdějších předpisů, a na rozhodnutí Rady 2006/144/ES, o Strategických pokynech Společenství pro rozvoj venkova: programové období 2007 – 2013.

Programový dokument připravený MZe pro poskytování dotací na zemědělství a rozvoj venkova v letech 2007 – 2013 se nazývá Program rozvoje venkova (PRV). Dotace z PRV ČR jsou spolufinancovány z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a ze státního rozpočtu. Cílem PRV je rozvoj venkovského prostoru formou trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí a snížení negativních vlivů intenzivních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření, zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství, lesnictví a potravinářství.

Základní legislativa EAFRD:

- NR (ES) č. 1698/2005, o podpoře pro rozvoj venkova z EAFRD,
- NR (ES) č. 1290/2005, o financování Společné zemědělské politiky,
- Rozhodnutí Rady (ES) 2006/144/ES, o Strategických pokynech Společenství pro rozvoj venkova – programové období 2007 – 2013,
- Pravidla, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty programu rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013, vydané MZe pod čj. 22197/2007-10000.

Osa I - Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví

Podpora v rámci osy I směřuje ke zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví a vytvoření silného a dynamického zemědělsko-potravinářského odvětví. K tomuto cíli jsou v ose I nastavena opatření převážně investičního charakteru (např. modernizace zemědělských podniků, zvyšování hodnoty zemědělských a potravinářských produktů, nebo investice do lesů), ve kterých je k získání podpory nutné předložit projekt. Opatření osy I navazují na podpory z předcházejícího programovacího období 2004 – 2006.

Opatření osy I:

I.1.1 – Modernizace zemědělských podniků

(v tomto opatření je v rámci záměrů staveb a technologií pro rostlinnou výrobu možné v ovocnářství využít skladovací kapacity, skleníky, fóliovníky a další speciální pěstební plochy, nosné konstrukce trvalých kultur, hlavní závlahová zařízení, technologie na zpracování a využití zbytkové – odpadní – a cíleně pěstované biomasy pro vlastní potřeby podniku)

- **v roce 2008** bylo proplaceno celkem 55 žádostí ovocnářských i zelinářských podniků ve výši 120,3 mil. Kč,

- **v roce 2009** bylo proplaceno:
 - 54 žádostí na modernizaci zem. podniků ve výši 200,7 mil. Kč (ovoce a zelenina),
 - 64 žádostí na nosné konstrukce ve výši 111,3 mil. Kč (ovoce, chmel, réva).
 - 32 žádostí na skleníky, fóliovníky, kontejnerovny ve výši 84,0 mil. Kč,
- **v roce 2010** bylo proplaceno celkem 40 žádostí ovocnářských i zelinářských podniků na modernizaci skladovacích kapacit ve výši 137,0 mil. Kč.

I.1.2 – Investice do lesů

I.1.3 – Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům

I.1.4 – Pozemkové úpravy

I.2.1 – Seskupení producentů

I.3.1 – Další odborné vzdělávání a informační činnost

I.3.2 – Zahájení činnosti mladých zemědělců

I.3.3 – Předčasné ukončení zemědělské činnosti

I.3.4 – Využívání poradenských služeb

Osa II – Zlepšování životního prostředí a krajiny

Podpory v ose II se zaměřují na zlepšování životního prostředí a krajiny s cílem vytvořit multifunkční zemědělské a lesnické systémy prospěšné životnímu prostředí, přírodě a krajině.

Osa směřuje zejména k uplatňování zemědělských postupů šetrných k životnímu prostředí ve venkovské krajině, k zastavení úbytku biodiverzity, k ochraně vody a půdy a ke zmírňování změn klimatu. K tomu přispěje také rozvoj ekologického zemědělství a plné zavedení požadavků správného hospodaření tzv. cross compliance. Je podporováno hospodaření v méně příznivých oblastech k vyrovnání příjmů s produkčními oblastmi a k předcházení fenoménu opouštění půdy, zachování péče o krajinu i pracovních míst. Podpory v ose II představují víceletý závazek žadatelů a budou vypláceny v tzv. nárokovém režimu, tzn. po splnění podmínek stanovených v příslušném nařízení vlády. Opatření osy II navazují na podpory vyplácené v předcházejícím programovacím období 2004 – 2006 z HRDP.

Opatření osy II:

II.1.1 – Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech

II.1.2 – Platby v rámci oblastí Natura 2000 a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES

II.1.3 – **Agroenvironmentální opatření dle nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění NV č. 114/2008 Sb., 45/2009 Sb., 83/2009 Sb., 78/2010 Sb., 112/2010 Sb. a 282/2011 Sb.:**

• ekologické zemědělství

a) sazba 849 €/ha, jde-li o pěstování vinic, ovocných sadů v systému ekologického zemědělství podle § 7, které jsou obhospodařovány v režimu intenzivního ovocnářství a jsou tvořeny min. 200 ks ovocných stromů/ha nebo min. 800 ks ovocných keřů/ha.

- **v roce 2008** byla vyplacena 100 pěstitelům pro 1 122 ha sadů částka 26,2 mil. Kč,
- **v roce 2009** bylo proplaceno 221 žadatelům na 2 409 ha sadů celková částka 53,2 mil. Kč,
- **v roce 2010** bylo proplaceno 205 žadatelům na 1 952 ha sadů částka 43,5 mil. Kč,
- **v roce 2010** bylo podáno 236 žádostí na 2 796 ha sadů ve výši 62,4 mil. Kč

- b) - sazba 510 €/ha, jde-li o pěstování ovocných sadů v systému ekologického zemědělství podle § 7 (tzv. extenzivní sady)

▪ v roce 2010 bylo podáno 313 žádostí na 1 946 ha sadů ve výši 26,1 mil. Kč.

• **integrovaná produkce ovoce**

- c) sazba 435 €/ha ovocného sadu

- v roce 2008 bylo vyplaceno 177 pěstitelům ovoce 74,5 mil. Kč na výměru 6 231 ha,
▪ v roce 2009 bylo vyplaceno 220 pěstitelům 77,1 mil. Kč na 6 772 ha sadů,
▪ v roce 2010 bylo vyplaceno 252 pěstitelům 91,5 mil. Kč na 7 855 ha sadů,
▪ v roce 2010 bylo podáno 313 žádostí na 11 192 ha sadů ve výši 127,9 mil. Kč.

Osa III – Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova

Osa III směřuje ke zlepšení kvality života ve venkovských oblastech a diverzifikaci hospodářství venkova. Cílem podpor je vytvoření různorodých pracovních příležitostí a podmínek pro atraktivní život na venkově.

Opatření nastavená v ose III (např. diverzifikace činností nezemědělské povahy, zakládání podniků a jejich rozvoje, cestovního ruchu, základní služby pro hospodářství a obyvatelstvo venkova, obnova a rozvoj vesnic) jsou investičního charakteru.

Osa IV – Leader

Průřezově doprovází opatření I. a II. osy specifická osa IV – Leader. Jejím cílem je iniciovat vytváření a rozvoj místních partnerství a podporovat využití vnitřního rozvojového potenciálu venkova. Metoda Leader umožňuje spojit cíle konkurenceschopnost, životní prostředí a kvalitu života a diverzifikaci hospodářství na venkově. Integrovaný přístup pomůže chránit a rozvíjet místní přírodní a kulturní dědictví, zvyšovat povědomí o ochraně životního prostředí, podporovat výrobu specialit, cestovní ruch, obnovitelné zdroje energie a investovat do nich. Metodu Leader uplatňují tzv. místní akční skupiny, které s využitím přirozeného vnitřního potenciálu mikroregionů pomáhají realizovat projekty k naplnění místní strategie.

Technická pomoc

Technická pomoc je potřebná na podporu aktivit nezbytných pro monitoring a hodnocení řízení a realizace PRV a pro zdokonalování opatření obsažených v tomto Programu. Jedná se zejména o práce spojené s vypracováním postupů a materiálů nezbytných pro proces administrativy od podání žádostí až po vyhodnocování jednotlivých opatření.

Klasifikace kultur (dle zákona č. 252/1997 Sb., §3i, písm. e-g, o zemědělství, v platném znění, a NV č. 335/2009 Sb.):

• Ovocný sad

Ovocným sadem se rozumí zemědělsky obhospodařovaná půda, která je souvisle osázena ovocnými stromy, příp. ovocnými keři. Do této plochy se započítává související manipulační prostor, který nesmí přesahovat 12 m na začátku a na konci řad a šířku jednoho meziřadí, v nejvyšší započítatelné šířce 8 m, podél řad po obou stranách ovocného sadu.

• Školky

Školkou je zemědělsky obhospodařovaná půda, na které se pěstují školkařské výpěstky ovocných a okrasných druhů, révy vinné včetně podnožového rozmnožovacího materiálu, sadba chmele a lesních dřevin, s výjimkou školek lesních dřevin založených v lese pro vlastní potřebu k obnově lesa.

- Mez

Mezí se rozumí souvislý zatravněný útvar liniového typu, sloužící zejména ke snižování nebezpečí vodní, popř. větrné eroze, zpravidla vymezující hranici půdního bloku/dílu půdního bloku. Součástí meze může být dřevinná vegetace, popř. kamenná zídka.

- Terasa

Terasou se rozumí souvislý svažité útvar liniového typu zbořený terasovým stupněm, sloužící ke snižování nebezpečí vodní, popř. větrné eroze, a zmenšující sklon části svahu půdního bloku/dílu půdního bloku, zpravidla vymezující hranici půdního bloku/dílu půdního bloku. Součástí terasy může být dřevinná vegetace, popř. kamenná zídka.

- Travnatá údolnice

Travnatou údolnicí se rozumí členitý svažité útvar, sloužící ke snižování nebezpečí vodní, popř. větrné eroze, vymezující dráhu soustředěného odtoku vody z půdního bloku/dílu půdního bloku, se zemědělskou kulturou orná půda. Součástí travnaté údolnice může být dřevinná vegetace.

- Skupina dřevin

Skupinou dřevin se rozumí útvar neliniového typu, tvořený nejméně 2 kusy dřevité vegetace s nejvyšší možnou výměrou 2 000 m². Za skupinu dřevin se nepovažuje dřevinná vegetace, která je součástí meze, terasy nebo travnaté údolnice, a dřevinná vegetace, která plní funkci lesa podle § 3 lesního zákona.

- Stromořadí

Stromořadím se rozumí útvar liniového typu, tvořený nejméně 5 kusy dřevinné vegetace a zpravidla s pravidelně se opakujícími prvky. Za stromořadí se nepovažuje dřevinná vegetace, která je součástí meze, terasy nebo travnaté údolnice, a dřevinná vegetace, která plní funkci lesa.

- Solitérní dřevina

Solitérní dřevinou se rozumí izolovaně rostoucí dřevina s průmětem koruny od 8 m² vyskytující se v zemědělsky obhospodařované krajině mimo les. Za solitérní dřevinu se nepovažuje dřevinná vegetace, která je součástí meze, terasy nebo travnaté údolnice.

- Zelinářské zahrady

Zelinářskou zahradou se rozumí zemědělsky obhospodařovaná půda, na které se pěstuje ovoce, zelenina, obiloviny, okopaniny a okrasné, léčivé, kořeninové a aromatické rostliny pro potřebu uživatele zelinářské zahrady a jeho osob blízkých.

- Orná půda

Ornou půdou se rozumí zemědělsky obhospodařovaná půda, na které se pěstují v pravidelném sledu, popřípadě pod skleníky nebo pod pevným anebo přenosným krytem, zemědělské plodiny a která není travním porostem.

- Travní porost

Travním porostem je zemědělsky obhospodařovaná půda, na které se nachází stálá pastvina, popř. Souvislý porost s převahou travin určený ke krmeným účelům nebo k technickému využití, který může být nejvýše jednou za 5 let rozorán za účelem obnovy travního porostu.

- Zalesněná půda

Zalesněnou půdou se rozumí lesnický obhospodařovaná půda, na které se pěstují dřeviny určené k plnění funkcí lesa a která byla v evidenci půdy před jejím zalesněním vedena jako zemědělsky obhospodařovaná půda se zemědělskou kulturou.

- Porost rychle rostoucích dřevin

Porostem rychle rostoucích dřevin se rozumí obhospodařovaná půda, která je souvisle osázena rychle rostoucími dřevinami určenými k produkci biomasy pro energetické využití nebo k produkci řízků jako reprodukčního porostu pro vegetativní množení rychle rostoucích dřevin.

G) Národní program podpory potravin – KLASA

Od roku 2003 uděluje ministr zemědělství kvalitním potravinářským a zemědělským výrobkům národní značku kvality KLASA. Tuto prestižní značku spravuje od počátku roku 2004 Oddělení marketingu Státního zemědělského intervenčního fondu. Značka smí být udělena pouze po splnění všech podmínek stanovených v Pravidlech pro udělování národní značky KLASA.

Národní značka kvality KLASA slouží spotřebitelům a odběratelům k lepší orientaci při identifikaci typických regionálních produktů, prezentaci jejich kvality v porovnání s konkurenčními potravinami. Značka je propůjčována na tři roky a její vlastnictví může být po této lhůtě prodlouženo, ale také může být při zhoršení kvality či porušení podmínek pro její udělení odebráno. Požadovanou kvalitu a složení výrobků mj. posuzuje a po jejím získání kontroluje Státní zemědělská a potravinářská inspekce. Značka garantuje, že jsou nabízeny skutečně kvalitní a zdravotně nezávadné potraviny. Jde o proces získání důvěry spotřebitelů a odběratelů, udržení si této důvěry, což je nezbytný předpoklad rozvoje potravinářství a zabezpečení konkurenceschopnosti v rámci trhů doma i v zahraničí.

Ocenění národní značkou KLASA již 19. 7. 2011 získalo celkem 1 300 produktů od 220 českých a moravských výrobců, z tohoto počtu získalo toto ocenění 71 produktů jak z čerstvého ovoce a zeleniny, tak i výrobků z nich.

Více informací o tom, jak získat značku KLASA, o pravidlech pro její udělování, grafický manuál značky KLASA včetně seznamu již oceněných výrobků lze nalézt na internetových stránkách www.eklasa.cz.

5. Významné změny a právní předpisy vztahující se k sektoru ovoce a zeleniny od roku 2008

5.1. Legislativa v rámci SOT ovoce a zeleniny

Nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty („jednotné nařízení o společné organizaci trhů“), ve znění pozdějších předpisů.

Cílem tohoto nařízení je zjednodušit regulační prostředí SZP vytvořením jednoho horizontálního právního rámce pro ustanovení o zemědělských trzích. Do tohoto nařízení byla začleněna pouze ustanovení odvětví ovoce a zeleniny, kterých se reformy politik netýkaly.

Princip podpor u uznaných organizací producentů ovoce a zeleniny činí **4,1 %** z hodnoty obchodované produkce OP s tím, že pro případ výdajů na krizi je možno toto procento navýšit na **4,6 %**. Je možné rovněž požádat o změnu poměru úhrady uznatelných nákladů na **60 % z EU a 40 % spolufinancování organizací producentů**. Finanční podpora je poskytována na uznatelné výdaje schváleného operačního programu jednotlivých organizací producentů. Výkonem správy, tj. schvalování a vyhodnocování operačních programů včetně přiznávání podpor, je pověřen SZIF.

Za účelem zvýšení zájmu jednotlivých producentů ke sdružování do organizací producentů byla zvýšena podpora na zakládání a činnost, tzv. seskupení producentů, o **100 %**. Podpora má paušální charakter, je odvislá od obrátu. Horní max. hranice je stanovena ve výši 100 tis. EUR. Délka poskytování podpor je max. 5 let, přičemž má degresivní charakter (10 %, 10 %, 8 %, 6 % a 4 % z obrátu organizace).

NR (ES) č. 1234/2007 ruší následující nařízení:

- (EHS) č. 449/69; (EHS) č. 1467/69; (EHS) č. 2511/69; (EHS) č. 2093/70; (EHS) č. 846/72; (EHS) č. 1252/73; (EHS) č. 155/74; (EHS) č. 1627/75; (EHS) č. 794/76; (EHS) č. 1180/77; (EHS) č. 10/81; (EHS) č. 40/81; (EHS) č. 3671/81; (EHS) č. 1603/83; (EHS) č. 790/89; (EHS) č. 3650/90; (EHS) č. 525/92; (EHS) č. 3438/92; (EHS) č. 3816/92; (EHS) č. 742/93; (EHS) č. 746/93; (ES) č. 399/94; (ES) č. 2241/2001; (ES) č. 545/2002;
- NR (ES) č. 2200/96 o společné organizaci trhu s ovocem a zeleninou,
- NR (ES) č. 2201/96 o společné organizaci trhů s produkty zpracovanými z ovoce a zeleniny,

- NR (ES) č. 1182/2007 o stanovení zvláštních pravidel pro odvětví ovoce a zeleniny.
- **zrušená nařízení však případně zůstanou v platnosti pro účely 203a NR (ES) č. 1234/2007, v platném znění.**

Nařízení Komise (EU) č. 543/2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k NR (ES) č. 1234/2007 pro odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny.

NK (EU) č. 543/2011 ruší následující nařízení:

- (ES) 1580/2007, kterým se stanoví prováděcí pravidla k NR č. 2200/96, 2201/96 a 1182/2007, ve znění pozdějších předpisů.

Článek 134 tohoto nařízení však zůstává použitelný až do 31. 8. 2011.

- **odkazy na zrušené nařízení se považují za odkazy na NK č. 543/2011 v souladu se srovnávací tabulkou obsaženou v příloze XIX tohoto nařízení.**

Nařízení vlády č. 318/2008 Sb., o provádění některých opatření společné organizace trhu s ovocem a zeleninou (ruší NV č. 247/2004 Sb.), v návaznosti na přímo použitelné předpisy NR (ES) č. 1234/2007, v platném znění, a NK (ES) č. 543/2011.

Vzhledem k výrazným odlišnostem mezi jednotlivými členskými státy EU 27 musely jednotlivé státy vypracovat **Vnitrostátní strategii pro operační programy organizací producentů (VS)**. VS ČR obsahuje typy opatření, schválené NV č. 318/2008 Sb., které je možno zahrnout do operačního programu OP a které jsou uznatelné k proplácení v rámci podpor. Součástí VS je i **Vnitrostátní rámec pro environmentální opatření (VR)**. Jednotlivá opatření VR jsou rovněž schválena v NV č. 318/2008 Sb. Výběr alespoň dvou těchto opatření je nezbytnou povinností organizace producentů pro schválení jejího operačního programu.

Po ročním sledování vyhodnotila ČR stanovené podmínky výše uvedených dokumentů v souladu s čl. 57, odst. 7 NK (ES) č. 1580/2007 a tak, aby vhodným způsobem reagovala na praktické potřeby při realizaci operačních programů. Na základě tohoto vyhodnocení vešlo v měsíci červenci 2010 **v platnost NV č. 215/2010 Sb.**, kterým se mění NV č. 318/2008 Sb.

Nařízení Rady (ES) č. 3/2008 o informačních a propagačních opatřeních na podporu zemědělských produktů na vnitřním trhu a ve třetích zemích, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Komise (ES) č. 501/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k NR (ES) č. 3/2008 (ve znění NK (ES) č. 1313/2008).

Nařízení vlády č. 95/2008 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování oddělené platby za rajčata určená ke zpracování, ve znění NV č. 83/2009 Sb. a 480/2009 Sb., (v návaznosti na přímo použitelný předpis NR (ES) č. 1782/2003, o společných pravidlech pro režimy přímých podpor, v platném znění).

Registrace organizace producentů a sdružení organizací producentů, stahování zboží z trhu, poskytování podpor Nařízení Komise (EU) č. 543/2011 Nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 Nařízení vlády ČR č. 318/2008 Sb. (215/2010 Sb.)	Licence pro ovoce a zeleninu Nařízení Komise (ES) č. 376/2008 Nařízení Komise (EU) č. 543/2011 Nařízení Komise (ES) č. 341/2007 Nařízení Komise (ES) č. 1979/2005 Nařízení Rady (ES) č. 1234/2007
Kontrolní systém jakosti ovoce a zeleniny Nařízení Komise (ES) č. 408/2003 Nařízení Komise (EU) č. 543/2011 Nařízení Komise (ES) č. 1221/2008	Dovozní licence pro banány Nařízení Komise (ES) č. 2014/2005 Nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 Nařízení Komise (ES) č. 514/2008 (376/2008)
Sektor zpracovaného ovoce a zeleniny: Nařízení vlády ČR č. 95/2008 Sb.	

5.2. Projekt „Ovoce do škol“ (School Fruit Scheme)

Projekt „Ovoce do škol“ vychází z hlavních záměrů stanovených ES pro sektor ovoce a zeleniny. Základním cílem projektu je přispět k trvalému zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny, vytvořit stravovací návyky ve výživě dětí, bojovat proti epidemii dětské obezity a zvrátit klesající spotřebu ovoce a zeleniny. Současně se předpokládají pozitivní dopady do sektoru zemědělství, a to včetně vyšších výdělků, stabilizace trhů a dostupnosti současných i budoucích dodávek.

Úspěšné řešení projektu je postaveno na širokém partnerství mezi vzdělávacím úsekem, zdravotnictvím a zemědělstvím za účasti soukromého, veřejného a občanského sektoru. Česká republika stanovila jako cílovou skupinu žáky 1. – 5. ročníků základních škol, u nichž se předpokládá nejvyšší efektivita při realizaci cílů celého projektu.

Ovoce do škol – průběh projektu ve školním roce 2010/2011

Ve školním roce 2010/2011 dodávalo produkty do škol 16 dodavatelů (tzv. schválených žadatelů), kteří byli schváleni v souladu NV č. 478/2009 Sb., NR (ES) č. 1234/2007 a NK (ES) č. 288/2009.

Celková podpora ze zdrojů EU a ČR pro režim „Ovoce do škol“ činila:

- **ve školním roce 2009/2010** celkem 72 689 962 Kč (částka 53 063 672 Kč je 73% podíl z EU a částka 19 626 290 Kč je 27% podíl z ČR). Projektu se účastnilo 2 883 škol s počtem 323 431 žáků 1. – 5. ročníků základních škol, zapojených do režimu „Ovoce do škol“. Celkový roční limit na jednoho žáka pro školní rok 2009/2010 byl stanoven ve výši 224,75 Kč.
- **ve školním roce 2010/2011** celkem 88 886 000 Kč, projektu se zúčastnilo 3 141 škol s počtem 370 016 žáků, celkový roční limit na jednoho žáka pro školní rok 2010/2011 byl stanoven ve výši 240 Kč.

Druhovou skladbu produktů, které byly dodávány v rámci projektu ovoce do škol ve školním roce 2010/2011, tvořily z ovoce:

jablka, pomeranče, banány, mandarinky, kiwi, hrušky, blumy, hroznové víno, nektarinky, meruňky, broskve, ananas, grepy, granátová jablka, švestky, jahody, ale také i melouny, pomelo, nashi, kaki, mango a mandory,

ze zeleniny:

rajčata, okurky, papriky, kedlubny, ředkvičky, mrkev a hrachové lusky,

100% ovocné a zeleninové šťávy.

Nařízení vlády č. 478/2009, o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na ovoce a zeleninu a výrobky z ovoce, zeleniny a banánů dětem ve vzdělávacích zařízeních.

Nařízení Rady (ES) č. 13/2009, kterým se mění NR (ES) č. 1290/2005 o financování společné zemědělské politiky, a NR (ES) č. 1234/2007, jednotné nařízení o společné organizaci trhů, a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty s cílem vytvořit **projekt „Ovoce do škol“**.

Nařízení Komise (ES) č. 288/2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k NR 1234/2007, pokud jde o podporu ES na poskytování ovoce a zeleniny a výrobků z ovoce, zeleniny a banánů dětem ve vzdělávacích zařízeních v rámci projektu „Ovoce do škol“.

Nařízení Rady (ES) č. 1290/2005 o financování společné zemědělské politiky, ve znění pozdějších předpisů.

5.3. Změny v předpisech EU pro kontrolu čerstvého ovoce a zeleniny

Kontrola čerstvého ovoce a zeleniny na vnitřním trhu ve všech stádiích obchodování, při dovozu nebo vývozu, ale i např. produkty určené ke zpracování, prošla v několika posledních letech legislativními změnami, které byly nezbytné pro zlepšení konkurenceschopnosti a tržní orientace. Cílem je dosažení udržitelné produkce konkurenceschopné na vnitřním i vnějším trhu, snížení výkyvů v příjmech

producentů v důsledku krizí na trhu, zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny ve Společenství a pokračování ve snahách odvětví o zachování a ochranu životního prostředí.

Nařízení Komise (ES) č. 1221/2008, kterým se s ohledem na obchodní normy mění NK (ES) č. 1580/2007, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 2200/96, (ES) č. 2201/96 a (ES) č. 1182/2007 v odvětví ovoce a zelenin, ve znění pozdějších předpisů.

Toto nařízení vstoupilo v platnost od 1. 7. 2009 a přineslo následující nejdůležitější změny:

a) Zrušení některých obchodních norem

Došlo ke zrušení celkem 26 norem a v platnosti zůstává pouze 10 obchodních norem. Obchodní normy platí pro obchodování mezi členskými státy EU, dále pro dovoz ze třetích zemí a vývoz do třetích zemí. V případě absence obchodní normy EU je možno použít ČSN, avšak pouze pro produkty země původu ČR.

Obchodní normy platné i po 1. 7. 2009 (dle NK (ES) č. 1221/2008) pro:

jablka; hrušky; kiwi; broskve a nektarinky; saláty a endivii kadeřavou letní a endivii zimní; citrusové plody; jahody, papriku zeleninovou; rajčata; stolní hrozny révy vinné.

b) Vznik nové obchodní normy tzv. „Všeobecné obchodní normy“

Všeobecná obchodní norma bude použita pro hodnocení podmínek jakosti pro každý produkt, pro který neexistuje obchodní norma Společenství. Tato norma zahrnuje minimální požadavky na jakost, minimální požadavky na zralost, odchylky a označování země původu produktu (např. minimální požadavky na zralost jsou velmi všeobecné, odchylky jsou jednotně 10 % a označování tvoří pouze označení produktu země původu).

c) Další změny

Zahrnují např. změnu hmotnosti maloobchodního balení čerstvého ovoce a zeleniny obsahující směs různých druhů z 3 na 5 kg a změnu označování, kdy země původu jsou nahrazeny dle potřeby jedním z následujících označení:

- směs ovoce a zeleniny ES,
- směs ovoce a zeleniny nepocházející z ES,
- směs ovoce a zeleniny pocházející z ES i mimo ES.

6. Státní zemědělský intervenční fond – opatření v rámci SOT

Výkonným orgánem pro opatření v rámci SOT pro sektor ovoce a zeleniny v ČR je SZIF. Provádí veškeré úkony a činnosti stanové zákonem č. 256/2000 Sb., v platném znění, zákonem č. 252/1997 Sb., v platném znění, dále pak v NR (ES) č. 1234/2007, NK č. 1580/2007, NK (EU) č. 543/2011 a NV č. 318/2008 Sb., v platných zněních. Jedná se např. o úkony spojené s oběhem finančních prostředků vázaných na rozhodovací proces, týkající se finančního vztahu producentů s institucemi EU, včetně vydávání vývozních a dovozních licencí. Informace lze získat na webových stránkách: <http://www.szif.cz>

a) Registrace předběžně uznaných seskupení producentů, organizací producentů a sdružení organizací producentů; poskytování finančních podpor pro pěstitele ovoce a zeleniny

Finanční prostředky může SZIF vyplácet pouze registrovaným (uznaným) organizacím producentů (OP) nebo sdružením organizací producentů (SOP), které byly uznány na základě žádosti o uznání, uznaným seskupením producentů (SP). OP/SOP/SP ovoce a zeleniny musí být registrované nebo předběžně registrované na základě NR (ES) č. 1234/2007, NK (ES) č. 1580/2007, NK (EU) č. 543/2011 a NV č. 318/2008 Sb., vše ve znění pozdějších předpisů, a dále fungovat v souladu s těmito nařízeními.

Do roku 2008 se administrace SOT pro sektor ovoce a zeleniny prováděla na základě NR (ES) č. 2200/96, NK (ES) č. 1432/2003 a NV č. 247/2004 Sb. Osoby uznané nebo předběžně uznané a řízení o uznání nebo o předběžném uznání, zahájená podle NV č. 247/2004 Sb., se považují za uznané nebo předběžně uznané podle NR (ES) č. 1234/2007 a NK (ES) č. 1580/2007, v platných zněních, NK (EU) č. 543/2011 a NV č. 318/2008 Sb.

Finanční podpora je poskytována registrovaným OP na schválený operační program, který je strukturovaný, na 3 až 5 let. Zahrnuje opatření vedoucí ke koncentraci nabídky, zlepšení jakosti a obchodní hodnoty produktů, propagace, zajištění plánování produkce atd. Podpora je omezena stropem 4,1 % (4,6 %) obchodované produkce organizace producentů za referenční období a dále je poskytována ve výši 50 % (60 %) nákladů na prováděná opatření operačního programu z rozpočtu EU. Organizace producentů mohou žádat o poskytnutí podpory na základě realizovaných výdajů ve čtvrtletních, pololetních nebo ročních obdobích.

- **V roce 2006** byly v ČR čtyři registrované organizace producentů (OP) s operačním programem, a to:

CZ FRUIT, odbytové družstvo, Praha; JIHOFRUKT, družstvo, Velké Bílovice; Odbytové družstvo LITOZEL, Bohušovice n. Ohří; Jihomoravská zelenina, družstvo, Velké Bílovice,

a čtyři předběžně registrované skupiny producentů (SP) s plánem k dosažení uznání:

EB Fruit, odbytové družstvo ovocnářů, Holovousy; ZN FRUIT, družstvo, Hodonice, Družstvo producentů rajčat, Podivín; Východočeská zelenina – družstvo producentů zeleniny, Synkov-Slemeno.

- **V roce 2007** se rozšířil počet registrovaných OP na pět, kdy podmínky registrace splnilo Odbytové družstvo EKO-ODBYT, Slaný, a sedm předběžně registrovaných SP (nově registrovány Odbytové družstvo Polabí, Přerov n/Labem; OZC Jizera, Předměřice n/Jizerou; Družstvo BRAMKO CZ, Semice).
- **V roce 2008** podmínky pro řádné uznání za OP nově splnily tři předběžně uznané SP (Družstvo producentů rajčat, Podivín; EB Fruit, odbytové družstvo ovocnářů, Holovousy; Družstvo BRAMKO CZ, Semice). Jedné organizaci producentů (EKO-ODBYT, Slaný) byla odňata registrace pro neplnění podmínek (požádala si však znovu o registraci, která jí byla udělena) takže ke konci roku počet řádně uznaných OP činil 8.

Družstvo ZN FRUIT, Hodonice zaniklo a spojilo se s OP Jihomoravská zelenina, Velké Bílovice. Předběžně uznané jako SP bylo Odbytové Družstvo Ovoce Český ráj, Praha, Odbytové družstvo Berry, Břežany, M.O.Z. družstvo pěstitelů, Sedlnice a Bohemia Apple, družstvo, Tuchoraz, Český Brod, což znamená celkem 7 předběžně uznaných SP.

- **V roce 2009** bylo SP Východočeská zelenina, družstvo producentů zeleniny uznáno jako OP, počet registrovaných OP tedy stoupl na 9. Nově registrované bylo SP Zeltr, odbytové družstvo, Troubky, člen koncernu Zeltr, Nature Fruit, družstvo, Choustníkovo Hradiště a G's Pěstitel, odbytové družstvo, Stratov, Lysá nad Labem – ke konci roku 2009 bylo tedy v ČR 9 předběžně uznaných SP.
- **V roce 2010** bylo SP Odbytové družstvo Polabí uznáno jako OP. Počet předběžně uznaných SP se tak snížil na 8 a počet uznaných OP stoupl na 10.

Finanční podpora pro OP a SP ovoce (tj. od 1. 1. – 31. 12. daného roku)

Ukazatel	2006	2007	2008	2009*	2010*	2011 (do 31.8.)*
Finanční podpora pro OP	10 467 288 Kč	12 286 402 Kč	18 502 795 Kč	22 758 922 Kč	35 905 848 Kč	32 622 675 Kč
Finanční podpora předběžně uznaným SP¹⁾	1 584 938 Kč	1 510 470 Kč	1 843 201 Kč	6 673 616 Kč	16 037 207 Kč	11 068 825 Kč

Poznámka: * součet podpor pro OP a SP pěstující jen ovoce a pěstující ovoce i zeleninu

Pozn.: ¹⁾ Podpora je stanovena na základě objemu obchodované produkce určitou procentní sazbou, žádat je možno o semestrální nebo roční platbu v intervalu od data uznání. Na podpoře se podílí 25 % členský stát, 75 % jde ze zdrojů EU.

b) Vydávání licencí pro čerstvé ovoce a zeleninu

Při dovozu čerstvého ovoce a zeleniny ze třetích zemí není většinou zapotřebí dovozní licence. Vývoz čerstvého ovoce a zeleniny podléhá předložení licence pouze tehdy, chce-li vývozce nárokovat příslušnou vývozní subvenci.

Dovoz čerstvých jablek (KN 0808 1080) ze třetích zemí do EU podléhá povinnosti předložení dovozní licence (NK (ES) č. 1580/2007). Dovozce si o licence může žádat v jakémkoliv členském státě EU. Pro každou žádost je nutné složit záruku ve výši 15 /tunu.

S platností od 1. 9. 2011 byla prováděcím NK (EU) č. 543/2011 zrušena povinnost předkládat při dovozu jablek dovozní licenci.

- **v roce 2008** bylo vydáno 5 licencí na dovoz jablek v celkovém množství 197,5 t,
- **v roce 2009 a 2010** nebyly vydány žádné licence na dovoz jablek.

Dovoz čerstvých banánů ze třetích zemí do EU (vydávání licencí na dovozy banánů propuštěných do volného oběhu se řídí NR (ES) č. 2014/2005, ve znění NK (ES) č. 566/2006 a 239/2007, a dále NK (ES) č. 376/2008, **557/2010** a 514/2008), spočívá ve stanovení jednotné celní sazby ve výši 143 /tunu na dovozy banánů do EU. Preferenční dovozy s 0 % clem licencím nepodléhají. Pro každou žádost je nutné složit záruku ve výši 15 /tunu.

- **v roce 2008** bylo vydáno 55 licencí na dovoz banánů (KN 0803 0019) na celkové množství 12 327,5 t.
- **v roce 2009** bylo vydáno 9 licencí na dovoz 2 414 t banánů,
- **v roce 2010** byla vydána 1 licence na dovoz 78,4 t banánů.

c) Poskytování finanční podpory na ovoce a zeleninu určené ke zpracování

Podpory v odvětví zpracovaného ovoce a zeleniny byly určeny producentům EU, kteří dodávali rajčata, broskve nebo hrušky ke zpracování dle NR (ES) č. 2201/96 ve znění pozdějších předpisů. Jednou z podmínek pro získání podpory bylo členství v registrované OP, prostřednictvím které se uskutečňovaly veškeré obchodní a finanční transakce. OP musely uzavřít smlouvu o zpracování s rovněž registrovaným zpracovatelem.

Od roku 2008 na základě nařízení vlády č. 95/2008 Sb. přešla tato platba do režimu oddělené platby za rajčata určená ke zpracování.

d) Vydávání licencí pro výrobky ze zpracovaného ovoce a zeleniny

Při dovozu zpracovaného ovoce a zeleniny ze třetích zemí není zapotřebí dovozní licence. Vývoz podléhá předložení licence pouze tehdy, chce-li vývozce nárokovat příslušnou vývozní subvenci (licence se předkládá celnímu orgánu při proclení).

7. Právní předpisy ČR vztahující se ke komoditě ovoce

Následující přehled právních předpisů zahrnuje výběr právních předpisů, týkajících se komodity ovoce:

Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, ve znění pozdějších předpisů

- prováděcí předpisy:

- 278/2010 Sb., kterou se ruší vyhl. č. 381/2007 Sb., o stanovení max. limitů reziduí pesticidů v potravinách a surovinách,
- 235/2010 Sb., o stanovení požadavků na čistotu a identifikaci přídatných látek, ve znění vyhl. č. 319/2010 Sb., 121/2011 Sb.),
- 45/2010 Sb., kterou se ruší vyhl. č. 147/1998 Sb., o způsobu stanovení kritických bodů v technologii výroby, ve znění pozdějších předpisů (ruší vyhl. č. 196/2002 Sb., 161/2004 Sb.),

- 225/2008 Sb., kterou se stanoví požadavky na doplňky stravy a na obohacování potravin, ve znění vyhl. č. 352/2009 Sb.,
- 4/2008 Sb., kterou se stanoví druhy a podmínky použití přídatných a extrakčních rozpouštědel při výrobě potravin, ve znění vyhl. č. 130/2010 Sb., 122/2011 Sb.,
- 293/2006 Sb., kterou se mění vyhl. č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody, ve znění vyhl. č. 187/2005 Sb.,
- 211/2006 Sb., kterou se zrušuje vyhl. č. 210/2004 Sb., o podmínkách a požadavcích na provozní a osobní hygienu při výrobě potravin a jejich uvádění do oběhu s výjimkou prodeje, kromě potravin živočišného původu,
- 127/2006 Sb., kterou se zrušuje vyhl. č. 347/2002 Sb., o hygienických požadavcích na prodej potravin a rozsah vybavení prodejny podle sortimentu prodáváných potravin,
- 366/2005 Sb., o požadavcích vztahujících se na některé zmrazené potraviny (ruší vyhl. č. 326/1997 Sb., 44/2000 Sb., 160/2002 Sb.),
- 113/2005 Sb., o způsobu označování potravin a tabákových výrobků, ve znění vyhl. č. 368/2005 Sb., 497/2005 Sb., 101/2007, 127/2008 Sb., 117/2011 Sb.,
- 450/2004 Sb., o označování výživové hodnoty potravin, ve znění vyhl. č. 330/2009 Sb.,
- 447/2004 Sb., o požadavcích na množství a druhy látek určených k aromatizaci potravin, podmínky jejich použití, požadavky na jejich zdravotní nezávadnost,
- 320/2004 Sb., kterou se mění vyhl. 212/2004 Sb., o stanovení zásob a způsobu jejich ohlašování SZPI,
- 305/2004 Sb., o stanovení druhů kontaminujících a toxikologicky významných látkách a jejich přípustné množství v potravinách,
- 289/2004 Sb., kterou se mění vyhl. č. 335/1997 Sb., pro nealkoholické nápoje a koncentráty k přípravě nealkoholických nápojů, ovocná vína, ostatní vína apod.,
- 211/2004 Sb., metodách zkoušení a způsobu odběru a přípravy kontrolních vorků (změny vyhl. č. 459/2005 Sb., 238/2005 Sb., 611/2004 Sb.),
- 133/2004 Sb., o podmínkách ozařování potravin a surovin, o nejvyšší přípustné dávce záření a o způsobu označení ozařené na obalu,
- 54/2004 Sb., o potravinách určených pro zvláštní výživu a o způsobu jejich použití, ve znění vyhl. č. 402/2006 Sb., 473/2006 Sb., 157/2008 Sb.,
- 157/2003 Sb., o stanovení požadavků pro čerstvé ovoce a zeleninu, zpracované ovoce a zeleninu, suché skořápkové plody, houby, brambory a výrobky z nich, jakož i další způsoby jejich označování, ve znění vyhl. č. 650/2004 Sb., 291/2010 Sb.

Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství,

jak vyplývá ze změn provedených zákonem č. 62/2000 Sb., 307/2000 Sb., 128/2003 Sb., 85/2004 Sb., 317/2004 Sb., 94/2005 Sb., 441/2005 Sb., 230/2006 Sb., 409/2006 Sb., 267/2006 Sb., 35/2008 Sb., 95/2008 Sb., 109/2009 Sb., 227/2009 Sb., 291/2009 Sb.

- prováděcí předpisy:

- 479/2009 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých podpor, ve znění NV č. 369/2010 Sb.,
- 478/2009 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na ovoce a zeleninu a výrobky z ovoce, zeleniny a banánů dětem ve vzdělávacích zařízeních,
- 335/2009 Sb., o stanovení druhů krajinných prvků,
- 83/2009 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování přímých podpor, některých podpor v rámci společné organizace trhu s vínem a některých podpor PRV, a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění NV č. 480/2009 Sb.,

- 318/2008 Sb., o provádění některých opatření společné organizace trhu s ovocem a zeleninou, účinnost od 1. 9. 2008, ve znění NV č. 215/2010 Sb. (ruší NV č. 247/2004 Sb.), 112/2008 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb přímým podporám, ve znění NV č. 480/2009 Sb., 86/2010 Sb., 87/2011 Sb.,
- 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění NV č. 114/2008 Sb., 45/2009 Sb., 83/2009 Sb., 78/2010 Sb., 112/2010 Sb., 369/2010 Sb., 282/2011 Sb.,
- 75/2007 Sb., o podmínkách poskytování plateb za přírodní znevýhodnění v horských oblastech, oblastech s jinými znevýhodněními a v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě, ve znění NV č. 113/2008 Sb., 83/2009 Sb., 111/2010 Sb., 369/2010 Sb., 372/2010 Sb.,
- 47/2007 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování jednotné platby na plochu zemědělské půdy a některých podmínek poskytování informací o zpracování zemědělských výrobků, pocházejících z půdy uvedené do klidu, ve znění NV č. 83/2009 Sb., 480/2009 Sb., 369/2010 Sb.,
- 257/2006 Sb., kterým se mění NV č. 181/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek provádění společných organizací trhu, pokud jde o systém poskytování subvencí při vývozu pro zemědělské výrobky a zpracované zemědělské výrobky, ve znění NV č. 99/2005 Sb.,
- 88/2006 Sb., o způsobu a rozsahu vyžadování údajů o ovocných sadech obhospodařovaných v režimu intenzivního ovocnářství,
- 82/2006 Sb., o stanovení dalších údajů evidovaných u půdního bloku nebo u dílu půdního bloku v evidenci využití zemědělské půdy, ve znění NV č. 336/2009 Sb.,
- 69/2005 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotace v souvislosti s předčasným ukončením provozování zemědělské činnosti u zemědělského podnikatele, ve znění NV č. 512/2006 Sb., 96/2008 Sb.
- 242/2004 Sb., o podmínkách provádění opatření na podporu rozvoje mimoprodukčních funkcí zemědělství spočívajících v ochraně složek životního prostředí (o provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění NV č. 542/2004 Sb., 119/2005 Sb., 515/2005 Sb., 351/2006 Sb., 81/2007 Sb., 99/2008 Sb.),
- 241/2004 Sb., o podmínkách provádění pomoci méně příznivým oblastem a oblastem s ekologickými omezeními, ve znění NV č. 121/2005 Sb., 510/2005 Sb.,
- 159/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek poskytování a propadnutí záruk pro zemědělské výrobky,
- 505/2000 Sb., o stanovení podpůrných programů k podpoře mimoprodukčních funkcí zemědělství, ve znění NV č. 500/2001 Sb. a 203/2004 Sb.

Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zák. č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

- prováděcí předpisy:

16/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ekologickém zemědělství.

Zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů (ve znění zák. č. 227/2009 Sb., 281/2009 Sb.),

- prováděcí předpisy:

17/2009 Sb., o zjišťování a nápravě ekologické újmy na půdě.

Zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejich zneužití.

Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, ve znění zákonů č. 626/2004 S., 444/2005 Sb., 131/2006 Sb., 189/2008 Sb., 249/2008 Sb., 291/2009 Sb., 490/2009 Sb., 227/2009 Sb., 281/2009 Sb., 102/2010 Sb., 245/2011 Sb.),

- prováděcí předpisy:

- 215/2008 Sb., o opatřeních proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, ve znění vyhl. č. 159/2009 Sb. a 76/2010 Sb., (ruší vyhl. č. 662/2004 Sb., 330/2004 Sb., 247/2005 Sb., 244/2006 Sb. a 493/2006 Sb.),
- 334/2004 Sb., o mechanizačních prostředcích na ochranu rostlin, ve znění vyhl. č. 146/2009 Sb.,
- 333/2004 Sb., o odborné způsobilosti na úseku rostlinolékařské péče,
- 329/2004 Sb., o přípravných a dalších prostředcích na ochranu rostlin (ve znění vyhl. č. 371/2006 Sb. a 146/2009 Sb.,
- 328/2004 Sb., o evidenci výskytu a hubení škodlivých organismů ve skladech rostlinných produktů a o způsobu zjišťování a regulace jejich výskytu v zemědělských veřejných skladech a skladech SZIF,
- 327/2004 Sb., o ochraně včel, zvěře, vodních organismů a dalších necílových organismů při použití přípravků na ochranu rostlin.

Zákon č. 408/2000 Sb., o ochraně práv k odrůdám rostlin a o změně zákona č. 92/1996 Sb., o odrůdách, osivu a sadbě pěstovaných rostlin, ve znění zákonů č. 147/2002 Sb., 149/2002 Sb., 219/2003 Sb., 554/2005 Sb., 377/2005 Sb., 444/2005 Sb., 184/2008 Sb., 227/2009 Sb., 281/2009 Sb.

Zákon č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin, jak vyplývá ze změn provedených zákonem č. 444/2005 Sb., 178/2006 Sb. a 299/2007 Sb., 96/2009 Sb., 223/2009 Sb., 227/2009 Sb., 281/2009 Sb., 300/2009 Sb., 331/2010 Sb.,

- prováděcí předpisy:

- 61/2011 Sb., o stanovení požadavků na odběr vzorků, postupy a metody zkoušení osiva a sadby, (ruší vyhl. č. 206/2004 Sb., 581/2006 Sb.),
- 378/2010 Sb., o stanovení druhového seznamu pěstovaných rostlin,
- 369/2009 Sb., o podrobnostech uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu, ve znění vyhl. č. 298/2010 Sb., 168/2011 Sb.,
- 332/2006 Sb., o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu chmele, révy, ovocných rodů a druhů a okrasných druhů a jeho uvádění do oběhu (ruší vyhl. č. 147/2004 Sb.),
- 449/2006 Sb., o stanovení metodik zkoušek odlišnosti, uniformity, stálosti a užitné hodnoty odrůd, ve znění vyhl. č. 125/2007 Sb. a 320/2007 Sb., 11/2009 Sb. a 446/2009 Sb., 389/2010 Sb.,

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění zákonů č. 477/2001 Sb., 76/2002 Sb., 275/2002 Sb., 320/2002 Sb., 356/2003 Sb., 167/2004 Sb., 188/2004 Sb., 317/2004 Sb., 7/2005 Sb., 444/2005 Sb., 314/2006 Sb., 186/2006 Sb., 222/2006 Sb., 296/2007 Sb., 34/2008 Sb., 383/2008 Sb., 9/2009 Sb., 227/2009 Sb., 291/2009 Sb., 223/2009 Sb., 297/2009 Sb., 31/2011 Sb.,

- prováděcí předpisy:

- 124/2006 Sb., kterou se ruší vyhl. č. 95/2006 Sb., o stanovení seznamu odpadů, na které se vztahuje postup podle § 55 odst. 2 zákona č. 185/2001 Sb.,
- 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady (změna vyhl. č. 41/2005 Sb., č. 294/2005 Sb., 341/2008 Sb., 351/2008 Sb., 478/2008 Sb., 61/2010 Sb., 170/2010 Sb.),
- 382/2001 Sb., o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě (změna vyhl. č. 504/2004 Sb.),
- 381/2001 Sb., o stanovení Katalogu odpadů, Seznamu nebezpečných odpadů (změna vyhl. č. 503/2004 Sb. a 168/2007 Sb., 374/2008 Sb.),
- 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů (změna vyhl. č. 502/2004 Sb.).

Zákon č. 156/1998 Sb., zákon o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd, ve znění pozdějších předpisů (č. 317/2004 Sb., 444/2005 Sb., 553/2005 Sb., 9/2009 Sb., 227/2009 Sb., 281/2009 Sb., 490/2009 Sb.)

- prováděcí předpisy:

- 257/2009 Sb., o používání sedimentů na zemědělské půdě,
- 474/2000 Sb., o stanovení požadavků na hnojiva ve znění vyhl. č. 401/2004 Sb., č. 209/2005, č. 271/2009 Sb.,
- 274/1998 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv, ve znění vyhl. č. 399/2004 Sb., č. 476/2000 Sb., 473/2002 Sb., 91/2007 Sb., 353/2009 Sb.,
- 275/1998 Sb., o agrochemickém zkoušení zemědělských půd a zjišťování půdních vlastností lesních pozemků ve znění vyhl. č. 477/2000 Sb., č. 400/2004 Sb.,
- 273/1998 Sb., o odběrech a chemických rozbořech vzorků hnojiv ve znění vyhl. č. 475/2000 Sb.

Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech, ve znění pozdějších předpisů (č. 274/2003 Sb., 94/2004 Sb., 237/2004 Sb., 257/2004 Sb., 444/2005 Sb., 66/2006 Sb., 296/2007 Sb., 25/2008 Sb., 126/2008 Sb., 227/2009 Sb., 281/2009 Sb., 77/2011 Sb.)

- prováděcí předpisy:

- 641/2004 Sb., o rozsahu a způsobu vedení evidence obalů a ohlašování údajů z této evidence,
- 116/2002 Sb., o způsobu označování vratných zálohovaných obalů.

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů (změny zákony č. 76/2002 Sb., 320/2002 Sb., 274/2003 Sb., 20/2004 Sb., 444/2005 Sb., 222/2006 Sb., 186/2006 Sb., 342/2006 Sb., 25/2008 Sb., 181/2008 Sb., 167/2008 Sb., 181/2008 Sb., 157/2009 Sb., 227/2009 Sb., 281/2009 Sb., 150/2010 Sb., 416/2010 Sb., 77/2011 Sb., 151/2011 Sb.), a jeho prováděcí předpisy.

Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých zákonů, jak vyplývá ze změn provedených zák. č. 521/2002 Sb., 92/2004 Sb., 186/2004 Sb., 695/2004 Sb., 180/2005 Sb., 385/2005 Sb., 444/2005 Sb., 212/2006 Sb., 222/2006 Sb., 230/2006 Sb., 186/2006 Sb., 180/2007 Sb., 296/2007 Sb., 25/2008 Sb., 37/2008 Sb., 124/2008 Sb., 483/2008 Sb., 223/2009 Sb., 227/2009 Sb., 281/2009 Sb., 292/2009 Sb., 164/2010 Sb., 172/2010 Sb., 77/2011 Sb., 91/2011 Sb.), a jeho prováděcí předpisy.

Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění zák. č. 123/1998 Sb., 100/2001 Sb.

Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (jak vyplývá ze změn provedených zákony č. 521/2002 Sb., 437/2004 Sb., 695/2004 Sb., 444/2005 Sb., 222/2006 Sb., 25/2008 Sb., 227/2009 Sb., 281/2009 Sb.), a jeho prováděcí předpisy.

Zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejich zneužití.

Některé další související předpisy právního řádu ČR:

Vyhláška č. 412/2008 Sb., kterou se stanoví seznam katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků, ve znění vyhl. č. 427/2009 Sb. a 340/2010 Sb.

Nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností podle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění zákona č. 130/2008 Sb., ve znění NV č. 288/2010 Sb.

Zákon ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, a jeho prováděcí předpisy.

Zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, ve znění zákona č. 121/2000 Sb., 237/2004 Sb., 257/2004 Sb., 296/2007 Sb.

- prováděcí předpisy:

3/2008 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 151/1997 Sb. (změna vyhl. č. 456/2008 Sb., 460/2009 Sb., 364/2010 Sb.).

8. Kontrola jakosti ovoce a ovocných výrobků

a) Výsledky kontroly jakosti a zdravotní nezávadnosti čerstvého ovoce v roce 2010

V roce 2010 provedli inspektoři Státní zemědělské a potravinářské inspekce (SZPI) u 229 kontrolovaných osob celkem 746 kontrol zaměřených na jakost a označování čerstvého ovoce. V rámci těchto kontrol bylo v tržní síti zkontrolováno 1 255 šarží čerstvého ovoce, což je o 55 šarží více než v předchozím roce (v roce 2008 bylo zkontrolováno 2 325 šarží, v roce 2007 to bylo 2 598 šarží a v roce 2006 3 041 šarží). Z celkového počtu kontrolovaných šarží čerstvého ovoce pocházelo 974 vzorků z dovozu (zahrnuje jak státy EU, tak i třetí země). Z hlediska zastoupení země původu u nevyhovujících vzorků pocházelo 169 vzorků z EU, 125 ze třetích zemí a 53 z ČR.

Nejvíce nedostatků bylo zjištěno u bobulového, citrusového a tropického ovoce, kdy více než 40 % odebraných vzorků nevyhovělo z hlediska požadavků na jakost, zdravotní bezpečnost nebo označování. Kontroly byly prováděny především v maloobchodě (73,3 % odebraných vzorků) a ve velkoobchodech (21,8 %). Nedostatky byly zjišťovány výhradně v maloobchodě (jsou zahrnuty jak specializované prodejny ovoce a zeleniny, tak i všechny obchody uvádějící do oběhu čerstvé ovoce, tedy i supermarkety), kdy více než 46 % odebraných vzorků bylo hodnoceno jako nevyhovující. Ve velkoobchodech a ve výrobě bylo zjištění nevyhovujících vzorků minimální.

Důvodem špatné kvality prodáváného ovoce v maloobchodech je především nešetrná manipulace, nesprávné skladovací podmínky nebo nevhodný způsob nabízení ovoce k prodeji.

Počet kontrolovaných šarží ovoce v roce 2010 dle místa kontroly

Skupina komodit	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Jádrové	35	0,0	256	36,3	112	2,7	2	0,0	405	23,7
Peckové	8	12,5	136	28,7	28	7,1	0	-	172	24,4
Bobulové	4	0,0	226	48,4	36	16,7	1	0,0	267	43,2
Citrusové	4	25,0	164	63,4	50	2,0	2	0,0	220	48,2
Tropické	5	0,0	135	56,3	48	4,2	0	-	188	41,5
Subtropické	0	-	3	100,0	0	-	0	-	3	100,0
CELKEM	56	3,6	920	46,1	274	5,1	5	0,0	1 255	35,1
Původ zboží										
ČR	44	2,3	154	31,8	79	3,8	4	0,0	281	18,9
Třetí země	3	0,0	226	52,0	76	10,5	0	-	305	41,1
EU mimo ČR	8	0,0	422	39,6	117	1,7	1	0,0	548	30,8
Neuveden	1	100,0	118	77,1	2	50,0	0	-	121	76,9

Pramen: SZPI

Jako každoročně byly nejčastějšími nedostatky vady jakosti, především výskyt plísně a hniloby. Dále následovaly nedostatky v označování, zejména chybějící údaj o zemi původu, popřípadě o odrůdě, o třídě jakosti, či uvedení nesprávných údajů. V několika případech byla u baleného ovoce hmotnost, vyznačená na obale, vyšší než hmotnost skutečná.

Výsledky rozborů šarží ovoce z laboratoří a z hodnocení na místě v roce 2010

Skupina komodit	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		značení	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Jádrové	8	0,0	56	12,5	112	0,9	252	20,2	204	20,6
Peckové	11	0,0	27	18,5	46	2,2	112	27,7	78	10,3
Bobulové	23	8,7	15	46,7	55	9,1	190	47,4	89	13,5
Citrusové	22	45,5	21	33,3	65	1,5	114	47,4	70	50,0
Tropické	20	35,0	35	42,9	53	0,0	94	47,9	71	19,7
Subtropické	0	-	2	100,0	0	-	1	100,0	0	-
Celkem	84	22,6	156	27,6	331	2,4	763	35,6	512	21,7

Pramen: SZPI

V roce 2010 bylo na obsah cizorodých látek analyzováno celkem 331 vzorků, osm z nich nevyhovělo požadavkům právních předpisů. Ve všech případech se jednalo o překročení povoleného limitu na obsah pesticidů. U čtyř vzorků stolních hroznů byl zjištěn vyšší obsah glyfosátu, u vzorku jablek bylo detekováno nadlimitní množství fenitrothionu, u broskví captan a u granátového jablka lambda cyhalothrin.

• Skořápkové ovoce

V případě skořápkových plodů bylo v tržní síti provedeno celkem 190 kontrol u 68 osob. Požadavky na jakost, zdravotní bezpečnost a označování byly hodnoceny u 252 vzorků skořápkových plodů, z nichž 45 nevyhovělo. Vzorky původem z ČR představovaly 9,2 % z celkového počtu nevyhovujících vzorků, z EU 6,1 % a vzorky ze třetích zemí 46,7 %.

Počet kontrolovaných šarží skořápkového ovoce v roce 2010 dle místa kontroly

Ukazatel	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Celkem	41	12,2	189	20,6	22	4,5	0	-	252	17,9
Původ zboží										
ČR	31	0,0	72	13,9	6	0,0	0	-	109	9,2
Třetí země	6	33,3	18	61,1	6	16,7	0	-	30	46,7
EU mimo ČR	0	-	74	6,8	8	0,0	0	-	82	6,1
Neuveden	4	75,0	25	52,0	2	0,0	0	-	31	51,6

Pramen: SZPI

Nejčastějším důvodem nevyhovujícího stavu bylo nedostatečné označení výrobku. Z hlediska senzorického to byla přítomnost plísní viditelných pouhým okem a dále vady ve vůni a chuti. Na přítomnost cizorodých látek bylo odebráno a analyzováno celkem 82 šarží. U dvou vzorků pistácií a dvou vzorků mandlí byl překročen limit pro obsah aflatoxinu B1 a sumu aflatoxinů B1, B2, G1 a G2.

Výsledky rozborů šarží skořápkového ovoce z laboratoří v roce 2010

Ukazatel	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		značení	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Celkem	10	10,0	120	8,3	82	4,9	136	11,0	72	23,6

Pramen: SZPI

V souladu s požadavky **NK (ES) č. 1152/2009**, kterým se stanoví zvláštní podmínky dovozu některých potravin z některých třetích zemí v důsledku rizika kontaminace aflatoxiny, v platném znění, a **NK (ES) č. 669/2009**, kterým se provádí **nařízení EP a ER (ES) č. 882/2004**, pokud jde o zesílené úřední kontroly dovozu některých krmiv a potravin jiného než živočišného původu, v platném znění, bylo v roce 2010 celkem 23 zásilek skořápkových plodů podrobeno odběru a analýze na přítomnost aflatoxinů. U dvou zásilek byl překročený limit pro aflatoxin B1 a sumu aflatoxinů B1, B2, G1 a G2.

• Certifikace čerstvého ovoce v roce 2010

V roce 2010 prováděla SZPI certifikaci čerstvého ovoce a zeleniny dle **nařízení Komise (ES) č. 1580/2007**, v platném znění. Certifikace čerstvého ovoce a zeleniny je prováděna pouze při jejich dovozu či vývozu **ze třetích zemí**. Jedná se o kontrolu shody těchto produktů s obchodními normami Společenství. Inspektoři SZPI kontrolují jakost i označování produktů dle požadavků stanovených v jednotlivých obchodních normách.

Obchodník, který dováží nebo vyváží čerstvé ovoce a zeleninu (včetně čerstvých pěstovaných hub a skořápkových plodů) do/ze třetích zemí je povinen tuto skutečnost nahlásit na příslušný inspektorát SZPI. Bez certifikátu není možné danou šarži proclít. Vydávání certifikátů o shodě s obchodními normami Společenství pro čerstvé ovoce a zeleninu je prováděno podle **zákona č. 146/2002 Sb.**, o SZPI, ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2010 vystavili inspektoři SZPI celkem 125 certifikátů při dovozu čerstvého ovoce a zeleniny určené k přímé spotřebě. Při vývozu čerstvého ovoce a zeleniny určené k přímé spotřebě nebyla certifikace prováděna.

b) Výsledky kontroly jakosti a zdravotní nezávadnosti čerstvého ovoce v I. pololetí roku 2011

V prvním pololetí roku 2010 bylo provedeno celkem 400 kontrol zaměřených na jakost, zdravotní bezpečnost a označování, přičemž bylo odebráno celkem 681 vzorků čerstvého ovoce. Jako nevyhovující bylo vyhodnoceno 212 z nich. Největší množství kontrol bylo doposud provedeno v maloobchodě, kde byly také zjištěny všechny nevyhovující vzorky. Nejvyšší podíl nevyhovujících vzorků představovalo ovoce původem ze zemí EU (28,2 %).

Počet kontrolovaných šarží ovoce v I. pololetí roku 2011 dle místa kontroly

Ovoce	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Jádrové	13	0,0	158	32,9	77	0,0	1	0,0	249	20,7
Peckové	1	0,0	27	29,6	16	0,0	0	-	44	19,5
Bobulové	1	0,0	115	46,5	27	0,0	1	0,0	144	37,1
Citrusové	0	-	133	57,9	29	0,0	0	-	162	47,5
Tropické	4	0,0	54	41,5	22	0,0	0	-	80	27,8
Subtropické	0	-	2	50,0	0	-	0	-	2	50,0
CELKEM	19	0,0	489	43,8	171	0,0	2	0,0	212	31,5
Původ zboží										
ČR	13	0,0	80	31,6	60	0,0	1	0,0	154	16,3
Třetí země	3	0,0	106	36,3	52	0,0	1	0,0	162	23,4
EU mimo ČR	1	0,0	225	35,1	58	0,0	0	-	284	28,1
Neuveden	2	0,0	78	91,0	1	0,0	0	-	81	87,7

Pramen: SZPI

Stejně jako v loňském roce byly nejčastěji zjištěny vady jakosti, především výskyt plísně a hniloby, dále se opakovaly nedostatky v označování (chybějící údaj o zemi původu či třídě jakosti, popřípadě nesprávné uvedení údajů), v nesprávně deklarované hmotnosti na baleném ovoci, která byla ve skutečnosti nižší než hmotnost uvedená na obale.

Výsledky rozborů šarží ovoce z laboratoří a z hodnocení na místě v I. pololetí roku 2011

Ovoce	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		značení	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Jádrové	24	0,0	48	10,4	57	0,0	167	11,4	162	22,2
Peckové	7	0,0	10	20,0	19	0,0	17	35,3	13	0,0
Bobulové	19	5,3	29	24,1	39	0,0	90	45,6	64	14,1
Citrusové	23	39,1	40	40,0	43	0,0	87	42,5	57	38,6
Tropické	18	11,1	20	15,0	25	0,0	43	34,9	32	15,6
Subtropické	0	-	1	0,0	0	-	1	0,0	2	50,0
Celkem	91	13,2	148	22,3	183	0,0	405	29,1	330	73,0

Pramen: SZPI

• Skořápkové ovoce

V I. pololetí 2011 bylo provedeno 94 kontrol u skořápkového ovoce, bylo odebráno celkem 130 šarží (z toho více než 90 % v maloobchodě), z toho 25 šarží nevyhovělo požadavkům právních předpisů.

Počet kontrolovaných šarží skořápkového ovoce v I. pololetí 2011 dle místa kontroly

Ukazatel	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Celkem	12	8,3	102	21,8	16	12,5	0	-	130	19,2
Původ zboží										
ČR	8	0,0	63	17,5	5	20,0	0	-	76	15,8
Třetí země	4	25,0	3	100,0	5	0,0	0	-	12	33,3
EU mimo ČR	0	-	31	20,0	0	-	0	-	31	20,0
Neuveden	0	-	5	40,0	6	16,7	0	-	11	27,3

Pramen: SZPI

Nejvíce nedostatků bylo zaznamenáno u označování (neuvedení alergenní složky na obale, chybějící údaj o DMT) a smyslových požadavků (netypická chuť, vůně apod.).

Výsledky rozborů šarží skořápkového ovoce z laboratoří v I. pololetí 2011

Ukazatel	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		značení	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Celkem	7	14,3	50	4,0	50	8,0	71	14,1	31	29,0

Pramen: SZPI

c) Výsledky kontroly zdravotní nezávadnosti a jakosti zpracovaného ovoce v roce 2010

V roce 2010 bylo inspektory SZPI zkontrolováno celkem 482 vzorků, tj. o 24 % více oproti roku 2009. Jako nevyhovujících bylo vyhodnoceno 111 vzorků, tj. 23,2 % (z toho 13 tuzemských). K nejproblematictější náležela skupina sušeného ovoce.

Porovnáním výsledků kontroly zdravotní nezávadnosti, jakosti a označování u vzorků kontrolovaných ve výrobě, velkoobchodech a maloobchodech lze konstatovat, že četnost závad je dlouhodobě nejvyšší v maloobchodní síti.

Počet kontrolovaných vzorků zpracovaného ovoce za rok 2010

Původ zboží	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Jiné*		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
ČR	31	25,8	26	19,2	2	0,0	0	-	59	22,0
Jiný než ČR	106	10,4	274	28,9	43	19,5	0	-	423	23,3
Celkem	137	13,9	300	28,1	45	18,6	0	-	482	23,2

Pramen: SZPI

Poznámka: * restaurace, přeprava, suroviny

Kontrola zpracovaného ovoce byla zaměřena na kontrolu chemických požadavků na zdravotní nezávadnost (**podle vyhlášek č. 4/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a č. 305/2004 Sb.**). Jako nevyhovující z hlediska cizorodých látek bylo vyhodnoceno 18 vzorků zpracovaného ovoce. Jednalo se o 5 vzorků proslazeného a sušeného ovoce, u kterých byla zjištěna přítomnost barviv, o 2 vzorky kompotů, u nichž byl zjištěn nadlimitní obsah cínu, 2 vzorky sušeného ovoce, u nichž byl zjištěn nadlimitní obsah aflatoxinů, u dalších 2 vzorků sušeného ovoce byla zjištěna kontaminace minerálním olejem a u 2 vzorků sušeného ovoce alifatické uhlovodíky.

Z hlediska mikrobiologických požadavků ve znaku plísňě okem viditelné nevyhověly 2 vzorky sušeného ovoce. Nesplnění jakostních požadavků (**podle vyhlášky č. 157/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky č. 113/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů**) spočívalo ve zjištění nižšího obsahu pevného podílu ovoce u jednoho vzorku kompotu a nižší hmotnosti balení u jednoho vzorku proslazeného ovoce.

Senzorickému hodnocení nevyhovělo 37 vzorků zpracovaného ovoce. Byla zjištěna neodpovídající konzistence, vzhled nebo chuť u 35 vzorků sušeného ovoce a u 1 vzorku povidel a 1 vzorku kompotu. Mezi nedostatky z hlediska označování patřilo nesprávné označení celkem 52 vzorků zpracovaného ovoce, z toho 25 vzorků ovocných pomazánek, 17 vzorků proslazeného ovoce, 6 vzorků upraveného chlazeného čerstvého ovoce a 4 vzorky ostatních výrobků z ovoce.

Z dalších zjištěných nedostatků stojí za zmínku nedodržení podmínek skladování (zejména nevhodná skladovací teplota) u 4 vzorků zpracovaného ovoce, z toho u 2 vzorků zmrazeného ovoce a u 2 vzorků upraveného chlazeného čerstvého ovoce. Dále bylo zjištěno 11 vzorků sušeného ovoce napadeného škůdci.

Výsledky rozborů zpracovaného ovoce z laboratoří a z hodnocení na místě v roce 2010

Ukazatel	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		označování	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Zpracované ovoce	73	9,6	61	4,9	272	6,6	149	27,5	72	68,1

Pramen: SZPI

d) Výsledky kontroly zdravotní nezávadnosti a jakosti zpracovaného ovoce za I. pololetí roku 2011

V průběhu I. pololetí 2011 bylo inspektory SZPI zkontrolováno celkem 196 vzorků, tj. o 26 % méně v porovnání se stejným obdobím roku 2010. Nevyhovělo celkem 38 vzorků, z toho 5 tuzemských. Z hlediska jednotlivých skupin bylo zjištěno nejvíce závad u ovoce sušeného. Porovnáním výsledků kontroly zdravotní nezávadnosti, jakosti a označování u vzorků bylo nejvíce závad shledáno v maloobchodní síti.

Počet kontrolovaných vzorků zpracovaného ovoce za I. pololetí roku 2011

Původ zboží	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Jiné*		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
ČR	7	28,6	10	35,0	2	0,0	0	-	19	27,8
Jiný než ČR	33	3,3	133	24,8	11	10,0	0	-	177	20,0
Celkem	40	8,1	143	25,2	13	9,1	0	-	196	20,8

Pramen: SZPI

Poznámka: * restaurace, přeprava, suroviny

Z hlediska kontaminujících látek nevyhověly celkem 4 vzorky zpracovaného ovoce. Jednalo se o jeden vzorek džemu a jeden vzorek kompotu, které nevyhověly z důvodu neoznačení barviva na obale, dále o jeden vzorek proslazeného ovoce pro překročení limitu pro oxid siřičitý a o jeden vzorek sušeného ovoce z důvodu překročení limitu pro ochratoxin A.

Porušení mikrobiologických ukazatelů spočívalo ve zjištění plísni viditelných pouhým okem u jednoho vzorku sušeného ovoce. Jakostním požadavkům nevyhověly celkem 2 vzorky zpracovaného ovoce, a to jeden vzorek džemu, u něhož byl zjištěn nižší obsah ovocné složky, a jeden vzorek kompotu, u něhož byla zjištěna nižší refraktometrická sušina.

Při senzorickém hodnocení byla zjištěna neodpovídající konzistence, vzhled nebo chuť u 17 vzorků zpracovaného ovoce. Jednalo se o jeden vzorek povidel, 2 vzorky kompotů a 14 vzorků proslazeného a sušeného ovoce. Z hlediska označování nevyhovělo celkem 13 vzorků zpracovaného ovoce, z toho 2 vzorky džemů, 1 vzorek proslazeného ovoce, 2 vzorky sušeného ovoce, 2 vzorky upraveného chlazeného čerstvého ovoce a 6 vzorků ostatních výrobků z ovoce.

Z dalších zjištěných nedostatků stojí za zmínku nedodržení podmínek uchování u 2 vzorků upraveného chlazeného čerstvého ovoce. Dále bylo zjištěno 6 vzorků sušeného ovoce napadeného škůdci.

Výsledky rozborů zpracovaného ovoce z laboratoří a z hodnocení na místě v I. pololetí roku 2011

Ukazatel	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		označování	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Zpracované ovoce	14	14,3	30	3,3	104	3,8	70	30,0	15	86,7

Pramen: SZPI

SVĚTOVÝ TRH

Situace ve výrobě jablečného koncentrátu

Světové zásoby jablečného koncentrátu se v polovině roku 2011 odhadovaly na pouhých 5 000 t, což prakticky znamená nulovou zásobu. Pro srovnání v roce 2009 činila světová zásoba koncentrátu ve stejném období 66 000 t. Z tohoto důvodu se cena koncentrátu od října 2010 udržuje nad hranicí 1,50 /kg, v současné době dosahuje 1,75 /kg.

Nabídka moštových jablek v řadě zemí Evropy bude v roce 2011 celkově nižší. Trendem pěstitelů tedy nebude moštování jablek, ale proexportní politika. Paradoxně může na počátku sezóny nastat situace, kdy cena vykupovaných moštových jablek bude nižší, a to z důvodu malé nabídky těchto jablek. Cena bude rovněž ovlivněna konkurenčním pomerančovým koncentrátem.

Světová produkce jablek

Světová produkce jablek má trvalý růst, odhaduje se, že za posledních 20 let vzrostla o 68 % a pohybuje se nyní kolem 70 mil. t. Některé prognózy uvádějí, že do roku 2020 vzroste produkce jablek o dalších 24 – 26 % a bude dosahovat cca 88 mil. t.

Produkce jablek ve vybraných zemích mimo EU (tis. t)

Země	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 (odhad)	2011/2010 %
Bělorusko	350	400	300	240	250	150	180	+20
Ukrajina	720	536	755	719	853	896	1 049	+17
Rusko	1 779	1 619	2 333	1 467	2 200	1 826	1 900	+4
Chorvatsko	41	48	40	48	75	95	92	-4
Kanada	473	429	423	322	404	426	400	-6
USA	4 402	4 459	4 122	4 369	4 498	4 298	4 385	+2
Čína	24 020	26 066	27 866	28 500	33 000	30 000	33 000	+10
Švýcarsko	101	99	155	136	167	127	135	+6
Turecko	2 550	2 600	2 400	2 457	2 518	2 402	2 432	+1

Pramen: WAPA, Prognosfruit 2011

Produkce jablek je v zemích jižní hemisféry celkem stabilní a v posledních letech se pohybuje kolem 5,2 mil. t. V roce 2011 se odhaduje, že celkový export jablek vzroste o 5 % a dosáhne pravděpodobně objemu 1,8 mil. t. Export jablek do zemí EU s největší pravděpodobností klesne o 34 % na objem 359,7 tis. t stejně jako klesne vývoz jablek do Asie a na Střední východ. Naproti tomu export jablek do Ruska vzroste o cca 35 % na objem 110 tis. t.

Produkce jablek v zemích jižní hemisféry (tis. t)

Země	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 (odhad)	2011/2010 %
Argentina	1 121	1 051	1 047	980	933	800	928	+16
Austrálie	327	276	271	265	267	257	266	+3
Brazílie	882	759	993	983	1 063	1 226	951	-22
Chile	1 562	1 644	1 732	1 770	1 811	1 755	1 785	+2
Nový Zéland	506	392	427	434	466	448	503	+12
Jižní Afrika	703	637	689	749	747	775	795	+3
Celkem	3 101	4 758	5 158	5 182	5 276	5 262	5 228	-1

Pramen: WAPA, Prognosfruit 2011

Produkce ovoce v zemích EU

Produkce ovoce v EU dosáhla v roce 2010 nižší úrovně než v předchozím roce. V zemích EU 15 meziročně klesla o téměř 10 % na 28,5 mil. t, zatímco v nových členských zemích klesla o 15 % na 6,4 mil. t.

Produkce ovoce v zemích EU (mil. t)

Ukazatel	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
EU 15	33,2	30,1	32,4	31,8	32,6	31,4	32,0	31,5	28,5
EU 12	6,2	7,5	7,7	6,6	7,0	4,7	7,8	7,5	6,4
EU 27	39,4	37,6	40,1	38,4	39,6	36,1	39,8	39,0	34,9

Pramen: Rynek owoców i warzyw, Polska

Zahraniční obchod EU s čerstvým ovocem (tis. t)

Ukazatel	2006	2007	2008	2009	I-IV/2009	I-IV/2010
Export	18 053	19 061	18 642	18 949	9 398	9 916
- vnitřní	15 639	16 372	16 078	16 037	7 801	8 145
- vnější	2 414	2 686	2 561	2 912	1 597	1 771
Hlavní exportéři						
Španělsko	5 172	5 212	5 005	5 250	2 840	2 524
Itálie	2 261	2 382	2 306	2 298	874	919
Import	27 159	28 587	29 058	27 706	14 023	13 805
- vnitřní	15 527	16 081	16 170	15 809	7 684	7 591
- - vnější	11 632	12 506	12 888	11 897	6 339	6 214
Hlavní importéři						
Německo	4 310	4 327	4 231	4 246	1 957	1 990
Francie	2 180	2 231	2 151	2 340	1 158	1 216

Pramen: Rynek owoców i warzyw, 2010

Produkce jádrového ovoce v zemích EU

V porovnání s nízkou sklizní minulého roku bude celková sklizeň jablek v EU v roce 2011 pravděpodobně o 4 % vyšší v objemu 10,2 mil. t (v porovnání s tříletým průměrem je to pokles o 5 %). Pozdní jarní mrazy roku 2011 negativně ovlivnily produkci jablek zejména v některých zemích střední a východní Evropy. Největší pokles se očekává v Maďarsku (-39 %), v ČR (-30 %) a Lotyšsku (-33 %), méně jablek se sklídí rovněž v Rumunsku (-11 %) a Slovinsku (-11 %).

V Itálii se bude jednat pravděpodobně o největší sklizeň jablek za posledních 10 let, i když více než 1 000 ha jabloňových sadů v oblasti Trentina bylo těžce poškozeno krupobitím. V Řecku chladné a deštivé počasí v době květu způsobilo 4% pokles sklizně na 245 tis. t jablek. Ve Španělsku sice v roce 2011 vzrostla meziročně produkce jablek o 3 %, avšak v porovnání s desetiletým průměrem představuje pokles o 17 %. V Polsku po loňském výrazném propadu očekávají největší sklizeň jablek v rámci zemí EU, neboť jarní mrazy poškodily jen malou část jabloňových sadů a zasáhly zejména jiné ovocné druhy.

Tržní produkce jablek v EU podle zemí (tis. t)

Země	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 (odhad)	2011/2010 %
Itálie	2 172	2 153	2 032	2 071	1 991	2 196	2 164	2 237	2 179	2 212	+2
Francie	1 966	1 728	1 708	1 769	1 584	1 676	1 528	1 651	1 579	1 655	+5
Německo	763	818	945	925	948	1 070	1 047	1 071	835	896	+7
Španělsko	646	704	553	701	547	599	528	470	486	502	+3
Nizozemsko	350	385	420	365	337	396	376	402	340	418	+23
Belgie	349	319	356	317	358	358	336	344	288	298	+3
Řecko	244	165	282	265	267	236	231	224	254	245	-4
Portugalsko	300	287	277	252	257	258	245	274	251	265	+6
Velká Británie	124	156	163	192	174	196	201	212	214	219	+2
Rakousko	163	152	163	173	161	193	159	185	169	192	+14
Dánsko	25	25	26	26	27	32	26	24	21	20	-5
Švédsko	18	19	20	21	20	16	18	18	20	18	-10
CELKEM EU-15	7 120	6 911	6 945	7 077	6 671	7 226	6 855	7 116	6 591	6 940	+5
Polsko	2 168	2 428	2 522	2 200	2 250	1 100	2 831	2 600	1 850	2 300	+24
Maďarsko	527	550	668	467	480	203	583	514	488	300	-39
ČR ¹⁾	163	152	164	138	159	113	157	145	103	72	-30
Bulharsko*	73	58	58	71	65	60	56	56	40	40	0
Rumunsko*	492	811	1 098	439	417	287	459	379	423	375	-11
Litva	82	97	34	130	100	40	74	74	46	60	+30
Slovinsko	42	62	60	58	50	61	60	56	66	73	-11
Slovensko ¹⁾	27	34	31	36	31	10	42	48	32	33	+3
Lotyšsko	50	36	7	38	32	31	34	13	12	8	-33
CELKEM	3 641	4 233	4 644	3 787	3 760	1 909	4 296	3 885	3 214	3 261	+1
CELKEM EU-27	10 761	11 144	11 589	10 864	10 431	9 135	11 151	11 001	9 805	10 201	+4

Pramen: WAPA, Prognosfruit 2011

Poznámka: ¹⁾ produkce jablek z intenzivních sadů, * Bulharsko a Rumunsko členy EU od r. 2007

Produkce hrušek v Evropě dosáhne v roce 2011 pravděpodobně 2,5 mil. t, což představuje oproti předchozí sezóně 13% nárůst, v porovnání s tříletým průměrem by to byl 8% nárůst. Z hlavních producentů hrušek předpokládá výraznější zvýšení sklizně pouze Itálie, Portugalsko a Nizozemsko. V nových členských státech vyšší úrodu hrušek odhadují v Polsku, v ostatních zemích se jedná spíše o nízkou sklizeň.

Tržní produkce hrušek v EU podle zemí (tis. t)

Země	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 (odhad)	20011/10 %
Itálie	948	820	838	882	966	922	759	858	680	886	+30
Španělsko	603	641	521	608	535	494	475	429	457	427	-6
Francie	237	191	248	230	246	221	157	202	164	176	+7
Portugalsko	125	90	188	130	175	142	188	198	172	210	+22
Belgie	173	176	231	229	268	287	170	307	285	308	+8
Nizozemsko	180	170	225	200	234	255	172	301	267	300	+12
Německo	56	49	61	53	57	56	38	52	39	40	+3
Rakousko	104	175	124	118	117	176	85	-	-	-	-
Řecko	39	32	54	56	45	51	51	43	54	47	-14
Velká Británie	35	35	34	27	27	29	23	31	33	26	-21
Dánsko	5	4	5	5	6	6	5	7	6	5	-25
Švédsko	2	2	2	2	2	2	1	2	1	0	-60
CELKEM EU-15	2 507	2 385	2 531	2 540	2 678	2 641	2 124	2 430	2 158	2 425	+17
Polsko	90	77	87	65	55	31	40	90	40	55	+38
Maďarsko	27	33	31	40	39	12	40	40	36	21	-41
Slovinsko	13	11	14	8	11	12	9	-	-	-	-
Bulharsko*	11	6	4	3	2	4	4	6	6	6	0
Rumunsko*	68	104	46	30	24	21	53	24	20	23	+17
ČR ¹⁾	2	2	2	2	2	3	3	6	3	2	-37
Slovensko	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0
Lotyšsko	2	11	2	2	2	1	1	0	0	0	0
CELKEM	226	255	200	150	136	85	151	167	106	108	+2
CELKEM EU-27	2 733	2 640	2 731	2 690	2 814	2 726	2 275	2 594	2 244	2 533	+13

Pramen: WAPA, Prognosfruit 2011

Poznámka: - údaje nejsou k dispozici, ¹⁾ produkce hrušek z intenzivních sadů, * Bulharsko a Rumunsko členy EU od r. 2007

Evropský trh s višněmi

Produkce višní v sezóně 2010 byla nižší ve všech evropských pěstitelských oblastech a činila 250 tis. t, což oproti rekordním sklizním v roce 2009 a 2008 bylo o 170 tis. t, resp. o 145 tis. t méně. Tento výpadek byl způsoben nočními mrazy na začátku vegetace a bohatými srážkami během a po kvetení stromů. Višně se pěstují převážně v extenzivně obhospodařovaných sadech a skoro ve všech evropských zemích dochází k jejich velké likvidaci.

Maďarsko počítá při stejné výměře s produkcí kolem 70 tis. t i v příštích letech. Z dnešního pohledu by mohlo otřást trhem s višněmi jen Polsko a Srbsko, kde jsou přestálé a nedostatečně ošetřované výsadby. V tomto případě by to mělo vliv především na zpracovatelský průmysl (tj. výroba koncentráту a hluboce zmrazených višní). Zde by mohlo být alternativou Turecko, které v minulých čtyřech letech vykázalo strmě stoupající produkci višní v objemu až 180 tis. t. Německo, pod tlakem levnější produkce z Maďarska a východní Evropy, má ještě podle analýzy zpracovatelů šanci v oblasti kvalitního a speciálního zboží.

V roce 2010 bylo v **Maďarsku** sklizeno cca 57 tis. t višní, což bylo o 23 % méně než v předchozích dvou letech, a to z důvodu nepříznivého počasí v první fázi vegetace. Plocha višňových sadů zde dosahuje 10 500 ha, z toho přestálé výsadby tvoří 5 tis. ha a měly by být vykloučeny. Nové výsadby byly v minulých letech financovány pouze z privátních zdrojů.

Podle odhadů bylo z Maďarska vyvezeno celkem 18 tis. t čerstvých višní, přičemž do Ruska směřovalo 4 900 t. Vzhledem k atraktivním cenám v Rusku vzrostl podíl exportu během roku z 8 % na 27 %.

Největším odběratelem maďarských višní je Německo, kam bylo vyvezeno 9 tis. t višní, což je však proti roku 2009 o 5 % méně.

Produkce višní v **Německu** v roce 2010 dosáhla 18 tis. t, v předchozím roce bylo sklizeno 30 tis. t. Kromě nepříznivého počasí má na tomto poklesu podíl i pokračující kácení sadů, které v současnosti dosahují 2 900 ha, což je o 30 % méně než v roce 2005. Přes německé výrobní organizace bylo v roce 2010 zobchodováno pouze 7 tis. t višní, tj. o 60 % méně než v roce 2009.

V Polsku se v roce 2010 sklídilo pouze 120 tis. t višní, což je asi o 80 tis. t méně než v předchozích dvou letech. Důvodem byly extrémně negativní klimatické podmínky a následné špatné ošetřování výsadby proti monilii. Plocha výsadby višní se od roku 2008 snížila z 36 tis. ha na 28 tis. ha, z čehož se jen 10 tis. - 12 tis. ha řadí k tržnímu ovocnářství. V roce 2010 bylo zpracováno 90 tis. t višní, z toho 70 tis. t hluboce zmrazeno.

Produkce ovoce v Polsku

V důsledku mrazivých teplot v listopadu 2010 a únoru 2011 byly významně poškozeny jabloně a keře černého rybízu na severovýchodě Polska. Škody vznikly zejména tam, kde byly stromy dlouhodobě zaplaveny po povodních v roce 2009. Stromy višní, které v srpnu 2010 byly bez listů v důsledku silného napadení houbovými chorobami, byly také těžce poškozeny, v řadě případů došlo i k úhynu stromů.

Pozdní jarní mrazy v roce 2011 zničily téměř všechny květy stromů bez ohledu na druh a odrůdu, a to zejména v ovocnářských oblastech na severu a západě země. V ostatních oblastech se očekává normální sklizeň jablek, hrušek, třešní a švestek. Podle prvních odhadů bude celková produkce ovoce v roce 2011 vyšší, nižší může být sklizeň jahod, rybízů, borůvek, angreštu a višní. Úroda jablek a hrušek může být v roce 2011 nižší než v letech 2008 a 2009, ale vyšší než v předchozím roce. Předpokládá se, že bude podstatně méně ovoce na zpracování, především jablek.

Přehled o produkci ovoce v Polsku

Ukazatel	Produkce ovoce (tis. t)				
	2007	2008	2009	2010	2011*
Ovoce celkem	1 695,4	3 840,9	3 646,2	2 708,0	2 950,0
Z toho:					
Jablka	1 040,0	2 830,9	2 626,3	1 859,0	2 300,0
Hrušky	30,7	72,8	83,0	58,0	60,0
Švestky	53,5	113,6	120,7	91,0	75,0
Višně	107,7	201,7	189,2	143,0	110,0
Třešně	20,2	40,8	50,6	35,0	20,0
Broskve	3,6	12,1	12,5	6,0	5,0
Meruňky	1,1	4,1	5,2	3,0	2,8
Vlašské ořechy	6,4	11,6	12,4	13,0	12,5
Bobulové ovoce celkem	428,6	549,9	543,2	500,0	360,0
Z toho:					
Jahody	174,6	200,7	198,9	177,0	140,0
Maliny	56,4	81,6	81,8	88,0	80,0
Černý rybíz	103,1	148,6	145,0	148,0	70,0
Červený rybíz	36,8	48,0	51,5	45,0	23,0
Angrešt	37,0	44,8	36,8	15,0	5,0

Pramen: IERIGZ-PIB, GUS

Poznámka: * odhad

Mladá výsadba slivoní

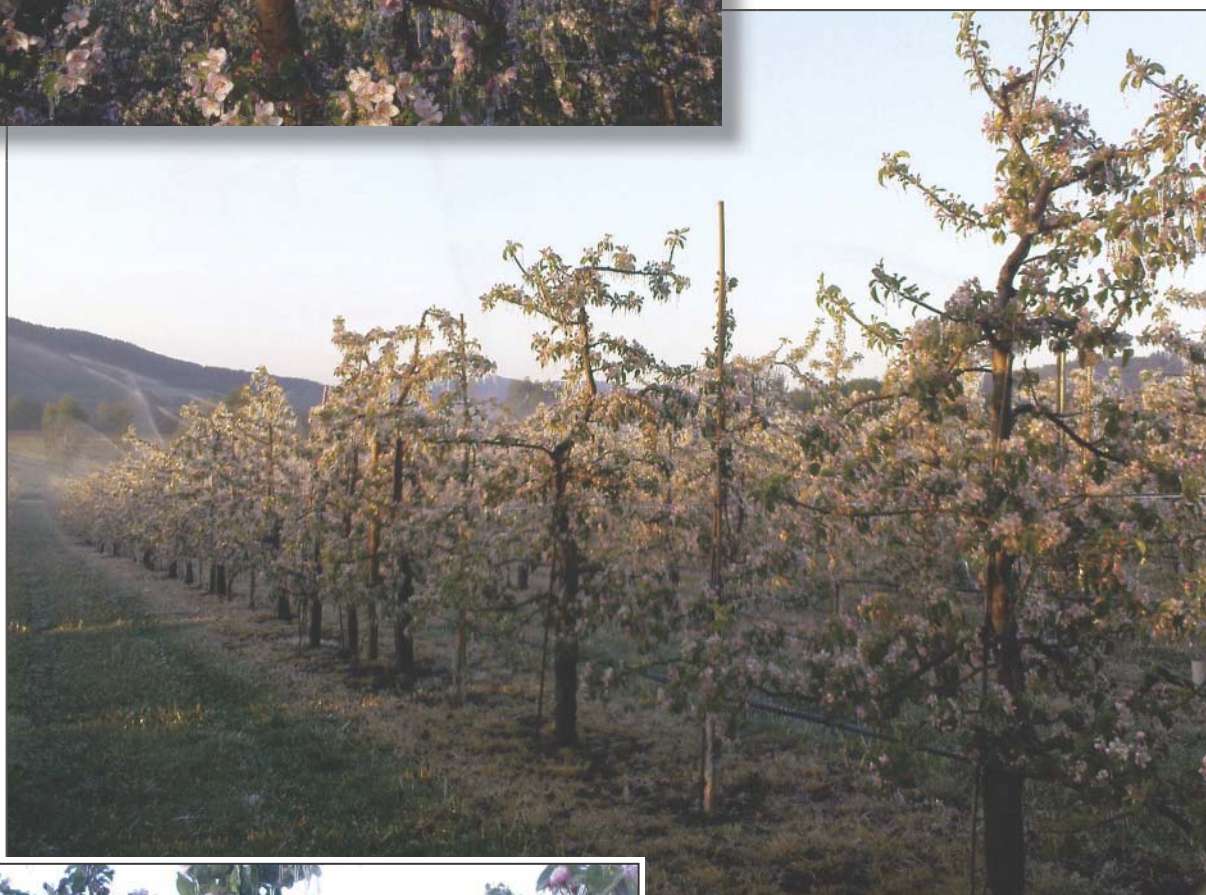
Monitoring výskytu obaleče jablečného feromonovým lapákem v IP

Protimrazová závlaha jabloní - detail
(květen 2011, teplota -6°C)

Protimrazová závlaha v sadu
v činnosti – květen 2011

Protimrazová závlaha jabloní – detaily
(květen 2011)

Produkce ovoce na Slovensku

Celková produkce ovoce v roce 2010 dosáhla 58 722 t, což je v porovnání s rokem 2009 o 15 % méně. Produkce třešní se zvýšila o 8,6 %, jinak u ostatních ovocných druhů produkce klesla. Produkce ovoce z intenzivních sadů byla meziročně o 12,4 % nižší a činila 40 519 t.

Dovoz ovoce v roce 2010 zaznamenal již třetí rok po sobě pokles. V roce 2010 bylo dovezeno 251,2 tis. t ovoce, tj. meziroční pokles o 1,6 %, dominovalo citrusové ovoce, banány a jablka s hruškami. Dodávky ze zemí EU vzrostly meziročně o 5,6 % na objem 172,7 tis. t a z celkového dovozu čerstvého ovoce představovaly 69% podíl. Nejvýznamnějším dodavatelem byla Itálie, Španělsko a Německo.

Podobně jako dovoz, klesl i vývoz ovoce. Vyvezeno bylo 49 301 t, tj. o 4,3 % méně než v předchozím roce, a to především do ČR a Maďarska. Záporné saldo zahraničního obchodu se zvýšilo o 7,5 % na 148 mil. €.

PRODUKCE OVOCE V ČR

Celková výměra ovocných sadů v ČR k 31. 5. 2011 dosahuje podle ČSÚ 22 339 ha, tj. o 437 ha méně v porovnání s rokem 2010. Největší plochy sadů se nacházejí v kraji Jihomoravském (4 115 ha) a Středočeském (3 736 ha), následuje kraj Královéhradecký (2 551 ha) a Olomoucký (2 355 ha).

Produkci ovoce v roce 2010 negativně ovlivnilo prudké ochlazení v době květu stromů a silné dešťové srážky, které přetrvávaly po celý květen. Přestože ovocné stromy kvetly velmi dlouho, nemohlo u jaderovin a zejména u peckovin dojít k dostatečnému opylení. Následně se na nich rozšířily houbové choroby (strupovitost a moniliový úžeh), proti nimž nebylo prakticky možno efektivně zasáhnout, protože ovocnáři se do podmáčených sadů k jejich ošetření s technikou nedostali.

Úhrn srážek za květen 2010 přesáhl v některých lokalitách Moravy 400 mm, ale i v Čechách dosahovaly úhrny srážek hodnot okolo 120 – 200 mm. Zcela zaplaveno bylo 45 ha sadů a u některých dalších sadů se projevil následky asfyxie (především ve Velkých Němčicích a na Znojemsku). V průběhu června a července bylo velmi horké a suché počasí, které v srpnu vystřídaly silné deště. Následné záplavy na severu Čech ovocnářské oblasti však prakticky nezasáhly.

Celková produkce ovoce v roce 2010 tak byla nižší o 29 % v porovnání s rokem 2009 a dosáhla objemu 297,7 tis. t. Jednalo se o – do té doby – nejnižší sklizeň ovoce v novodobé historii českého ovocnářství. V produkčních ovocných sadech klesla úroda ovoce meziročně o 32 % na 121,0 tis. t.

K největšímu poklesu došlo u produkce meruněk, švestek, třešní, višní, hrušek a jablek, a rovněž u bobulového ovoce.

Celková sklizeň ovoce v roce 2010			297 673 t		
z toho:					
produkční sady	121 018 t	41 %	extenzivní sady	176 655 t	59 %
- konzumní ovoce	65 050 t	54 %	- pro zpracování	20 477 t	12 %
- pro zpracování	55 264 t	45 %	- samozásobení	84 984 t	48 %
- neuplatněno	704 t	1 %	- neuplatněno	71 194 t	40 %

Rozhodující podíl na celkové produkci ovoce mají v ČR **jablka**, jejichž sklizeň dosáhla v roce 2010 objemu 193,6 tis. t (tzn. meziroční pokles o 25 %) a jejich podíl na celkové produkci ovoce v roce 2010 činil 65 %. V důsledku vyššího rozsahu napadení jablek strupovitostí byl vyšší podíl sklizených jablek určen na průmyslové zpracování, o které byl výrazně vyšší zájem než ze sklizně roku 2009, kdy zpracování ovoce procházelo krizí. Množství sklizených jablek v ČR představovalo přibližně 2% podíl na sklizni jablek v zemích EU.

Jablka jsou významnou komoditou, jejíž rentabilita je přímo úměrná rentabilitě celého ovocnářství. U konzumních jablek je dlouhodobě vykazována záporná obchodní bilance, jejich produkce nepokrývá vlastní spotřebu ČR. Na tržbách ovocnářských podniků se ze sklizně roku 2010 podílela jablka 70 %.

Situace na trhu ČR s jablky v marketingovém roce 2010/2011 byla ovlivněna především nižší sklizní jablek v EU, která byla ve výši 9 805 tis. t nejnižší od roku 2007. Na střeoevropský region měla vliv zejména nižší sklizeň jablek v Polsku. V ČR se v roce 2010 v produkčních sadech sklídilo jen 103 tis. t jablek, což byla od roku 1995 (kdy se sklídilo 99 tis. t) nejnižší úroda jablek u nás. Kvalita jablek byla průměrná, s ohledem na velmi deštivý květen byl vysoký výskyt strupovitosti. Sklizeň na zahrádkách a v extenzivních sadech byla podprůměrná, takže výše samozásobení byla menší než v posledních letech.

V obchodní síti se prodalo meziročně o 6 % konzumních jablek méně a podíl tuzemských jablek na trhu poklesl ze 49 % v sezóně 2009/2010 na 43 %. Poptávka po konzumních jablkách byla plynulá a vyrovnaná po celou sezónu. Po sklizni bylo zaskladněno cca 31 tis. t konzumních jablek (tj. meziroční pokles o 29 %), vyskladňována byla po celé skladovací období, avšak v květnu a červnu již jen v menší míře. Tím došlo ke zvýšení dovozu jablek na tuzemský trh. Rentabilita pěstování jablek, zejména dlouhodobě skladovaných, byla kladná jen u podniků s alespoň průměrným výnosem. Ceny konzumních jablek i jablek na zpracování v průběhu sezóny stoupaly a meziročně se zvýšily o 10 %, resp. o 6 %.

Celkový počet stromů, keřů v ČR (ks)

Ovocný druh	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Jabloně	17 559 639	18 304 793	18 525 989	17 527 061	19 005 894	17 901 050	18 170 681	17 643 854
Hrušně	1 250 355	1 314 388	1 315 843	1 525 220	1 634 266	1 673 649	1 966 179	1 939 270
Broskvoně	898 681	863 970	804 462	1 621 043	1 666 496	1 585 224	1 455 755	1 411 535
Meruňky	1 277 522	1 354 277	1 241 750	1 482 334	1 702 836	1 538 407	1 427 622	1 431 102
Švestky pravé	2 769 537	3 012 442	2 744 211	2 108 304	2 147 824	2 088 158	2 108 979	2 112 688
Třešně	1 340 089	1 435 338	1 299 576	1 390 238	1 476 549	1 440 520	1 474 926	1 395 324
Víšně	1 654 236	1 746 050	1 664 457	1 313 368	1 474 347	1 324 433	1 330 671	1 274 480
Ostatní švestky, slívy, renklódy	795 113	812 049	798 647	1 281 651	1 394 218	1 427 160	1 348 458	1 288 497
Angrešt	2 315 110	2 177 204	2 014 041	1 485 059	1 485 943	1 527 675	1 476 100	1 445 749
Rybíz	11 022 796	10 939 329	10 454 125	8 867 439	10 408 661	9 993 828	9 554 372	9 591 005
Ořešáky vlašské	721 365	725 325	659 970	780 147	784 910	739 784	701 043	667 461
POČET CELKEM (bez jahod)	41 604 443	42 685 166	41 523 070	39 381 864	43 181 944	41 239 888	41 014 786	40 200 965
Jahody (ha)	1 942	1 834	1 862	2 526	2 553	2 467	2 153	1 897

Pramen: ČSÚ

Poznámka: rok 2003 – 2010 - údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Květenství jabloně – detail (květen 2011, teplota -4°C)

Mrazem spálené květy jabloně

Mrazem zničené plůdky slivoně

Kvalitativní poškození jablek mrazem

Poškození jablek krupobitím

Kvalitativní poškození jablek mrazem

Poškození švestek krupobitím

Celková sklizeň ovoce v ČR (t)

Ovocný druh	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Jablka	243 382	280 781	209 214	263 566	219 259	274 075	258 946	193 552
Hrušky	9 682	13 934	11 389	13 542	17 746	17 171	23 947	16 157
Broskve	9 090	8 288	4 861	19 750	14 485	11 924	12 705	8 080
Meruňky	14 334	19 188	7 147	20 076	15 535	9 002	13 989	6 352
Švestky pravé	20 626	27 847	14 187	32 901	19 042	16 427	24 211	14 135
Třešně	9 474	18 291	9 094	15 484	16 701	14 369	15 090	9 366
Víšně	14 853	19 877	12 955	12 433	13 818	10 422	10 612	6 719
Ostatní švestky, slívy, renklódy	8 353	9 587	5 981	13 246	14 367	13 494	17 815	9 943
Angrešt	4 046	4 009	3 568	2 092	3 087	3 201	3 326	2 837
Rybíz	13 472	20 942	15 057	11 730	15 884	17 088	16 259	13 868
Ořechy vlašské	3 901	4 976	4 903	9 347	9 563	10 148	9 784	7 112
OVOCE CELKEM (bez jahod a malin)	351 213	427 720	298 356	414 167	359 487	397 320	406 683	288 121
Jahody	7 515	7 883	7 375	18 205	11 993	12 543	10 812	9 552

Pramen: ČSÚ

Poznámka: rok 2003 – 2010 - údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Výnos ovoce v ČR v kg/strom, keř

Ovocný druh	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Jabloně	13,86	15,34	11,29	15,04	11,54	15,31	14,25	10,97
Hrušně	7,74	10,60	8,66	8,88	10,86	10,26	12,18	8,33
Broskvoně	10,11	9,59	6,04	12,18	8,69	7,52	8,73	5,72
Meruňky	11,22	14,17	5,76	13,54	9,12	5,85	9,80	4,44
Švestky pravé	7,45	9,24	5,17	15,61	8,87	7,87	11,48	6,69
Třešně	7,07	12,74	7,00	11,14	11,31	9,97	10,23	6,71
Víšně	8,98	11,38	7,78	9,47	9,37	7,87	7,97	5,27
Ostatní švestky, slívy, renklódy	10,50	11,81	7,49	10,34	10,30	9,46	13,21	7,72
Angrešt	1,75	1,84	1,77	1,41	2,08	2,10	2,25	1,96
Rybíz	1,22	1,91	1,44	1,32	1,53	1,71	1,70	1,45
Ořešáky vlašské	5,41	6,86	7,43	11,98	12,18	13,72	13,96	10,66
Jahody (t/ha)	3,87	4,30	3,96	7,21	4,70	5,08	5,02	5,04

Pramen: ČSÚ

Poznámka: rok 2003 – 2010 - údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Stav ovocných dřevin v ČR v průběhu marketingového roku 2010/11

Průběh zimy 2010/11 byl mírný, bez velkých teplotních výkyvů a bez výskytu extrémně nízkých teplot. Sněhová pokrývka napadla neobvykle brzy, v některých lokalitách již koncem listopadu. Celková výše sněhové pokrývky ovšem nebyla nijak neobvyklá. Lednové teploty byly poměrně vysoké a ke konci měsíce v nižších a středních polohách sněhová pokrývka úplně roztála. V únoru ovšem přišlo několikadenní ochlazení, které z důvodu již pokročilého stádia vegetace vedlo k poškození některých ovocných kultur (zejména jahodníku), přestože pokles teploty zpravidla nedosahoval ani -20°C . V některých ovocných školkách došlo následkem únorových holomrazů k vymrznutí oček (zejména u broskvoní).

Nástup jara byl pak, podobně jako v předchozích letech, dosti prudký s velmi vysokými teplotami a s minimem dešťových srážek, což se negativně projevilo hlavně v ovocných školkách, kde bez možnosti závlahy hůře rašily zaškolované podnože a na jaře nově vysázené sady.

Vynikající květní násada, vývoj porostů, dobré počasí a optimální aktivita včel dávaly u všech ovocných druhů předpoklad nejlepší sklizně za poslední desetiletí. První květnový týden s sebou ovšem přinesl ničivou studenou frontu, kdy na území severních, východních a západních Čech došlo k poklesu teplot hluboko pod bod mrazu po tři dny za sebou. Tyto mrazy způsobily místy až 100% škody na úrodě, k poškození v rozsahu 30 – 70 % došlo i na ostatních územích republiky. Takto plošné a značné poškození úrody jarními mrazy není na našem území podle pamětníků známé.

Další průběh jara byl velmi teplý a na většině území republiky jen s minimálními srážkami. Toto počasí na druhou stranu neumožnilo vznik silnějších infekcí houbovými chorobami, takže ochrana sadů nebyla v jarním období komplikovaná. Velké škody způsobil moniliový úžeh na plochách, kde byla ochrana podceněna. V letošním roce byl zaznamenán výskyt moniliového úžehu i na porostech slivoní. Ze živočišných škůdců byl zaznamenán vyšší výskyt mer na hrušních. Horké jaro a počátek léta s sebou přinesly četné výskyty lokálních bouřek někdy provázených krupobitím, které zasáhlo i několik pěstitelských lokalit. Ve druhé polovině července došlo k poklesu teplot s výskytem poměrně dlouhodobých srážek.

Průběh počasí negativně poznamenal kvalitu a množství plodů jabloní i hrušní. V letošním roce se odhaduje velmi nízká sklizeň **jablek** (46 % pětiletého průměru). Na mnoha lokalitách došlo vlivem mrazu k deformaci plodů a vzniku rzivosti a mrazových pásů na plodech, takže ovoce nebude možné obchodovat jako konzumní. Největší propad produkce se očekává u odrůd Idared, Topaz, Rubín a Šampion. Naopak nejmenší škody se projeví u odrůdy Gala, která byla méně poškozená i v mrazy více zasažených oblastech. K poškození násady plodů došlo prakticky u všech ovocných druhů, přičemž výpadek produkce závisí spíše na pěstitelských lokalitách nežli na odolnosti jednotlivých ovocných druhů. Deformace plodů (mrazové pásy, zvýšená rzivost a trhliny) se projevují i u **hrušek**. Část plodů se u hrušek vyvíjí partenokarpicky – diskutabilní ovšem zůstává upotřebitelnost takového ovoce na trhu.

Produkce **třešní** byla v tomto roce nerovnoměrná. V některých oblastech byla násada zničena jarními mrazy, ovšem většina pěstitelských lokalit poškození unikla, takže v produkci se neprojevil tak silný výpadek jako v produkci jablek, která jsou na rozdíl od třešní druhem pěstovaným v širším pěstitelském areálu. Odbyt třešní byl značně postižen aférou výskytu bakteriální nákazy E. Coli, která způsobila propad cen nejen u zeleniny, ale i u nabízeného ovoce.

Přestože v některých pěstitelských lokalitách došlo i v případě **višní** ke zmrznutí násady, produkce je v letošním roce vyšší než v roce 2010, kdy byly porosty těžce zasažené moniliovým úžehem. Na propadu sklizně se kromě mrazu významnou měrou podílí též špatná věková struktura výsadb a těžké zasažení některých pěstitelských ploch moniliovým úžehem v předchozím roce. Oproti pětiletému průměru se sklizeň višní odhaduje na 54 %.

K mrazovým poškozením **slivoní** došlo především na jihozápadě, severu a severovýchodě Čech. Přestože odhadovaná sklizeň není v porovnání s pětiletým průměrem o moc nižší (-12 %), je třeba si uvědomit zcela opačnou věkovou strukturu slivoňových sadů oproti višním – ve skutečnosti je výnosový potenciál sadů vyšší.

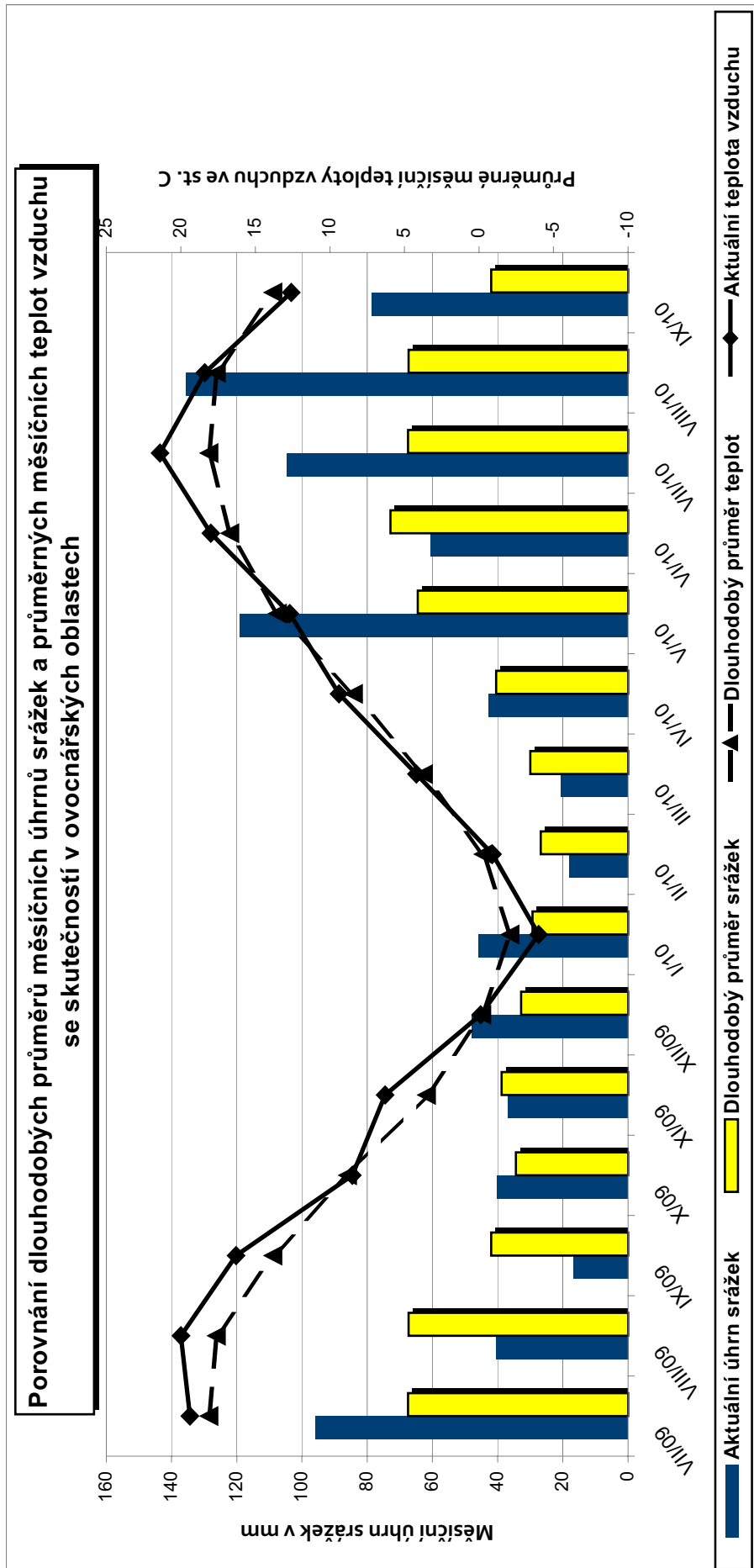
Sklizeň **meruněk a broskví** je v letošním roce proti pětiletému průměru mírně podprůměrná. Obecně lze říci, že v hlavních pěstitelských oblastech Moravy byla násada vysoká. Zejména u meruněk dochází k přeplozování a tam, kde nebyla prováděna probírka, byly plody drobné. Příčinami nižší sklizně jsou spíše stárnoucí porosty teplomilného ovoce a zničení násady meruněk moniliovým úžehem tam, kde nebyla nebo z důvodu režimu hospodaření nemohla být provedena řádná ochrana. Výpadek produkce české pěstitelské oblasti z důvodu mrazového poškození násady má na celkovou produkci ČR jen malý vliv.

Velmi špatná je situace u drobného ovoce. Jak u **červeného** tak u **černého rybízu** došlo vlivem jarních mrazů ke sprchnutí bobulí, takže na třapině zůstalo jen několik bobulek. Sklizeň na mnoha plochách nebyla z ekonomických důvodů vůbec zahájena. Propad sklizně u **jahod** se odhaduje na 60 %. Zde došlo kromě poškození květů jarními mrazy v některých oblastech i k vyzimování porostů citlivějších odrůd následkem únorových holomrazů. Lepší sklizeň poskytly zejména pozdní odrůdy jahodníku, které poškození jarními mrazy unikly. **Angrešt, maliník a ostružiník** pěstují profesionální ovocnáři jen okrajově, ale i u těchto kultur došlo k výraznému snížení výnosu.

Vývoj situace s letním ovocem ze sklizně 2011

Kritická situace, která nastala u ovoce na zpracování v roce 2009 a v některých komoditách i v roce 2010, se v roce 2011 zlepšila. Došlo ke zvýšení cen zemědělských výrobců (farmářských). Důvodem zvýšení cen ovoce na zpracování byla nižší produkce některých komodit v Evropě a především nízké zásoby zpracovaného ovoce z minulých let. Některých ovocných druhů se však v roce 2011 sklídilo minimálně – např. černého rybízu.

Po několika letech ztrát u višní (tj. hlavní letní komodity na zpracování) došlo k nárůstu jejich ceny. Na počátku sezóny došlo ke zvýšení cen také u červeného rybízu, který byl propadem cen postižen v posledních letech nejvíce. Ke konci zpracovatelské sezóny opět ceny červeného rybízu poklesly pod hranici rentability. Pokles cen zaznamenaly meruňky, jejichž produkce byla meziročně trojnásobná (ve srovnání s pětiletým průměrem byla však o pětinu nižší). Výrazný propad cen postihl broskve, které v letošní sezóně zaznamenávají velké odbytové potíže v hlavních pěstitelských oblastech jižní Evropy, a rovněž u švestek vlivem vysokých dovozů jihovýchodní Evropy. Stabilní byly ceny třešní, uspokojivé byly i ceny jahod, jejichž produkce byla kvůli květnovým mrazům sotva poloviční.

PRODUKČNÍ OVOCNÉ SADY V ČR

Sklizeň ovoce z produkčních sadů v roce 2010 dosáhla 121,0 tis. t, což je meziroční pokles o 32 %. Byla to tak dosud nejnižší sklizeň ovoce za posledních 15 let. Produkce jablek klesla meziročně o téměř 29 % na 103,3 tis. t a na celkové sklizni ovoce z produkčních sadů se podílela 85 %. Důvodem nízké sklizně bylo zejména deštivé počasí v době květu i v průběhu celého jara. Z jednotlivých regionů byla nejhorší situace ve střední a severní Moravě, o něco lépe na tom byli ovocnáři z východních Čech. Vlhké počasí navíc zapříčinilo vyšší výskyt houbových chorob, a tak podíl konzumních jablek, určených pro čerstvý trh, byl nižší. Obdobná situace jako v ČR byla však i v dalších zemích EU, např. v Polsku, Belgii, Německu, Nizozemsku, Francii a Itálii. Na tuto situaci reagovala zvyšující se poptávka po jablkách na zpracování a nárůst jejich ceny.

Vývoj ploch produkčních ovocných sadů v ČR (ha)

Ovocný druh	2007		2008		2009		2010		2011	
	Σ	plodné	Σ	plodné	Σ	plodné	Σ	plodné	Σ	plodné
Jabloně	8 959	8 614	9 035	8 754	8 986	8 693	9 026	8 720	9 135	8 616
Hrušně	541	408	580	464	658	475	691	515	754	560
Broskvoně	1 068	1 032	977	948	846	832	798	781	731	721
Meruňky	1 526	1 407	1 426	1 331	1 407	1 334	1 236	1 174	1 200	1 127
Třešně	932	785	952	862	967	876	947	880	991	879
Víšně	1 893	1 827	1 883	1 789	1 840	1 772	1 807	1 747	1 836	1 692
Slivoně, švestky	1 405	940	1 492	1 094	1 590	1 254	1 811	1 388	1 940	1 507
Angrešt	9	8	9	8	5	5	5	5	6	5
Rybíz červ. a bílý	1 078	976	1 053	1 008	1 002	984	902	891	900	892
Rybíz černý	349	257	351	278	345	344	321	313	334	310
Maliník, ostružiník	27	27	29	29	29	29	37	27	112	28
Ořešák vl.	24	14	25	25	24	24	94	33	134	30
Ostatní druhy	46	46	41	41	14	14	102	32	114	43
CELKEM	17 856	16 341	17 851	16 632	17 713	16 636	17 777	16 505	18 187	16 413

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: stav vždy k 31. 5., ostatní druhy = mandloň, jeřáb černý, jeřáb obecný, bez černý, kdouloň podlouhlá, líska obecná, kaštanovník jedlý

Odhad celkové úrody ovoce v produkčních sadech v roce 2011 počítají s 25% poklesem v porovnání s velmi slabou sklizní ovoce v roce 2010. Sklizeň 90,6 tis. t ovoce je na základě dostupných dat nejnižší od roku 1984, a to zejména vlivem značného propadu úrody jablek (téměř -31 %), hrušek (-33 %) a bobulového ovoce (-30 %). Příčinou této situace jsou škody způsobené pozdními jarními mrazy ve dnech 4. – 6. května, které zasáhly většinu území ČR a silně poškodily přibližně 6,4 tis. ha sadů. Z těchto sadů se sklídilo jen minimální množství ovoce, které bylo určené především na zpracování. Nejvíce je na úrodě poškozen jahodník, třešně, rybíz a slivoně, u meruněk (zejména severní Čechy) a jahodníku jsou mrazem poškozeny i porosty. K vážným hospodářským škodám došlo i na úrodě jablek, kde je silně poškozena třetina ploch.

Vývoj sklizně a výnosů v produkčních ovocných sadech v ČR

Ovocný druh	Celková sklizeň v t					Průměrný výnos t/ha				
	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011
Jabloně	113 086	156 697	144 993	103 304	71 673 ²⁾	13,13	17,90	16,68	11,85	8,32 ²⁾
Hrušně	2 917	2 649	5 866	3 482	2 329 ²⁾	7,15	5,71	12,35	6,76	4,16 ²⁾
Broskvoně	2 985	3 883	3 038	1 717	2 155 ¹⁾	2,89	4,10	3,65	2,20	2,99 ¹⁾
Meruňky	5 015	2 651	4 209	1 031	2 627 ¹⁾	3,56	2,00	3,16	0,88	2,33 ¹⁾
Třešně	2 059	2 023	2 595	1 851	1 515 ¹⁾	2,62	2,35	2,96	2,10	1,72 ¹⁾
Višně	8 723	6 851	6 891	3 472	3 984 ¹⁾	4,78	3,83	3,89	1,99	2,35 ¹⁾
Slivoně, švestky	5 451	5 609	7 543	4 218	4 932 ¹⁾	5,80	5,13	6,02	3,04	3,27 ¹⁾
Angrešt	9	0	0,1	0,8	0,3 ¹⁾	1,23	-	0,02	0,16	0,06 ¹⁾
Rybíz červ., bílý	2 826	3 064	2 372	1 438	1 118 ¹⁾	2,90	3,04	2,41	1,61	1,25 ¹⁾
Rybíz černý	374	351	547	489	227 ¹⁾	1,46	1,26	1,59	1,56	0,73 ¹⁾
Maliník, ostružiník	23	39	36	15	19 ¹⁾	0,80	1,34	1,24	0,55	0,68 ¹⁾
CELKEM	143 469	183 817	178 090	121 018	90 579	-	-	-	-	-

Pramen: MZe, OU ČR, ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: ¹⁾ odhad ÚKZÚZ k 15. 6. 2011, ²⁾ odhad ÚKZÚZ k 1. 9. 2011

Plocha plodných a mladých ovocných produkčních sadů podle ovocnářských oblastí ČR
 červen 2011 (ha)

Ovocné druhy	Střední Čechy		Severní Čechy		Jižní a západní Čechy		Východní Čechy		Jižní Morava		Severní Morava		CELKEM	
	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé
Jabloně	2 074	89	1 671	80	783	56	1 380	44	1 687	80	1 021	170	8 616	519
Hrušně	88	84	181	34	21	8	150	14	78	18	43	36	560	193
Třešně	290	14	108	7	137	4	205	18	87	15	51	52	879	111
Višně	463	2	265	1	188	16	227	26	407	8	142	91	1 692	143
Meruňky	66	4	46	5	0	1	16	2	983	54	16	7	1 127	73
Broskvoně	112	0	20	0	0	0	32	0	540	7	7	1	721	9
Slivoně, švestky	154	17	190	9	121	72	216	69	625	110	201	155	1 507	432
Angrešt	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	1	0	5	0
Rybíz červ., bílý	145	0	142	0	168	0	219	4	68	1	148	2	892	8
Rybíz černý	48	0	88	8	14	13	97	1	1	2	62	0	310	24
Ořešák vlašský	9	0	3	45	0	0	0	0	17	55	0	2	30	104
Maliník, ostruž.	11	68	0	0	2	1	3	0	0	0	12	16	28	84
Ost. druhy	14	0	2	2	12	2	9	1	4	23	2	45	43	71
CELKEM	3 275	277	2 731	192	1 446	171	2 554	181	4 498	374	1 708	577	16 413	1 774

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy = mandloň, jeřáb černý, jeřáb obecný, bez černý, kdouloň podlouhlá, líska obecná, kaštanovník jedlý, borůvka; případné rozdíly jsou způsobeny zaokrouhlováním

Sklizeň ovoce z produkčních ovocných sadů podle ovocnářských oblastí ČR v roce 2010 a prognóza na rok 2011 (t)

Ovocné druhy	Střední Čechy		Severní Čechy		Jižní a- západní Čechy		Východní Čechy		Jižní Morava		Severní Morava		CELKEM	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Jabloně ²⁾	23 761	15 078	17 438	8 606	8 455	3 906	23 777	9 234	21 222	19 449	8 652	15 400	103 304	71 673
Hrušně ²⁾	412	492	867	856	62	49	1 592	311	449	562	101	59	3 482	2 329
Třešně ¹⁾	508	464	275	105	164	123	746	598	146	198	14	26	1 851	1 515
Víšně ¹⁾	834	783	549	947	279	363	825	540	939	1 194	48	156	3 472	3 984
Meruňky ¹⁾	149	68	75	37	0	0	18	13	781	2 496	8	13	1 031	2 627
Broskve ¹⁾	393	569	34	16	0	0	134	98	1 146	1 464	11	9	1 717	2 155
Slivoně, švestky ¹⁾	551	574	766	676	395	163	666	447	935	1 607	905	1 464	4 218	4 932
Angrešt ¹⁾	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Rybíz červ., bílý ¹⁾	255	57	188	80	78	99	475	217	116	235	327	430	1 438	1 118
Rybíz černý ¹⁾	45	1	80	2	5	6	249	79	2	0	107	138	489	227
Maliny, ostružiny ¹⁾	10	12	0	0	0	0	5	3	0	0	0	4	15	19
CELKEM	26 918	18 098	20 273	11 325	9 438	4 709	28 487	11 540	25 736	27 205	10 173	17 699	121 019	90 579

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: ¹⁾ odhad ÚKZÚZ k 15. 6. 2011, ²⁾ odhad ÚKZÚZ k 1. 9. 2011; případné rozdíly jsou způsobeny zaokrouhlováním

Finanční vyjádření sklizně ovoce

Tržby za celkovou produkci ovoce v roce 2010 klesly v porovnání s předchozím rokem o 6 % a dosáhly 1,5 mld. Kč. Produkce ovoce z produkčních sadů byla zrealizována za necelých 1,0 mld. Kč (tj. téměř stejná úroveň roku 2009), přičemž tržby za jablka vzrostly o 14 % na 679,7 mil. Kč.

V porovnání s předchozí sezónou došlo v sezóně 2010/11 k nejvýraznějšímu propadu tržeb za produkci meruněk, broskví, slivoní a červeného rybízu. Vzhledem k vyšší sklizni se tržby zvýšily za produkci višní, jablek a černého rybízu.

Tržby za produkci ovoce z extenzivních sadů v sezóně 2010/11 zaznamenaly pokles na 0,6 mld. Kč, což je snížení o 16 %. Jablka sklizená z těchto sadů byla zrealizována za 181,6 mil. Kč, což je 23% meziroční nárůst.

Porovnání finančního vyjádření produkce ovoce v ČR v produkčních a extenzivních ovocných sadech v letech 2007 – 2010 uvádí tabulka v příloze č. 3 této zprávy.

Inventarizace ovocných sadů

V současné době je v ČR dle evidence ÚKZÚZ Brno celkem 18 187 ha produkčních ovocných sadů, z toho plodné výsadby činí 16 413 ha.

V roce 2011 výměra přestárých produkčních sadů mírně vzrostla (+184,4 ha) a jejich podíl na celkové výměře těchto sadů se zvýšil na 46,4 % (v roce 2010 činil 46,1 %, v roce 2009 dosahoval 46,8 %, v roce 2008 to bylo 47,2 % a v roce 2007 dosahoval 47,6 %). Zvýšila se meziročně plocha sadů v plné plodnosti o 50,5 ha a v roce 2011 se na celkové výměře produkčních sadů podílí 35,9 %. Nevyhovující věkovou strukturu má nadále drobné ovoce stejně jako broskvoně, jabloně, víšně a třešně. Nejprůzračnější věková struktura výsadeb je u černého rybízu, švestek a slivoní a rovněž u hrušní.

Přesný soupis ploch produkčních ovocných sadů podle ovocných druhů, odrůd, podnoží, stáří a krajů provádí od roku 1993 ÚKZÚZ Brno. Vyhodnocení uvádí následující tabulka.

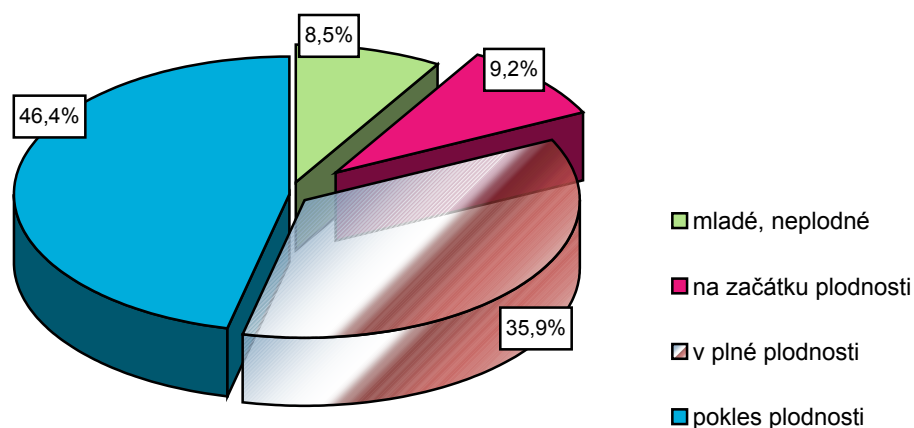
Vyhodnocení plochy produkčních sadů hlavních ovocných druhů v ČR podle plodnosti (srpen 2011)

Ovocný druh		Výsadby neplodné (mladé)	Začátek plodnosti	Plná plodnost	Pokles plodnosti	Celkem
Jabloně	ha %	519,15 5,7	698,26 7,6	2 867,27 31,4	5 050,64 55,3	9 135,33 100,0
Hrušně	ha %	193,32 25,7	126,67 16,8	271,63 36,0	162,00 21,5	753,62 100,0
Broskvoně	ha %	9,57 1,3	16,00 2,2	259,58 35,5	445,84 61,00	730,99 100,0
Meruňky	ha %	73,36 6,1	144,98 12,1	441,22 36,8	540,44 45,0	1 200,00 100,0
Třešně	ha %	111,55 11,2	110,79 11,2	369,38 37,3	399,30 40,3	991,02 100,0
Višně	ha %	143,21 7,8	107,47 5,9	764,21 41,6	820,68 44,7	1 835,57 100,0
Slivoně, švestky	ha %	432,25 22,3	422,43 21,8	801,20 41,3	283,63 14,6	1 939,51 100,0
Angrešt	ha %	0,27 4,8	0,12 2,1	1,48 26,1	3,80 67,00	5,67 100,0
Rybíz bílý	ha %	0,10 1,3	0,00 -	0,00 -	7,50 98,7	7,60 100,0
Rybíz červený	ha %	8,04 0,9	18,45 2,1	356,84 40,0	509,00 57,0	892,33 100,0
Rybíz černý	ha %	24,37 7,3	3,18 1,0	266,07 79,5	40,69 12,2	334,31 100,0
CELKEM	ha %	1 515,19 8,5	1 648,35 9,2	6 398,88 35,9	8 263,53 46,4	17 825,95 100,0

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Podle údajů odboru trvalých kultur ÚKZÚZ Brno je v ČR k červnu 2011 evidováno 1 172 subjektů (firem/pěstitelů) včetně ekologických sadů, obhospodařujících produkční ovocné sady vedené v programu „Registr sadů“ (v roce 2010 to bylo 1 255 subjektů, v roce 2009 1 178, v roce 2008 – 1 202, v roce 2007 – 1 182, v roce 2006 – 1 258, v roce 2005 – 1 238).

Věková struktura produkčních ovocných sadů v ČR v roce 2011

Plochy ovocných sadů v ČR v ekologickém režimu vedené v registru sadů k červnu 2011 (ha)

Ovocný druh	Střední Čechy	Jižní a západní Čechy	Severní Čechy	Východní Čechy	Jižní Morava	Severní Morava	Celkem
Jabloně	181,6	166,1	254,7	26,7	353,6	324,2	1 316,9
Hrušně	4,4	2,3	91,8	10,4	41,1	36,0	186,0
Třešně	28,7	17,7	19,6	11,2	17,3	87,8	182,4
Víšně	10,6	5,2	30,2	6,1	63,4	174,4	290,0
Meruňky	3,0	0,5	0,9	1,6	411,6	8,4	426,0
Broskvoně	8,2	0,3	1,7	0,1	64,5	3,6	78,4
Slivoně, švestky	19,8	58,6	50,9	90,0	354,7	145,8	719,7
Rybíz červený a bílý	54,7	0,2	10,0	40,8	0,5	46,5	152,7
Rybíz černý	33,9	0,7	60,0	16,2	1,5	19,3	131,6
Angrešt	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,4
Maliník, ostružiník	68,8	0,6	0,0	0,0	0,0	22,5	92,0
Ostatní druhy	0,1	0,3	3,6	10,0	26,3	46,9	87,2
Celkem	414,4	253,2	566,0	223,4	1 404,0	917,9	3 778,9

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy – líska obecná, jeřáb obecný, jeřáb černý, ořešák vlašský, mandloň, bez černý, kdouloň podlouhlá, kaštanovník jedlý, borůvka

Obnova ovocných sadů v ČR

V období od roku 1995 do 31. 5. 2011 bylo v ČR nově vysázeno celkem 10 629,2 ha produkčních ovocných sadů, z toho s podporou v rámci dotační politiky státu 8 652,9 ha. V roce 2010 bylo s finanční podporou státu nově vysázeno 325,9 ha.

Plochy výsadby ovocných sadů v ČR podle ovocnářských oblastí za období 1995 – 31. 5. 2011 (ha)

Ovocný druh	Střední Čechy	Jižní a západní Čechy	Severní Čechy	Východní Čechy	Jižní Morava	Severní Morava	Celkem
Jabloně	845,9	317,7	572,7	1 061,1	949,5	814,8	4 561,7
Hrušně	172,0	22,1	91,7	156,3	77,5	75,4	595,0
Třešně	187,9	53,2	48,7	116,0	84,8	78,3	568,9
Víšně	292,3	143,1	93,7	218,4	170,2	139,0	1 056,7
Meruňky	57,3	0,7	41,5	18,8	515,4	16,2	650,0
Broskvoně	31,6	0,9	19,0	30,2	342,3	11,6	435,6
Slivoně, švestky	128,2	153,1	133,5	234,3	600,1	312,2	1 561,4
Rybíz červený a bílý	84,6	51,6	91,7	156,2	61,1	90,5	535,7
Rybíz černý	47,1	22,1	96,1	92,2	4,0	63,7	325,2
Angrešt	0,1	0,1	1,1	1,5	0,9	1,7	5,4
Maliník, ostružiník	78,0	2,2	0,0	1,7	10,0	22,4	114,3
Ostatní druhy	25,8	20,7	34,7	8,6	81,5	47,9	219,2
Celkem	1 950,8	787,4	1 224,5	2 095,4	2 897,3	1 673,7	10 629,2

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy – líska obecná, jeřáb obecný, jeřáb černý, ořešák vlašský, mandloň, bez černý, kdouloň podlouhlá, kaštanovník jedlý, borůvka

Výše dotací na 1 ha:

1995 – 53 tis. Kč, 1996 – 42 tis. Kč, 1997 – 50 tis. Kč, 1998 – 80 tis. Kč,

1999 – 60 tis. Kč, 2000 – 77 tis. Kč, 2001 – 55 tis. Kč,

2002 – jaderoviny 150 tis. Kč, peckoviny 50 tis. Kč, bobuloviny 25 tis. Kč;

2003 – jaderoviny 155 tis. Kč, peckoviny 52 tis. Kč, bobuloviny 26 tis. Kč;

2004 – jaderoviny 150 tis. Kč, peckoviny 50 tis. Kč, bobuloviny 25 tis. Kč;

– jaderoviny 144,5 tis. Kč, peckoviny 57,8 tis. Kč, bobuloviny 28,9 tis. Kč

2005 – jaderoviny 200,0 tis. Kč, peckoviny 100,0 tis. Kč, bobuloviny 50,0 tis. Kč

2006 – jaderoviny 200,0 tis. Kč, peckoviny 100,0 tis. Kč, bobuloviny 50,0 tis. Kč

2007 – jádroviny 179,2 tis. Kč, peckoviny 89,6 tis. Kč, bobuloviny 44,8 tis. Kč
 2008 – jádroviny 159,6 tis. Kč, peckoviny 79,8 tis. Kč, bobuloviny 39,9 tis. Kč
 2009 – jádroviny 183,3 tis. Kč; peckoviny 100,0 tis. Kč; bobuloviny 50,0 tis. Kč
 2010 – jádroviny 163,0 tis. Kč; peckoviny 80,0 tis. Kč; bobuloviny 50,0 tis. Kč

Plochy výsadeb produkčních sadů 2010/2011 (jaro)

Ovocný druh	Výměra v ha	Ovocný druh	Výměra v ha
Jabloně	494,2	Slivoně, švestky	218,5
Hrušně	72,8	Rybíz červený	1,5
Třešně	87,3	Rybíz černý	17,8
Višně	107,5	Angrešt	0,3
Meruňky	41,8	Maliník, ostružiník	85,4
Broskvoně	6,7	Ostatní druhy	152,9
CELKEM	1 286,8 ha		

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Zastoupení odrůd jableoní v produkčních sadech v ČR

Skupina odrůd	Odrůda jableoní	ROK 2007 Celková výměra v ha	ROK 2008 Celková výměra v ha	ROK 2009 Celková výměra v ha	ROK 2010 Celková výměra v ha	ROK 2011 Celková výměra v ha
Letní odrůdy celkem		142,3	133,0	142,9	140,7	191,0
Podzimní odrůdy	James Grieve a mutace	216,2	207,5	190,9	174,2	164,2
	Ostatní	152,3	150,3	148,2	164,4	162,7
Podzimní odrůdy celkem		368,5	357,8	339,1	338,6	326,9
Zimní odrůdy	Šampion	486,8	497,5	505,9	520,6	513,9
	Spartan, McIntosh	768,3	732,3	679,0	647,3	630,0
	Rubín, Bohemia	628,2	629,9	665,2	678,0	654,9
	Gala	241,4	261,5	273,9	277,5	285,3
	Golden Delicious a var.	2 044,3	2 004,1	2 031,4	1 978,2	1 986,8
	Skup. Red Delicious	180,3	157,3	174,7	149,9	143,3
	Jonagold a mutace	582,1	589,7	632,2	656,3	660,4
	Melrose	139,7	136,6	134,4	120,0	145,0
	Gloster	301,4	289,8	276,7	279,1	249,9
	Rubinola	141,1	161,6	162,8	168,9	192,1
	Topaz	159,5	177,8	190,4	214,9	242,3
	Idared	1 760,1	1 762,7	1 705,1	1 664,9	1 657,7
	Melodie	103,9	103,3	97,6	85,9	80,4
	Ost. zimní odrůdy	910,8	1 040,4	974,4	1 105,7	1 175,4
Zimní odrůdy celkem		8 447,9	8 544,4	8 503,7	8 547,1	8 617,4
CELKEM		8 958,6	9 035,1	8 985,7	9 026,4	9 135,3

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Plochy vyklučných ovocných sadů v ČR podle ovocnářských oblastí za období 1994 – červen 2011 (ha)

Ovocný druh	Střední Čechy	Jižní a západní Čechy	Severní Čechy	Východní Čechy	Jižní Morava	Severní Morava	Celkem
Jabloně	799,1	361,4	314,9	852,5	912,7	305,0	3 545,6
Hrušně	17,9	17,6	54,8	13,0	27,9	1,2	132,4
Třešně	171,9	40,5	17,0	45,7	52,1	43,1	370,3
Višně	153,4	42,2	91,7	159,1	243,4	52,4	742,2
Meruňky	33,6	0	41,2	2,5	1 166,4	0,9	1 244,6
Broskvoně	87,3	0,0	4,8	26,9	1 239,5	12,2	1 370,7
Slivoně, švestky	66,5	11,1	16,8	10,1	47,2	13,4	165,1
Rybíz červený a bílý	95,3	80,3	121,3	52,2	16,7	80,0	445,8
Rybíz černý	5,3	37,8	24,4	71,0	30,4	115,2	284,1
Angrešt	0,0	21,3	9,0	4,0	11,4	43,8	89,5
Maliník, ostružiník	3,6	0,2	0,0	15,3	3,1	4,0	26,2
Ostatní druhy	1,0	0,0	0,0	0,0	5,8	0,5	7,3
Celkem	1 434,9	612,4	695,9	1 252,3	3 756,6	671,7	8 423,8

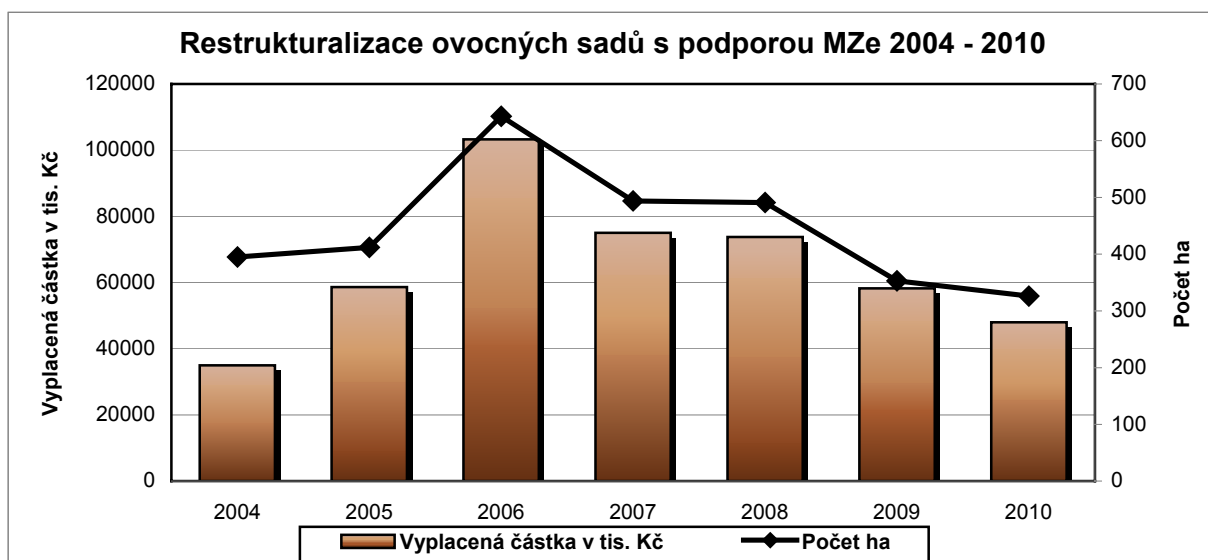
Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy = mandloň, ořešák vlašský, jeřáb černý, jeřáb obecný, bez černý, kdouloň podlouhlá, líska obecná, kaštanovník jedlý, borůvka

Plochy vyklučných ovocných sadů 2010/2011 (jaro)

Plodina	Výměra v ha	Plodina	Výměra v ha
Jabloně	268,4	Slivoně, švestky	19,8
Hrušně	10,1	Rybíz černý	1,0
Třešně	37,6	Rybíz bílý a červený	8,8
Višně	98,9	Angrešt	0,1
Meruňky	36,7	Maliník	2,1
Broskvoně	61,2	Ostatní	0,2
CELKEM	544,9 ha		

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

INTEGROVANÁ PRODUKCE OVOCE V ČR

Integrovaná produkce (IP) je ekonomická produkce ovoce vysoké kvality při uplatnění ekologicky přijatelných metod pěstování a minimalizace nežádoucích vedlejších účinků agrochemikálií při jejich používání. Klade důraz na zvýšení ochrany životního prostředí a lidského zdraví.

Vyžaduje jak důkladné znalosti o cílech a zásadách integrované produkce ovoce, dodržování stanovené pěstitelské technologie, vyhovující zásadám integrované produkce, tak i kladný aktivní přístup pěstitelů ovoce k ochraně přírody.

Cílem IP je především ochrana přírodního prostředí ovocného sadu a živých organismů, které se v něm vyskytují, zajištění druhové rozmanitosti přirozeně se vyskytujících nebo introdukovaných živočišných a rostlinných druhů v ovocných sadech a jejich blízkém okolí.

Svaz pro integrované systémy pěstování ovoce (SISPO) byl v ČR založen v roce 1990 jako dobrovolné sdružení pěstitelů a zástupců výzkumu a je součástí Ovocnářské unie ČR. Počet pěstitelů ovoce v tomto systému se stále zvyšuje. Ke dni 31. 8. 2011 je v tomto svazu registrováno celkem 283 členů s celkovou výměrou ovocných sadů a školek přesahující 11 tis. ha. V roce 2011 byla známka SISPO udělena 153 členům (v roce 2007 bylo ve svazu 233 členů, z toho 82 členů bylo držitelem známky SISPO, v roce 2008 bylo ve svazu 243 členů, z toho 137 členů bylo držitelem známky SISPO, v roce 2009 bylo ve svazu 265 členů, z toho 123 členů bylo držitelem známky SISPO, v roce 2010 bylo ve svazu 271 členů, z toho 140 členů bylo držitelem známky SISPO).

Výměry ovocných sadů členů SISPO k 31. 8. 2011

Ovocný druh	Plocha ovocných sadů s nárokem na udělení známky SISPO v ha	Plocha ovocných sadů čekatelů na známku SISPO v ha	Celková plocha přihlášených ovocných sadů v ha
Jabloně	5 706,24	168,92	5 875,16
Hrušně	437,29	13,41	450,70
Třešně	512,13	6,02	518,15
Višně	1 119,02	25,45	1 144,47
Slivoně	1 027,12	57,04	1 084,16
Meruňky	602,86	19,36	622,22
Broskvoně	344,23	25,59	369,82
Rybíz červený	662,39	36,84	699,23
Rybíz černý	249,45	12,00	261,45
Rybíz bílý	2,51	0	2,51
Angrešt	2,28	0	2,28
Ovocné školky	11,21	0	11,21
Ostatní	18,15	0	18,35
Celkem	10 695,08	364,63	11 059,71

Pramen: OU ČR

Odrůdy jednotlivých ovocných druhů povolených k výsadbě v roce 2011 v rámci SISPO

Jabloně	Hrušně	Třešně	Višně	Slivoně
Ametyst	Amfora	Adélka	Érdi Bőtermő	Bellamira
Angold	Bohemica	Aranka	Fanal	Carpatin
Braeburn + mutace ¹⁾	David	Burlat	Gerema	Čačanská lepotica
Gala + mutace ²⁾	Dicolor	Halka	Morela pozdní	Domáci velkoplodá
Golden Delicious + mutace ³⁾	Elektra	Horka	Morellenfeuer	Elena
Goldstar	Erika	Justyna	Morsam	Gabrovská
Idared + mutace ⁷⁾	Hortensia	Kordia	Samor	Haganta
Jonagold + mutace ⁴⁾	Konference	Regina	Újfehértói Fürtős	Hanita
Julia	Lucasova	Summit		Jojo
Lipno	Radana	Sylvana		Katinka
Luna	Uta	Téchlovan		Presenta
Melodie	Williamsova	Tegera		President
Miodar		Van		Stanley
Opál		Vanda		Téchobuzická
Orion		Vilma		Topend plus
Rajka		Tamara		Topfirst
Rozela		Jacinta		Topfive
Rubimeg		Kasandra		Tophit
Rubín + mutace ⁵⁾				Toptaste
Rubinola				Valjevka
Rubinstep				Valor
Sirius				
Šampion + mutace ⁶⁾				
Topaz + mutace ⁸⁾				
Vysočina				
Rondo				
Denar				
Goldlane				
Shalimar				

Poznámka: ¹⁾ - Braeburn Helene, B. Lochbui, B. Rosabel, B. Mariri Red, B. Hillwell (Hidala), Royal Braeburn

²⁾ - Schniga (Gala Schnitzer), Mitchgla (Mondial Gala), Regal Prince Gala (Gala Must), Gala Galaxy, Royal Gala (Tenroy), Anaglo

³⁾ - Golden Delicious Reinders, Smoothe, Dione, Delvit, Early Gold (Snygold, Erligold)

⁴⁾ - Red Prince (Jonaprince), Jonagold Marnika, Jonagored, Jonagored Supra, King Jonagold, Jonagold Wilmuta, Jonagold de C oster, Rubinstar, Jonareve, Daligo, New Jonagold, Novajo, Schnieca (Jonica), Jomured, Jonagold Boerkamp (Early Queen), Jomar (Marnica), Jonaveld (First Red)

⁵⁾ - Bohemia, Gold Bohemia

⁶⁾ - Šampion Arno, Šampion Reno, Šampion Red

⁷⁾ - Red Idared, Idaredest, Neidared

⁸⁾ - Red Topaz

Broskvoně	Meruňky	Nektarinky	Rybíz červený	Rybíz černý
Cresthaven	Avirine (Bergarouge)	Maria Aurelia	Detvan	Ben Connan
Diamond Princess	Bergeron	Maria Laura	Holandský červený	Ben Gairn
Merspri	Cotpy (Pinkot, Pinkcot)	Stark Redgold	Losan	Ben Hope
Redhaven	Cotsy (Versyl-Sylvercot)	Tena	Rondom	Ceres
Symfonie	Goldrich	Zaitabo (Big Top)	Rovada	Ůjebyn
Zaifer (Royal Glory)	Hargrand	Harko	Rubigo	Titania
Zainoar (Rubirich)	Kioto		Vitan	Triton
Zaifuro (Fidelia)	Leskora			
Alix	Velkopavlovická			

Maliník	Angrešt
Ada	Darek
Canby	Invicta
Glen Ample	Karát
Medea	Matys
Tulameenn	Mistrál
Heritage	Pax
Polka	Prima
	Remarka
	Rixanta

Pramen: OU ČR

Podmínky a pravidla pěstování ovoce v integrovaném systému jsou řešeny v rámci Programu rozvoje venkova **nařízením vlády č. 79/2007 Sb.**, o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů. Toto nařízení řeší rovněž podmínky a podpory v ekologickém ovocnářství.

ŠKOLKAŘSTVÍ V ČR

Z níže uvedené tabulky vyplývá, že v roce 2010 došlo k výraznému nárůstu produkce školkařských výpěstků u bobulového ovoce, a to především rybízů, maliníku a ostružiníku, a dále také u třešní a slivoní. Výjimku tvoří broskvoně, meruňky a jahodník, kde nadále přetrvává snížení zájmu o jejich výsadbu z důvodu poklesu poptávky zpracovatelských subjektů o tyto suroviny.

Přehled o školkařské výrobě v ČR (ks)

Druh	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Jabloň	925 006	1 202 463	888 742	771 506	805 386	891 802	1 158 537	1 383 056	1 278 133
Hrušeň	257 526	203 500	153 613	119 668	258 909	294 741	243 581	290 736	247 905
Třešeň	86 897	140 534	175 590	162 852	169 480	148 631	120 472	130 492	157 056
Víšeň	124 354	131 225	97 999	103 592	113 749	94 052	57 793	62 925	61 386
Slivoň	255 117	287 053	284 192	295 317	343 954	340 576	291 971	300 082	351 014
Meruňka	184 257	187 102	180 250	214 704	259 170	293 153	233 444	274 173	206 630
Broskvoň	146 867	174 064	134 472	187 425	212 103	160 101	129 845	127 742	115 367
Mandloň	1 700	475	406	435	480	1 305	1 755	4 169	4 061
Kdouloň	-	-	-	753	560	614	1 540	2 596	2 146
Ořešák vlašský	17 214	13 692	24 665	16 945	36 142	52 048	48 798	65 478	72 784
Angrešt	280 018	238 335	279 560	277 375	241 507	230 816	213 630	193 783	207 307
Rybíz bílý	29 861	32 500	60 422	50 487	45 867	41 796	44 424	42 424	51 442
Rybíz černý	275 117	444 477	322 457	380 081	264 353	186 254	154 276	166 561	279 181
Rybíz červený	388 255	351 642	426 017	344 451	265 113	243 610	259 813	232 434	255 788
Maliník	200 952	195 845	223 210	361 555	343 414	298 138	316 327	340 307	405 691
Ostružiník	10 420	22 360	14 610	17 761	42 669	41 772	37 490	31 898	58 138
Borůvka	-	-	-	-	16 120	24 266	169 431	236 016	203 027
Jahodník	5 553 726	5 210 680	7 653 590	10 987 339	8 011 367	6 541 637	7 976 322	7 150 330	5 804 365
Líska obecná	1 090	1 200	3 300	3 650	4 930	5 649	3 585	2 171	3 100

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: údaje jsou včetně eko sadů

Přehled o výrobě podnoží pro ovocné druhy v ČR (ks)

Druh	Období						
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Broskvomandloň	700	-	-	-	-	-	900
Broskvoň	117 100	90 000	373 600	91 900	65 500	56 672	139 900
Hrušeň	107 400	144 900	63 000	96 750	58 500	59 100	88 600
Jabloň	1 670 300	1 627 821	1 294 340	1 234 835	1 606 786	1 523 203	1 203 562
Kaštanovník	-	-	-	-	-	150	-
Kdouloň	37 750	82 288	113 440	88 907	113 040	170 517	129 850
Mahalebka	52 500	67 800	52 700	63 500	41 600	36 300	12 300
Mandloň	1 500	1 300	3 000	-	-	-	5 050
Meruňka	297 000	215 497	766 000	213 000	90 600	45 100	54 300
Meruzalka	1 702 580	1 203 320	948 240	861 228	893 925	832 315	928 450
Ořešák vlašský	97 300	56 500	26 700	54 100	72 110	107 200	99 770
Slivoň	508 700	140 500	138 700	144 550	463 557	849 320	1 715 070
Třešeň	269 360	252 564	128 992	149 400	138 184	139 464	79 960
CELKEM	4 862 190	3 882 490	3 908 712	2 998 170	3 543 802	3 819 341	4 457 712

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL OVOCE V ČR

V únoru roku 2011 proběhlo statistické zjišťování o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků za rok 2010. Uvedené statistické šetření je od roku 2006 zařazeno do Programu statistických zjišťování schválených ČSÚ pro MZe a předkládání statistických výkazů je povinné. Vzhledem k tomu, že některé druhy ovoce se nakupují pro výrobu pouze částečně upravené (zejména ze zahraničí), jsou údaje o nákupu rozděleny do tabulek zvlášť pro čerstvé ovoce a zvlášť pro mražené, sušené nebo jinak upravené ovoce.

Celkový nákup ovoce pro zpracování se v roce 2010 meziročně zvýšil o 6 % a dosáhl objemu 50 945 t. Nákup pouze čerstvého ovoce pro zpracování původem z tuzemska se od roku 2009 snížil o 11 % na 33 847 t. Největší podíl v nákupu čerstvého ovoce pro zpracování z tuzemska tvořila, podobně jako v předchozích letech, průmyslová jablka (24 485 t, tj. meziroční nárůst téměř o 7 %). Nákup konzumních jablek naopak o 26 % poklesl. Nákup čerstvého ovoce ze zahraničí pro výrobu ovocných výrobků poklesl meziročně o 8 % na celkových 5 034 t. Při srovnání s rokem 2009 se však ze zahraničí nakoupilo 2,7krát více ovoce zmrazeného a sušeného, ovocných protlaků a koncentrátů (11 854 t). Borůvky, brusinky, maliny a ostružiny se nakupovaly jen zmrazené.

Nákup ovoce v ČR (t)

Ovoce	Nákup ovoce původem						Náкупní ceny v Kč/kg bez DPH ¹⁾					
	z tuzemska			ze zahraničí								
	2008	2009	2010	2008	2009	2010	2008		2009		2010	
							od	do	od	do	od	do
Jablka konzumní	8 477	8 646	6 378	*	*	*	5,7	11,9	4,87	10,97	5,40	13,39
Jablka průmyslová	56 909	22 955	24 485	*	-	*	1,4	2,4	0,99	1,83	1,55	4,02
Hrušky	286	702	660	471	*	*	3,2	4,8	2,50	3,65	2,16	4,11
Třešně	295	650	244	*	111	*	9,-	11,2	9,06	11,89	11,79	13,27
Víšně	1 615	1 004	724	*	*	*	5,6	6,6	3,85	4,82	7,56	11,05
Meruňky	355	1 082	139	739	*	*	10,6	14,2	5,91	8,42	11,85	16,60
Broskve (vč. nektarinek)	437	203	150	*	-	*	6,8	9,4	7,77	8,30	7,79	11,30
Rybíz červený	312	398	183	*	-	-	6,-	8,5	4,19	8,15	5,77	6,44
Rybíz černý	*	*	*	*	-	-	15,3	19,2	*	*	*	*
Švestky pravé	417	347	260	*	326	348	3,7	7,-	5,49	6,84	5,15	7,17
Švestky ost., slívy, renklódy, mirabelky	400	1 595	406	*	3 454	2 156	4,2	7,6	3,16	6,65	5,00	7,80
Vinné hrozny	*	-	*	*	-	*	15,-	19,1	-	-	*	*
Jahody	*	*	*	*	*	-	17,9	19,5	*	*	*	*
Angrešt	*	*	*	*	-	*	*	*	*	*	*	*
Borůvky	*	-	-	*	-	-	56,6	67,6	-	-	-	-
Brusinky	*	-	-	*	-	-	*	*	-	-	-	-
Jeřabiny	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Maliny	5	*	-	*	*	-	43,2	46,5	*	*	-	-
Ostružiny	*	-	-	*	*	-	*	*	*	*	-	-
Šípek	*	*	*	*	-	-	*	*	*	*	*	*
Ostatní	*	343	*	175	*	*	11,1	15,5	8,64	11,82	5,76	12,55
Celkem	70 053	38 004	33 847	11 256	5 497	5 034	X	X	X	X	X	X

Pramen: MZe, Roční výkaz o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků

Poznámka: ¹⁾ nákupní ceny bez DPH jsou zveřejněny jako vážený aritmetický průměr cen, které uvedly jednotlivé podniky;

* nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Nákup ovoce pro zpracování za rok 2010 (zmrazené, sušené a jinak upravené)

Ovoce	Nákup ovoce v t původem				Náкупní ceny v Kč/kg bez DPH ¹⁾			
	z tuzemska		ze zahraničí		2009		2010	
	2009	2010	2009	2010	od	do	od	do
Jablka konzumní	*	*	*	*	6,93	12,69	40,37	96,06
Jablka průmyslová	-	*	*	1 172	20,48	20,48	14,81	155,29
Hrušky	-	*	*	*	*	*	19,79	61,95
Třešně	-	-	-	-	-	-	-	-
Víšně	*	*	450	557	26,18	27,44	40,39	55,10
Meruňky	*	*	212	1 021	17,17	31,00	20,71	35,58
Broskve (vč. nektarinek)	*	-	103	*	14,23	18,10	18,18	26,48
Rybíz červený	*	*	24	65	18,63	22,72	18,87	23,49
Rybíz černý	*	11	*	46	18,51	20,19	43,93	48,32
Švestky pravé	-	-	*	*	17,14	17,35	24,94	40,31

Tabulka pokračuje

Dokončení tabulky

Ovoce	Nákup ovoce v t původem				Nákupní ceny v Kč/kg bez DPH ¹⁾			
	z tuzemska		ze zahraničí		2009		2010	
	2009	2010	2009	2010	od	do	od	do
Švestky ost., slívy, renklódy, mirabelky	-	-	*	*	*	*	28,60	29,94
Vinné hrozny	*	*	*	*	*	*	54,20	59,30
Jahody	*	*	1 078	1 398	18,33	34,19	18,81	38,22
Angrešt	-	-	-	-	-	-	-	-
Borůvky	*	*	338	745	52,14	71,54	57,77	183,04
Brusinky	-	-	166	127	38,72	43,03	50,16	54,66
Jeřabiny	-	-	-	-	-	-	-	-
Maliny	*	*	218	343	50,20	84,17	34,73	67,04
Ostružiny	*	*	*	29	19,49	39,89	23,40	38,81
Šípek	-	-	-	*	-	-	*	*
Ostatní	-	*	495	*	23,98	179,75	25,95	239,81
CELKEM	*	210	4 316	11 854	X	X	X	X

Pramen: MZe, Roční výkaz o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků

Poznámka: ¹⁾ nákupní ceny bez DPH jsou zveřejněny jako vážený aritmetický průměr cen, které uvedly jednotlivé podniky;

* nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Celková výroba výrobků z ovoce oproti roku 2009 klesla 13 % na 70 401 t. Největší podíl z celkové výroby ovocných výrobků činila výroba dětské a kojenecké výživy (cca 37 %). Výroba ovocných šťáv v roce 2010 meziročně klesla cca o 20 %, přesné údaje nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti dat. Džemů a marmelád bylo v roce 2010 vyrobeno 13 225 t, tzn. cca o 6 % více než v předchozím roce.

Výroba výrobků z ovoce (t)

Ovocný výrobek		Výroba v tunách				
		2006	2007	2008	2009	2010
Džemy, marmelády		21 357	13 385	20 802	12 499	13 225
Ovocné šťávy celkem		72 068	46 611	51 885	*	*
v tom	jablečná	26 088	22 147	22 144	*	*
	koncentrát (nad 67° Brix)	-	-	6 387	*	2 758
	pomerančová	*	*	*	*	*
	rybízová	3 598	*	*	-	*
	višňová	582	478	*	231	384
	ostatní	*	*	*	*	*
Proslazené (kandované) ovoce		*	*	*	*	*
Dětská a kojenecká výživa ovocná		23 646	26 311	25 929	24 330	25 728
Kompoty		4 417	4 339	5 197	5 357	3 053
Sušené ovoce		*	*	281	188	-
Ovocné pyré		*	124	129	152	183
Ovocné chlazené saláty		-	-	-	-	-
Zmrazené ovoce		3 420	3 359	1 725	1 099	1 064
Ostatní		3 686	10 235	3 480	11 386	6 254
Celkem		129 809	104 733	109 511	81 199	70 401

Pramen: MZe, Roční výkaz o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků

Poznámka: * nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů

SKLADOVACÍ KAPACITY V OVOCNÁŘSTVÍ ČR

Ke konci roku 2010 bylo v ČR k dispozici celkem 79 045 t kapacit pro skladování ovoce. Kapacita skladů s řízenou atmosférou a skladů ULO se rapidně zvýšila a představuje téměř 55% podíl na celkové skladovacích kapacitě pro ovoce.

Struktura skladových kapacit v ovocnářství v ČR v roce 2011 (t)

Region	TYP SKLADU				
	Větraný	Chlazený	Řízená atmosféra	ULO	CELKEM
Jižní Morava	1 550	3 140	-	5 820	10 510
Severní Morava	600	2 250	-	6 400	9 250
Východní Čechy	4 000	8 650	-	13 350	26 000
Střední Čechy	-	4 100	6 750	6 350	17 200
Jižní a záp. Čechy	1 830	6 090	-	1 000	8 920
Severní Čechy	880	2 785	-	3 500	7 165
CELKEM ČR	8 860	27 015	6 750	36 420	79 045
Změna 2011/2010 v %	-23,2	-3,3	+329	+12,2	+6,9

Pramen: OU ČR

Pro sezónu 2010/11 bylo počátkem listopadu 2010 naskladněno 31,3 tis. t jablek, což je meziroční pokles o 29 %. Kvalita jablek byla průměrná, vysoké bylo poškození plodů krupobitím. Sklizeň v zahrádkách a v extenzivních sadech byla průměrná, takže výše samozásobení byla menší než v posledních letech. Česká jablka byla vyskladňována po celé skladovací období, avšak v květnu a červnu již jen v menší míře. Poptávka trhu tak byla kryta vyššími objemy dovozů jablek. Ceny konzumních jablek i jablek na zpracování v průběhu sezóny stoupaly a meziročně se zvýšily o 10 %, resp. o 6 %.

Přehled o stavu zásob konzumních jablek (t)

Odrůda	1.12.08	1.11.09	1.12.09	1.11.10	1.12.10	1.1.11	1.2.11	1.3.11	1.4.11	1.5.11	1.6.11
Spartan, McIntosh	344	617	241	230	124	88	16	2			
Šampion	2 080	2 637	2 146	1 331	964	667	454	323	242	19	
Rubín	2 861	2 792	1 539	1 151	635	351	181	65	20		
Gala	238	1 043	414	527	278	118	59	55	20		
Ostatní raně zimní	684	1 315	457	382	251	200	137	76			
Golden Delicious	10 292	11 441	9 715	7 542	6 423	5 697	4 853	3 358	2 053	1 133	802
Idared	19 682	13 992	17 523	10 915	12 780	10 816	9 908	6 758	3 423	1 833	502
Jonagold a mutace	5 891	5 346	4 802	3 666	3 143	2 295	1 818	1 470	447	300	205
Topaz	1 087	1 328	1 160	1 030	867	651	306	116	8		
Melrose	895	1 121	1 033	618	589	476	365	152	41	28	17
Gloster	2 317	1 200	1 771	1 807	1 754	1 360	945	639	119	10	
skup. Red Delicious	400	80	23	313	241	97	40	36	37	36	
Zvonkové	235	81	102	251	261	159	86	33	10		19
Ostatní zimní	1 661	1 262	1 771	1 497	1 385	1 152	848	555	150	80	
Jablka celkem	48 667	44 255	42 697	31 260	29 695	24 127	20 016	13 638	6 570	3 439	1 545
Rozdíl oproti stejnému období předchozího roku (%)	+52,4	-3,3	-12,3	-29,4	-30,4	-32,1	-32,9	-39,9	-56,2	-63,7	-67,2

Pramen: MZe ve spolupráci s OU ČR

Poznámka: skup. Red Delicious: Starking, Starkrimson, Red Delicious, Red Spur, Well Spur

CENOVÝ VÝVOJ OVOCE V ČR

Ceny zemědělských výrobců

V roce 2010 vzrostly meziročně ceny zemědělských výrobců (CZV) ovoce o 27 %, a to u všech sledovaných druhů. Důvodem byla nižší produkce ovoce v roce 2010 jak v ČR tak i v ostatních zemích EU. Ze sledovaných druhů ovoce vzrostla v roce 2010 meziročně nejvíce cena průmyslových jablek (+106 %), následovaly hrušky (+40 %), meruňky (+36 %) a broskve (+30 %).

Průměrná roční CZV konzumních jablek roku 2010 se zvýšila o 10 %, menší produkce jablek v roce 2010 se však výrazněji projevila až v nárůstu cen v I. pololetí roku 2011.

Průměrné ceny zemědělských výrobců v ČR v Kč/t

Druh ovoce	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011*
Jablka konzumní	8 289	9 047	8 048	8 922	10 256	10 371	7 808	8 607	10 189
Jablka moštová	2 622	1 573	2 642	2 417	5 112	1 782	1 298	2 668	2 793
Hrušky	10 538	10 323	10 145	10 215	11 133	11 319	8 400	11 755	14 000
Broskve	13 711	11 500	10 879	12 829	12 806	12 010	9 891	12 855	13 011
Meruňky	15 446	13 401	17 008	14 375	16 155	19 182	14 584	19 884	20 143
Švestky	11 472	9 402	11 756	8 090	10 500	9 180	7 964	10 364	8 409
Třešně	17 182	22 532	19 811	24 746	19 900	29 366	26 460	30 314	30 601
Víšně	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rybíz červený a bílý	17 573	6 221	5 936	6 442	11 889	7 647	6 643	7 017	8 602
Rybíz černý	13 383	-	-	-	-	8 400	9 500	9 500	-
Ořechy vlašské	-	29 000	29 882	35 000	33 000	32 000	-	-	-
Jahody tříděné	44 722	39 129	31 748	34 715	47 072	-	37 960	-	-

Pramen : ČSÚ

Poznámka: * průměr za období od 1. 1. – 31. 8. 2011

Průměrné ceny zemědělských výrobců u jablek konzumních podle jednotlivých měsíců v ČR v Kč/t

Měsíc	Jablka konzumní								
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Leden	7 783	9 719	7 560	8 651	9 037	11 295	7 474	7 690	10 193
Únor	7 557	8 783	7 451	8 317	7 929	11 039	7 259	7 650	9 426
Březen	7 639	8 915	7 495	8 041	8 657	11 765	8 226	7 343	9 351
Duben	7 712	8 800	7 174	8 803	8 763	12 391	8 829	6 931	10 111
Květen	8 721	9 811	7 050	10 178	8 910	12 675	8 019	7 430	10 665
Červen	9 383	9 954	7 634	9 423	8 950	13 095	9 200	7 926	9 688
Červenec	-	11 163	9 788	11 107	11 000	14 412	10 201	8 307	11 590
Srpen	8 991	10 886	8 249	10 597	10 768	13 518	10 001	10 063	11 490
Září	8 110	9 417	8 990	9 186	11 259	10 942	8 233	8 734	
Říjen	8 483	7 569	7 797	8 333	11 152	9 212	7 180	9 421	
Listopad	8 119	7 472	7 823	7 033	11 474	8 235	7 513	9 310	
Prosinec	8 557	6 788	8 195	7 751	11 425	7 299	8 088	9 669	
Průměr	8 289	9 047	8 048	8 922	10 256	10 371	7 808	8 607	10 189

Pramen: ČSÚ

Vývoj cen zemědělských výrobců a spotřebitelských cen jablek konzumních v Kč/kg

ROK/CENY	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011*
CZV	8,55	8,29	9,04	8,05	8,92	10,26	10,37	7,81	8,61	10,19
SC	23,82	24,15	26,20	22,25	24,94	28,45	32,36	25,93	25,48	30,24
Poměr CZV:SC v %	35,89	34,33	34,50	36,18	35,76	36,06	32,05	30,12	33,79	33,70

Pramen: ČSÚ

Spotřebitelské ceny ovoce mírného pásma

Spotřebitelské ceny ovoce se v roce 2010 meziročně zvýšily pouze o 4 %. Ze sledovaných druhů ovoce mírného pásma se zvýšila cena broskví a nektarinek a stolních hroznů. U ostatních druhů spotřebitelská cena naopak klesla.

Spotřebitelské ceny vybraných druhů ovoce mírného pásma I. jakostní třídy v jednotlivých měsících v Kč/kg

Měsíc	Jablka			Broskve			Stolní hrozny			Jahody		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Leden	25,02	23,11	28,69	111,89	121,05	155,32	69,19	88,47	93,16	161,82	144,74	145,25
Únor	25,93	24,21	29,09	94,72	99,27	86,55	66,14	64,86	83,34	162,13	133,94	136,64
Březen	27,73	24,52	29,00	79,13	97,35	85,47	65,23	63,19	71,59	121,48	125,78	105,69
Duben	28,27	24,31	27,91	90,18	88,93	76,84	55,55	76,33	65,52	97,23	100,51	88,76
Květen	26,50	24,91	30,39	73,59	89,16	79,92	55,39	62,25	61,03	97,60	96,96	83,90
Červen	28,65	25,24	32,59	49,19	65,42	48,40	72,64	62,24	66,51	78,17	86,13	79,91
Červenec	28,08	24,71	32,46	36,23	41,23	34,14	70,02	64,42	66,71	93,78	84,32	112,24
Srpen	27,50	27,02	31,76	26,78	39,15	25,27	37,78	47,41	42,75	108,17	115,65	103,87
Září	26,33	27,97		27,41	31,37		31,69	38,89		119,37	112,30	
Říjen	23,28	25,53		31,42	31,99		30,90	37,44		136,23	118,80	
Listopad	22,23	26,48		34,14	44,22		41,44	47,85		194,47	169,54	
Prosinec	21,68	27,76		123,79	135,14		71,93	84,61		194,46	202,32	
Průměr za rok	25,93	25,48	30,24	-	-	-	55,66	61,50	68,83	130,40	124,25	107,03

Pramen: ČSÚ

Spotřebitelské ceny jižního ovoce

Průměrné spotřebitelské ceny sledovaných druhů jižního ovoce se v roce 2010 v porovnání s předchozím rokem výrazně zvýšily u citrónů, přibližně na stejné úrovni předchozího roku zůstala spotřebitelská cena pomerančů, mírně klesla cena banánů a kiwi.

Naproti tomu se v I. pololetí 2011 pohybovaly ceny banánů a kiwi nad úrovní cen stejného období roku 2010 a naopak ceny pomerančů a citrónů vykazovaly pokles.

Spotřebitelské ceny vybraných druhů jižního ovoce I. jakostní třídy v jednotlivých měsících v Kč/kg

Měsíc	Pomeranče					Citrony				
	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011
Leden	25,32	26,80	26,67	26,48	28,21	27,06	51,05	34,63	31,79	29,30
Únor	25,02	26,96	28,02	26,40	24,30	25,78	50,25	32,55	33,62	28,82
Březen	25,73	27,80	29,80	26,91	23,86	25,13	49,15	30,95	32,39	27,37
Duben	25,82	29,21	30,06	27,54	26,82	24,78	56,55	29,82	32,88	27,19
Květen	27,68	32,09	31,41	28,24	27,18	26,77	60,69	29,04	35,71	27,70
Červen	31,01	35,38	31,63	29,77	27,15	26,70	64,22	29,18	42,51	30,86
Červenec	36,18	37,53	30,02	38,72	28,28	28,00	57,19	30,51	48,05	30,49
Srpen	38,94	37,00	29,74	37,03	28,32	29,60	43,24	34,73	59,03	32,65
Září	36,89	31,99	29,11	35,17		37,33	39,58	47,85	61,58	
Říjen	34,19	28,04	30,03	34,02		39,93	41,51	34,36	41,77	
Listopad	29,62	28,56	31,69	32,61		43,30	37,64	31,06	32,86	
Prosinec	25,59	25,67	27,81	27,77		46,67	35,86	31,83	30,47	
Průměr	30,16	30,59	29,66	30,89	26,77	31,75	48,91	33,04	40,22	29,30

Měsíc	Banány					Kiwi				
	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011
Leden	31,46	31,20	29,30	27,22	29,58	40,80	49,32	50,79	37,23	50,08
Únor	32,58	33,44	33,35	27,26	33,53	39,96	52,29	50,88	39,71	50,70
Březen	32,95	35,58	38,86	29,05	32,52	41,32	55,96	48,08	38,93	51,54
Duben	33,58	36,69	38,63	28,26	27,67	41,49	62,27	48,84	44,60	51,08
Květen	31,92	30,38	32,56	28,90	31,11	43,19	75,19	52,70	40,86	53,62
Červen	31,40	29,27	33,65	31,13	24,05	50,74	75,10	52,04	45,22	58,22
Červenec	26,89	27,59	28,60	29,92	22,85	56,97	71,92	53,83	51,38	58,04
Srpen	28,20	27,16	26,31	25,52	22,51	56,54	62,87	50,39	49,70	28,20
Září	30,02	27,31	25,82	27,14		63,32	62,31	55,35	54,76	
Říjen	30,07	27,62	24,85	24,30		62,55	63,07	51,19	53,64	
Listopad	29,69	27,87	26,38	23,98		51,72	56,15	49,54	51,11	
Prosinec	29,22	26,90	26,73	26,27		46,87	52,47	40,90	50,58	
Průměr	30,66	30,00	30,42	27,41	27,98	49,62	61,58	50,38	46,48	53,94

Pramen: ČSÚ

SPOTŘEBA OVOCE V ČR

Růst spotřeby ovoce pokračoval i v roce 2009. Meziroční nárůst ovoce mírného pásma na 55,4 kg/os./rok zvýšil historické maximum celkové spotřeby ovoce předchozího roku na 90,4 kg/os./rok. Na tomto nárůstu se nejvíce podílela vyšší spotřeba hrušek, švestek a broskví. Podle předběžných odhadů v roce 2010 spotřeba ovoce vzrostla zhruba na 91 kg/os./rok.

Spotřeba ovoce v ČR v hodnotě čerstvého (kg/osoba/rok)

- tj. přepočet všech výrobků z ovoce na hodnotu ovoce čerstvého

Ukazatel	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010*
Ovoce celkem	71,5	72,5	75,6	75,0	70,1	73,5	76,2	83,8	80,5	88,1	85,4	89,1	90,4	91,0
z toho:														
- ovoce m.p.	42,1	40,8	44,3	46,6	47,5	43,4	46,6	47,0	50,3	47,1	56,1	51,4	54,1	55,4
- jižní ovoce	31,4	30,7	28,2	29,0	27,5	26,7	26,9	29,2	33,5	33,4	30,0	34,0	35,0	35,0

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Do spotřeby ovoce se započítává ovoce určené na prodej spotřebitelům a na výrobní spotřebu. Výrobní spotřeba zahrnuje výrobu ovocných produktů tekutých, zahuštěných a tuhých, nezahrnuje se spotřeba ovoce používaného na průmyslovou výrobu alkoholických nápojů (vín, lihovin a destilátů).

Změna v metodice šetření nastala od roku 1992, proto nelze přesně srovnávat údaje o spotřebě jednotlivých druhů ovoce před uvedeným rokem a následnou časovou řadou, především vzhledem k tomu, že některé položky od roku 1992 již nelze sledovat (např. některé ovocné výrobky).

* odhad MZe

Spotřeba ovoce v ČR v hodnotě čerstvého podle jednotlivých druhů v kg/os./rok

Druh	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Jablka	23,0	23,5	25,0	22,0	24,7	23,8	24,2	24,4	26,6	24,6	26,5	26,7
Hrušky	2,7	2,4	2,6	1,8	1,7	1,6	1,8	1,8	2,0	2,6	2,7	3,4
Švestky	3,8	3,2	3,1	3,7	3,6	4,6	5,1	3,1	5,9	4,6	4,4	5,2
Třešně	1,2	1,4	1,3	1,1	1,1	1,0	1,6	0,9	1,5	1,6	1,4	1,5
Víšně	0,5	0,5	0,4	0,5	0,8	0,9	1,4	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7
Meruňky	1,0	1,6	1,3	1,1	1,5	2,1	2,5	1,7	3,3	2,3	2,1	2,3
Broskve	2,3	3,6	3,8	3,2	3,9	3,3	3,5	4,5	5,4	4,5	4,3	4,7
Rybíz	1,7	1,8	1,4	1,4	1,1	1,2	1,9	1,3	0,9	1,2	1,4	1,4
Angrešt	0,9	0,8	0,6	0,4	0,3	0,3	0,4	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3
Jahody zahradní	1,8	1,9	1,8	1,8	1,9	1,9	2,0	1,9	3,1	2,8	2,8	2,8
Vinné hrozny	2,2	2,6	2,7	2,9	2,9	3,3	3,5	4,1	4,2	3,9	4,8	4,0
Lesní plody	2,4	2,4	2,5	2,5	2,3	2,3	1,8	1,7	1,6	1,7	1,7	1,7
Ostatní ovoce m. p.	0,8	0,9	1,0	1,0	0,8	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	1,0	0,8
Citróny a grapefruity	2,7	2,8	2,8	2,8	3,0	3,2	3,8	3,8	3,6	3,7	3,8	4,2
Pomeranče, mandarinky	12,2	11,2	12,1	11,5	11,7	12,5	13,0	13,8	13,7	13,8	12,3	12,6
Banány	11,5	12,8	10,1	9,8	9,9	10,4	12,8	9,6	8,9	9,6	12,2	12,2
Ananas	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,2	1,5
Kiwi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,8	1,2
Ostatní jižní ovoce	1,8	2,2	2,5	2,6	2,3	3,1	3,9	6,2	5,8	6,9	6,7	5,9
Ořechy ve skořápce ¹⁾	2,6	2,6	2,6	2,6	2,9	3,0	3,0	3,2	3,9	4,0	3,9	3,8

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ údaj nevstupuje do součtu spotřeby ovoce

ZAHRANIČNÍ OBCHOD S OVOCEM V ČR

DOVOZ

V roce 2010 se dovezlo do ČR 621,2 tis. t čerstvého a sušeného ovoce v hodnotě 11,3 mld. Kč, tj. téměř o 15 % více než v roce předchozím. Dodávky ovoce z ostatních zemí EU meziročně vzrostly o 13 % na 378,1 tis. t a na celkovém objemu dovezeného ovoce se podílely 61 %. Nejvíce se do ČR dovážela jablka, dále pak banány, pomeranče, mandarinky, stolní hrozny, broskve a nektarinky. Mezi největší dodavatele patřilo tradičně Španělsko (86,4 tis. t) a Itálie (80,4 tis. t), dále pak Francie (57,5 tis. t), Německo (52,5 tis. t), Řecko (28,9 tis. t) a Polsko (19,2 tis. t). Dovoz ovoce z těchto zemí představoval 86% podíl na celkovém objemu dovezeného ovoce v tomto roce ze zemí EU.

Dovoz ovoce ze třetích zemí v roce 2010 meziročně vzrostl téměř o 19 % na 242,4 tis. t. Dovážely se zejména banány, citrusové ovoce, ananas, stolní hrozny a arašídý. Největšími dodavateli tohoto ovoce byly Kolumbie, Turecko, Ekvádor, Pobřeží slonoviny, Kostarika, Panama a Kamerun.

Dovoz vybraných druhů ovoce do ČR (t)

Komodita	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011*
Jablka	43 849	52 327	70 938	81 684	70 942	70 724	62 862	82 889	39 986
Hrušky	4 682	5 129	7 988	7 679	9 214	10 308	9 701	10 670	8 044
Třešně	276	180	140	317	100	177	247	159	362
Víšně	114	223	21	65	24	24	31	33	1
Meruňky	2 810	2 983	5 451	7 005	2 658	3 823	5 340	4 718	3 707
Broskve	7 542	12 082	18 778	15 666	10 773	10 550	11 159	12 903	6 285
Nektarinky	10 284	14 120	20 947	17 205	16 732	15 799	21 826	22 172	10 449
Švestky, slívy	12 760	10 166	7 380	9 050	8 027	10 740	7 905	10 100	2 217
Rybíz, angrešt	71	383	22	127	55	15	13	16	7
Jahody	3 085	5 225	6 649	7 218	7 411	7 031	8 547	7 311	7 710
Maliny, ostružiny	83	78	188	135	56	109	177	221	98
Brusinky, borůvky	249	217	165	176	108	227	179	226	199
Citróny	20 771	26 132	28 585	27 733	26 696	24 170	27 987	29 766	16 800
Grapefruity	9 997	14 528	10 613	12 186	13 580	13 381	14 566	13 646	6 984
Mandarinky	49 261	63 294	68 846	68 270	66 906	54 337	48 394	54 593	26 094
Pomeranče	61 959	67 764	54 457	59 511	60 177	56 746	57 092	64 864	40 989
Ananas	3 169	5 954	7 734	10 848	21 144	12 161	10 566	12 378	6 137
Banány	111 645	187 017	184 874	117 754	123 219	153 142	160 867	198 737	76 412
Kiwi	7 402	21 446	23 404	14 309	16 071	9 627	14 850	17 561	6 714

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * údaje k 31. 7. 2011

VÝVOZ

Vývoz čerstvého a sušeného ovoce včetně reexportu se v roce 2010 meziročně zvýšil o 14 % na 167,2 tis. t v celkové hodnotě 2,8 mld. Kč. Toto zvýšení bylo způsobeno zejména nárůstem reexportu tropického a subtropického ovoce, dále vyšším vývozem skořápkového a sušeného ovoce. Export ovoce do zemí EU vzrostl meziročně o 14 % na 166,0 tis. t, což představuje 99,3% podíl na celkovém objemu vyvezeného ovoce. Výrazně vzrostly především dodávky na Slovensko (91,4 tis. t). Dále export ovoce směřoval do Německa (31,6 tis. t), Rumunska (16,0 tis. t), Rakouska (11,4 tis. t) a Polska (6,5 tis. t).

Vývoz do třetích zemí v objemu 1,2 tis. t směřoval hlavně Ruska (770 t), Švýcarska (200 t), na Ukrajinu (80 t) a Chorvatska (58 t), kam byla vyvezena zejména jablka, hrušky, třešně, dále pomeranče, sušené švestky a lískové oříšky.

Vývoz vybraných druhů ovoce z ČR (t)

Komodita	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011*
Jablka	42 160	80 297	42 967	75 396	52 653	62 389	59 866	56 856	9 729
Hrušky	136	529	1 544	1 368	1 881	1 631	1 935	2 013	682
Třešně	941	1 485	786	2 048	557	961	1 377	1 284	1 915
Višně	4 028	5 031	4 364	4 311	5 481	3 681	3 549	2 239	2 890
Meruňky	166	92	203	253	693	276	307	271	165
Broskve	85	612	1 826	1 289	800	1 021	1 365	1 325	747
Nektarinky	88	380	1 278	1 103	1 094	1 052	2 133	2 390	1 151
Švestky, slívy	136	209	801	406	577	647	708	980	107
Rybíz, angrešt	1 453	842	818	961	2 015	970	1 786	1 113	2
Jahody	19	218	225	408	401	465	381	350	185
Borůvky, brusinky	10	0	3	1	4	36	6	13	8

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * údaje k 31. 7. 2011

Bilance zahraničního obchodu s čerstvým a sušeným ovocem v roce 2010

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	Export	Import	Saldo	Export	Import	Saldo
Ovoce mírného pásma (bez hroznů) čerstvé	67 942	151 745	-83 803	600 055	2 508 692	-1 908 637
Hrozny stolní čerstvé	3 271	40 861	-37 590	107 933	1 194 853	-1 086 920
Ovoce tropické a subtropické čerstvé i sušené	89 811	401 539	-311 728	1 644 061	5 939 750	-4 295 689
Ovoce ostatní čerstvé	535	2 922	-2 387	14 120	64 935	-50 815
Ovoce skořápkové	3 745	15 232	-11 487	303 150	1 141 375	-838 225
Ovoce sušené (včetně hroznů) a slupek	1 908	8 871	-6 963	115 064	462 104	-347 040
OVOCE CELKEM	167 212	621 170	-453 958	2 784 383	11 311 709	-8 527 326

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Dovoz zpracovaného ovoce do ČR zaznamenal meziroční 11% zvýšení na 151,8 tis. t. K nejvýraznějšímu nárůstu došlo u dovozu džemů a zavařenin, neslazeného zmrazeného ovoce, dále rovněž u dovozu ovoce konzervovaného cukrem a ovocných šťáv a koncentrátů.

Vývoz zpracovaného ovoce v roce 2010 dosáhl 36,1 tis. t, což představuje meziroční zvýšení o 1,4 %. Výrazněji vzrostl vývoz džemů a zavařenin, a rovněž neslazeného zmrazeného ovoce, naopak k poklesu došlo u vývozu ovocných šťáv a koncentrátů, dále u ovoce konzervovaného cukrem nebo alkoholem.

Bilance zahraničního obchodu s ovocem zmrazeným, vařeným, prozatímně konzervovaným a konzervovaným též s cukrem nebo alkoholem v roce 2010

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	Export	Import	Saldo	Export	Import	Saldo
Ovoce neslazené, zmrazené i vařené	3 063	9 368	-6 305	74 579	308 814	-234 235
Ovoce slazené, zmrazené i vařené	73	612	-539	5 329	24 735	-19 406
Ovoce prozatímně konzervované	67	83	-16	2 037	5 231	-3 194
Ovoce, ořechy, ov. kůry ap. konzervované cukrem	177	384	-207	6 989	28 646	-21 657
Džemy, zavařeniny, protlaky, též s cukrem	8 210	11 337	-3 127	278 308	408 125	-129 817
Ovoce, ořechy konzerv. cukrem nebo alkoholem	7 601	54 356	-46 755	343 734	1 714 129	-1 370 395
Ovocné a zeleninové šťávy bez alkoholu, též s cukrem	16 887	75 699	-58 812	390 331	1 128 876	-738 545
CELKEM	36 078	151 839	-115 761	1 101 307	3 618 556	-2 517 249

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Podrobnější přehled o exportu i importu ovoce čerstvého i zpracovaného je uveden v tabulkové příloze č. 1. Přehled o nejvýznamnějších zemích zahraničního obchodu ČR ovocem je uveden v příloze č. 2.

Zahraniční obchod ČR s jablky

V marketingovém roce 2010/11 bylo do ČR dovezeno 73,6 tis. t konzumních jablek, což představuje meziroční mírný pokles. Nejvýznamnějším dodavatelem konzumních jablek byla v této sezóně Itálie (32,4 tis. t), dále Slovensko (14,6 tis. t), Německo (6,4 tis. t) a Nizozemsko (4,5 tis. t). Nejvíce moštových jablek pocházelo z Makedonie (2,0 tis. t) a ze Slovenska (1,2 tis. t).

Vývoz moštových jablek z ČR meziročně klesl o 22 % na 38,5 tis. t. Moštová jablka směřovala na trhy Německa (23,3 tis. t), Rakouska (11,0 tis. t) a Polska (3,3 tis. t). Vývoz konzumních jablek dosáhl přibližně stejného množství jako v předchozí sezoně, tj. 12,3 tis. t a směřoval především na Slovensko (9,6 tis. t) a do Itálie (1,7 tis. t).

Přehled o zahraničním obchodu ČR s konzumními a moštovými jablky (t)

Kalendářní rok				Marketingový rok (tj. od 1. 7. – 30. 6. následujícího roku)			
		Konzumní jablka	Moštová jablka			Konzumní jablka	Moštová jablka
2005	DOVOZ	66 789	4 149	2005/06	DOVOZ	85 286	3 827
	VÝVOZ	13 954	29 014		VÝVOZ	20 934	26 503
2006	DOVOZ	79 044	2 640	2006/07	DOVOZ	65 393	2 648
	VÝVOZ	20 552	58 389		VÝVOZ	10 222	57 828
2007	DOVOZ	69 221	1 721	2007/08	DOVOZ	74 016	1 746
	VÝVOZ	10 509	42 144		VÝVOZ	13 152	42 013
2008	DOVOZ	69 437	1 287	2008/09	DOVOZ	58 747	1 979
	VÝVOZ	9 308	50 208		VÝVOZ	8 162	57 051
2009	DOVOZ	62 147	715	2009/10	DOVOZ	74 435	26
	VÝVOZ	9 329	50 537		VÝVOZ	12 213	49 273
2010*	DOVOZ	79 823	3 377	2010/11*	DOVOZ	73 641	3 436
	VÝVOZ	13 458	43 494		VÝVOZ	12 279	38 451

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * předběžné údaje

Konzumní jablka byla dovážena do ČR v rámci třetích zemí zejména z Chile, Brazílie, Jihoafrické republiky, Argentiny a Nového Zélandu, menší objemy ze Švýcarska, Indie, Číny a USA.

Bilance zahraničního obchodu ČR s ovocem

Celková bilance zahraničního obchodu ČR s čerstvým a sušeným ovocem je stále vysoce pasivní a od roku 1996 se udržovala s malými ročními výkyvy na přibližně stejné úrovni. V roce 2009 pokračoval trend poklesu deficitu, a to o 1,1 % z hlediska hmotnostního a o 8,6 % z hlediska finančního. V roce 2010 však došlo opět k meziročnímu nárůstu deficitu z hlediska hmotnostního o 14,7 % a z hlediska finančního o 10,9 %.

K výraznějším ročním výkyvům dochází u bilance zahraničního obchodu ČR se zpracovanými výrobky z ovoce. V roce 2009 došlo k meziročnímu poklesu o 3,2 % z hmotnostního hlediska a z finančního dokonce o 13,7 %. V roce 2010 se deficit v porovnání s předchozím rokem zvýšil stejně jako u zahraničního obchodu s čerstvým ovocem, tzn. z hlediska hmotnostního o 14,7 % a z hlediska finančního o 10,8 %.

Saldo zahraničního obchodu ČR čerstvým a sušeným ovocem

Ukazatel	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Tuny	-358 827	-417 870	-431 722	-364 709	-404 686	-399 685	-395 590	-453 958
Tisíc Kč	-6 948 017	-8 472 928	-8 055 675	-7 533 117	-7 071 772	-8 649 049	-7 920 050	-8 527 326

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Saldo zahraničního obchodu ČR zpracovaným ovocem

Ukazatel	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Tuny	-64 389	-172 172	-100 687	-95 871	-90 262	-97 699	-100 855	-115 775
Tisíc Kč	-1 525 276	-1 397 281	-1 444 012	-1 840 066	-1 831 725	-2 631 243	-2 271 552	-2 516 832

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

PŘEHLED O UŽITÍ OVOCE MÍRNÉHO PÁSMU V ČR

Bilance produkce a užití jablek v ČR v tis. t

Ukazatel	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11
Domácí produkce	209,2	263,6	219,3	274,1	258,9	193,6
z toho: produkční sady	138,4	159,2	113,1	156,7	145,0	103,3
Dovoz	89,1	68,0	75,8	60,7	74,5	77,1
Celková nabídka	298,3	331,6	295,1	334,8	333,4	270,7
Prodej do obchodní sítě včetně samozásobení	175,9	177,9	163,5	172,2	173,0	164,6
Nerealizovaná produkce	18,0	23,0	32,0	32,0	50,9	24,5
Nákup ke zpracování	57,0	62,6	44,4	65,4	48,0	30,9
Vývoz	47,4	68,1	55,2	65,2	61,5	50,7
Celková poptávka	298,3	331,6	295,1	334,8	333,4	270,7

Pramen: ČSÚ, GŘC, MZe, OU ČR

Bilance produkce a užití meruněk v ČR v t

Ukazatel	2006	2007	2008	2009	2010	2011*
Domácí produkce	20 076	15 535	9 002	13 989	6 352	10 200
z toho: produkční sady	3 777	5 015	2 651	4 209	1 031	2 627
Dovoz	7 005	2 658	3 823	5 340	4 718	4 500
Celková nabídka	27 081	18 193	12 825	19 329	11 070	14 700
Přímá spotřeba včetně ztrát	25 872	16 145	11 455	17 940	10 660	13 900
Nákup ke zpracování	956	1 355	1 094	1 082	139	600
Vývoz	253	693	276	307	271	200
Celková poptávka	27 081	18 193	12 825	19 329	11 070	14 700

Pramen: ČSÚ, GŘC, MZe, OU ČR

Poznámka: * odhady

Bilance produkce a užití broskví (včetně nektarinek) v ČR v t

Ukazatel	2006	2007	2008	2009	2010	2011*
Domácí produkce	19 750	14 485	11 924	12 705	8 080	9 500
z toho: produkční sady	4 086	2 985	3 883	3 038	1 717	2 155
Dovoz	32 871	27 505	26 350	32 985	35 075	28 000
Celková nabídka	52 621	41 990	38 274	45 690	43 155	37 500
Přímá spotřeba včetně ztrát	49 480	39 635	35 764	41 989	39 290	34 100
Nákup ke zpracování	749	461	437	203	150	400
Vývoz	2 392	1 894	2 073	3 498	3 715	2 000
Celková poptávka	52 621	41 990	38 274	45 690	43 155	37 500

Pramen: ČSÚ, GŘC, MZe, OU ČR

Poznámka: * odhady

PŘÍLOHY

Příloha č. I – Zahraniční obchod ČR s čerstvým a zpracovaným ovocem

Ovoce mírného pásma, čerstvé – rok 2010

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	export	import	saldo	export	import	saldo
Jablka stolní (konzumní)	24 488	79 513	-55 025	196 959	866 101	-669 142
Jablka mošťová (průmyslová)	32 368	3 386	+28 982	137 049	11 477	+125 572
Hrušky stolní (konzumní)	2 013	10 665	-8 652	41 294	214 308	-173 014
Hrušky mošťové (průmyslové)	-	5	-5	2	152	-150
Kdoule	-	0,3	-0,3	-	13	-13
OVOCE JÁDROVÉ	58 965	93 871	-34 906	375 665	1 092 151	-716 486
Třešně	1 284	159	+1 125	37 109	10 782	+26 327
Víšně	2 239	33	+2 206	34 586	581	+34 005
Meruňky	271	4 718	-4 447	10 100	144 026	-133 926
Broskve	1 325	12 903	-11 578	34 482	289 201	-254 719
Nektarinky	2 390	22 173	-19 783	62 537	446 286	-383 749
Švestky, slívy	980	10 100	-9 120	16 433	106 704	-90 271
Trnky	-	7	-7	-	114	-114
OVOCE PECKOVÉ	8 488	50 093	-41 605	195 250	997 694	-802 444
Jahody	350	7 311	-6 961	20 149	352 241	-332 092
Maliny	9	199	-190	2 912	32 990	-30 078
Moruše, ostružiny, ap.	5	22	-17	1 431	5 566	-4 135
Rybíz černý	112	0,2	+112	1 374	11	+1 363
Rybíz červený	0,5	5	-5	131	795	-664
Rybíz bílý, angrešt	0,3	10	-10	24	195	-171
Brusinky	3	28	-25	383	1 703	-1 320
Borůvky	10	177	-167	2 730	23 227	-20 497
Ostatní druhy Vaccinium	-	21	-21	2	1 599	-1 597
OVOCE BOBULOVÉ	489	7 781	-7 292	29 144	418 846	-389 702
CELKEM (bez hroznů)	67 942	151 745	-83 803	600 055	2 508 692	-1 908 637
Hrozný stolní	3 271	40 861	-37 590	107 933	1 194 853	-1 086 920
CELKEM (včetně hroznů)	71 213	192 606	-121 393	707 988	3 703 545	-2 995 557

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce tropické a subtropické, čerstvé i sušené – rok 2010

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	export	import	saldo	export	import	saldo
Banány a plantejny, čerstvé	54 935	198 696	-143 761	984 582	2 568 207	-1 583 625
Banány a plantejny, sušené	8	41	-33	573	2 192	-1 619
Datle, čerstvé i sušené	122	773	-651	5 795	28 355	-22 560
Fíky, čerstvé i sušené	111	816	-705	9 904	60 153	-50 249
Ananas čerstvý i sušený	2 486	12 378	-9 892	51 255	245 051	-193 796
Avokádo, čerstvé i sušené	126	717	-591	5 622	29 357	-23 735
Kvajava, mango, mangostany, čerstvé i sušené	248	2 859	-2 611	8 967	65 451	-56 484
Pomeranče, čerstvé i sušené	10 965	64 864	-53 899	162 362	876 145	-713 783

Tabulka pokračuje

Dokončení tabulky

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	export	import	saldo	export	import	saldo
Klementinky, monreales, satsumas, mandarinky, wilkingy, tangerinky a ost. citrusové hybridy, čerstvé i sušené	10 395	54 593	-44 198	191 184	900 047	-708 863
Citrony a limety, čerstvé i sušené	5 034	29 766	-24 732	115 769	609 752	-493 983
Grapefruity, čerstvé i sušené	2 485	13 646	-11 161	51 167	238 035	-186 868
Ostatní citrusové ovoce	506	3 973	-3 467	12 270	78 107	-65 837
Duriany	-	9	-9	7	512	-505
Papaje čerstvé	9	128	-119	1 156	6 685	-5 529
Kiwi čerstvé	2 355	17 561	-15 206	40 691	195 679	-154 988
Tamarindy, liči, jackfruity, duriany sapoty, karambola, apod., čerstvé	28	718	-690	2 714	36 020	-33 306
CELKEM, čerstvé i sušené	89 811	401 539	-311 728	1 644 061	5 939 750	-4 295 689
Ostatní ovoce m. p., tropické a subtropické	535	2 922	-2 387	14 120	64 935	-50 815

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce skořápkové – rok 2010

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	export	import	saldo	export	import	Saldo
OVOCE SKOŘÁPKOVÉ CELKEM	3 745	15 232	-11 487	303 150	1 141 375	-838 225
Z toho:						
Ořechy kokosové - dehydr.dřeň	377	1 825	-1 448	12 069	57 561	-45 492
Ořechy kokosové, čerstvé i loupané	188	320	-132	4 819	6 069	-1 250
Mandle, loupané i neloupané	1 120	3 552	-2 432	113 676	346 781	-233 105
Oříšky lískové, loupané i neloupané	674	2 057	-1 383	75 740	232 027	-156 287
Ořechy vlašské, loupané i neloupané	128	352	-224	13 301	47 484	-34 183
Arašídý, loupané i neloupané	731	4 233	-3 502	17 520	99 364	-81 844
Kaštany jedlé, čerstvé i sušené	112	302	-190	5 121	11 887	-6 766
Pistácie, čerstvé i sušené	162	1 013	-851	27 132	158 305	-131 173

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce sušené – rok 2010

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	export	import	saldo	export	import	saldo
OVOCE SUŠENÉ CELKEM	1 908	8 871	-6 963	115 064	462 104	-347 040
Z toho:						
Jablka sušená	124	358	-234	6 154	24 069	-17 915
Meruňky sušené	45	654	-609	4 696	47 964	-43 268
Švestky sušené	239	1 516	-1 277	13 946	55 147	-41 201
Směsi ořechů	2	66	-64	474	8 821	-8 347
Směsi sušeného ovoce ostatního	130	171	-41	19 143	15 939	-3 204
Slupky citrusových plodů, melounů, čerstvé, zmrazené, prozatímně konzervované, sušené	75	33	+42	4 002	3 882	+120
Hrozny sušené	1 046	5 147	-4 101	38 102	189 695	-151 593

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce zmrazené a vařené i prozatímně konzervované, nevhodné k požívání – rok 2010

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	export	import	saldo	export	import	saldo
Ovoce neslazené, zmrazené i vařené						
Jahody	199	3 209	-3 010	7 419	78 689	-71 270
Maliny	54	775	-721	2 916	45 922	-43 006
Rybíz černý	296	135	+161	5 238	3 364	+1 874
Rybíz červený	1 117	116	+1 001	10 144	1 763	+8 381
Rybíz bílý, angrešt	29	167	-138	1 107	3 792	-2 685
Víšně	111	876	-765	1 463	25 069	-23 606
Třešně	10	243	-233	187	11 179	-10 992
Ostružiny, moruše apod.	133	326	-193	4 284	6 009	-1 725
Borůvky	384	1 178	-794	24 332	74 203	-49 871
Ovoce ostatní, ořechy	731	2 342	-1 611	17 490	58 823	-41 333
CELKEM	3 063	9 368	-6 305	74 579	308 814	-234 235
Ovoce slazené, zmrazené i vařené						
Jahody	36	57	-21	1 947	2 897	-950
Maliny, ostružiny, rybíz	32	105	-73	2 798	4 820	-2 022
Ovoce ostatní	5	450	-445	583	17 017	-16 434
CELKEM	73	612	-539	5 329	24 735	-19 406
Ovoce prozatímně konzervované						
Třešně a víšně	2	20	-18	41	444	-403
Meruňky	18	35	-17	1 079	2 542	-1 463
Ovoce ostatní	48	28	+20	917	2 245	-1 328
CELKEM	67	83	-16	2 037	5 231	-3 194

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce, ořechy, ovocné kůry a slupky konzervované cukrem (máčením, glazováním nebo kandováním) – rok 2010
(skupina cel. sazebníku 2006)

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	export	import	saldo	export	import	saldo
Třešně	4	36	-32	508	2 874	-2 366
Tropické ořechy a ovoce, obsah cukru nad 13 %	113	42	+71	703	1 809	-1 106
Ostatní	37	243	-206	3 465	20 645	-17 180
Tropické ořechy a ovoce, obsah cukru do 13 %	22	42	-20	2 233	2 221	+12
Ostatní	-	22	-22	80	1 096	-1 116
CELKEM	177	384	-207	6 989	28 646	-21 657

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Džemy, zavařeniny, ovocné a ořechové protlaky ap., též s cukrem – rok 2010
 (skupina cel. sazebníku 2007)

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	export	import	saldo	export	import	saldo
CELKEM	8 210	11 337	-3 127	278 308	408 125	-129 817
Z toho:						
přípravky homogenizované-džemy apod. ovocné, ořechové, cukr nad 13% (dětské přesnídávky)	1 671	432	+1 239	62 669	19 831	+42 838
přípravky homogenizované - džemy apod. ostatní, cukr do 13%, ne:tropické ovoce	304	1 374	-1 070	13 201	41 826	-28 625
zavařeniny apod. z citrusového ovoce	38	136	-98	2 134	6 975	-4 841
zavařeniny, marmelády apod., cukr nad 30 %			-1 797			
- z jahod	647	2 444		22 452	91 177	-68 725
- z malin	136	495	-359	5 578	21 374	-15 796
- z třešní	47	353	-306	1 495	12 875	-11 380
- protlaky (pyré) a pasta ze švestek	21	521	-500	495	13 788	-13 293
- ostatní džemy, cukr nad 30 %	5 024	4 434	+590	160 728	153 217	+7 511

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce, ořechy konzervované, též s cukrem nebo alkoholem – rok 2010
 (skupina cel. sazebníku 2008)

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	export	import	saldo	export	import	saldo
CELKEM	7 601	54 356	-46 755	343 734	1 714 129	-1 370 395
Z toho:						
ořechy konzerv. i slazené	2 293	8 191	-5 898	175 763	556 978	-381 215
citrusové plody	221	2 676	-2 455	7 387	71 210	-63 823
ananas	1 354	5 868	-4 514	32 894	120 950	-88 056
meruňky	374	2 966	-2 592	9 492	76 121	-66 629
broskve	445	10 056	-9 611	8 726	164 794	-156 068
třešně, višně	241	1 285	-1 044	8 696	43 442	-34 746
hrušky	125	2 910	-2 785	2 807	57 936	-55 129
jahody	993	8 899	-7 906	28 578	225 079	-196 501
Z toho: kompoty						
- meruňkové	52	423	-371	1 254	10 575	-9 321
- broskvové	95	1 437	-1 342	2 084	28 903	-26 819
- třešňové	57	639	-582	2 063	21 186	-19 123
- jahodové	526	5 523	-4 997	11 359	121 198	-109 839
- švestkové	99	117	-18	2 510	3 288	-778
- ostatní (angreštové..)	137	824	-687	7 443	31 884	-24 441

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovocné a zeleninové šťávy bez alkoholu, též s cukrem – rok 2010

(skupina cel. sazebníku 2009)

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	export	import	saldo	export	import	saldo
CELKEM	16 887	75 699	-58 812	390 331	1 128 876	-738 545
Z toho:						
pomerančová šťáva	2 724	35 614	-32 890	39 706	461 120	-421 414
z toho: pomerančový džus	815	7 767	-6 952	13 667	118 834	-105 167
grapefruitová šťáva	363	2 632	-2 269	4 182	40 475	-36 293
šťáva z ost. citrusového ovoce	57	2 431	-2 374	2 130	55 363	-53 233
z toho: citrónová šťáva	20	210	-190	1 213	7 257	-6 044
ananasová šťáva	672	3 373	-2 701	14 413	55 981	-41 568
hroznová šťáva	499	1 331	-832	8 360	42 335	-33 975
třešňová šťáva	176	39	+137	3 188	2 313	+875
jablečná šťáva	9 218	20 267	-11 049	198 372	237 809	-39 437
z toho: bez cukru	2 821	11 348	-8 527	79 045	102 660	-23 615
s cukrem	3 120	5 897	-2 777	31 858	56 424	-24 566
koncentrát	3 277	3 022	+255	87 469	78 725	+8 744
šťáva z černého rybízu	120	1 042	-922	16 110	54 207	-38 097
směsí šťáv:						
- jablečná a hrušková	791	4	+787	28 345	95	+28 250
- z citrusových plodů a ananasu	9	231	-222	127	3 343	-3 216
- z tropického ovoce	291	1 324	-1 033	3 960	21 741	-17 781

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Příloha č. 2 – Nejvýznamnější země zahraničního obchodu ČR s ovocem**Země s největším objemem dovozu čerstvého ovoce do ČR**

Druh ovoce	Dovoz v t - 2008	Země	Dovoz v t - 2009	Země	Dovoz v t - 2010	Země
Jablka konzumní	16 752*	Polsko	20 881*	Polsko	32 426*	Itálie
	10 887*	Itálie	16 834*	Itálie	14 564*	Slovensko
	9 220*	Slovensko	9 417*	Německo	6 417*	Německo
Jablka moštová	1 228*	Slovensko	25*	Slovensko	1 983*	Makedonie
Hrušky stolní	2 203	Itálie	2 066	Itálie	2 641	Belgie
	1 776	JAR	2 051	JAR	1 792	JAR
Třešně	90	Polsko	115	Polsko	66	Německo
	39	Slovensko	37	Maďarsko	28	Španělsko
Víšně	23	Maďarsko	18	Slovensko	29	Maďarsko
Měruňky	1 390	Itálie	1 572	Francie	1 747	Itálie
	550	Španělsko	1 156	Itálie	882	Francie
	510	Řecko	920	Polsko	737	Řecko
Broskve, nektarinky	15 787	Itálie	17 667	Itálie	17 599	Itálie
	6 467	Španělsko	11 731	Španělsko	10 943	Španělsko
	2 280	Německo	2 217	Německo	3 159	Německo
Švestky	3 738	Polsko	2 260	Polsko	2 413	Maďarsko
	2 082	Maďarsko	1 654	Maďarsko	2 208	Rumunsko
Jahody	2 563	Španělsko	4 536	Španělsko	3 578	Španělsko
	1 284	Maroko	1 595	Německo	1 887	Německo
	1 274	Německo	651	Maroko	617	Belgie
Maliny	42	Španělsko	54	Španělsko	68	Polsko
Rybíz černý	3	Slovensko	3	Polsko	0,1	Francie
Rybíz červený	2	Rakousko	2	Polsko	2	Nizozemsko
Hrozný stolní	26 772	Itálie	24 641	Itálie	21 751	Itálie
	5 726	Německo	5 839	JAR	4 221	Německo
	5 180	Chile	4 270	Německo	3 860	Chile

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * u jablek se jedná o marketingový 2008/09, 2009/10 a 2010/11

Země s největším objemem dovozu čerstvého tropického ovoce do ČR

Druh ovoce	Dovoz v t - 2008	Země	Dovoz v t - 2009	Země	Dovoz v t - 2010	Země
Banány	25 195	Ekvádor	36 287	Francie	55 769	Francie
	25 194	Kolumbie	19 843	Ekvádor	30 334	Kolumbie
	23 572	Kostarika	19 103	Kolumbie	19 420	Ekvádor
Ananas	6 142	Kostarika	5 537	Kostarika	6 282	Kostarika
	1 518	Pobř. slonoviny	986	Německo	1 160	Pobř. slonoviny
Pomeranče	26 506	Španělsko	27 716	Španělsko	25 847	Španělsko
	12 450	Řecko	12 442	Řecko	20 918	Řecko
	5 136	JAR	4 776	JAR	5 443	JAR
Mandarinky	34 782	Španělsko	30 485	Španělsko	32 478	Španělsko
	5 996	Německo	3 580	Itálie	4 033	Německo
	3 939	JAR	3 166	Německo	3 939	Chorvatsko
Citrony	7 437	Španělsko	11 566	Španělsko	12 437	Turecko
	4 730	Turecko	8 577	Turecko	7 806	Španělsko
	2 474	Itálie	2 242	Německo	2 294	Německo
Grapefruity	3 744	Čína	5 010	Čína	3 892	Čína
	3 448	Turecko	3 979	Turecko	3 729	Turecko
Kiwi	3 826	Itálie	6 599	Itálie	8 902	Německo
	3 589	Německo	4 702	Německo	5 908	Itálie
	669	Chile	1 897	Řecko	1 318	Řecko

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Hlavní směry vývozu čerstvého ovoce mírného pásma z ČR

Druh ovoce	Vývoz v t - 2008	Země	Vývoz v t - 2009	Země	Vývoz v t - 2010	Země
Jablka konzumní	7 136*	Slovensko	9 961*	Slovensko	9 590*	Slovensko
	805*	Slovinsko	1 233*	Rumunsko	1 718*	Itálie
Jablka moštová	28 711*	Německo	27 812*	Německo	23 328*	Německo
	25 557*	Rakousko	15 629*	Rakousko	10 961*	Rakousko
Hrušky stolní	846	Slovensko	864	Slovensko	1 371	Slovensko
	288	Belgie	149	Rumunsko	266	Rusko
Třešně	616	Belgie	999	Belgie	600	Belgie
	274	Německo	210	Německo	274	Nizozemsko
Višně	3 194	Německo	2 674	Německo	2 077	Německo
	262	Nizozemsko	196	Belgie	59	Polsko
Meruňky	251	Slovensko	216	Slovensko	243	Slovensko
	21	Rakousko	63	Rakousko	18	Maďarsko
Broskve, nektarinky	1 989	Slovensko	3 391	Slovensko	2 898	Slovensko
	40	Itálie	62	Rumunsko	733	Maďarsko
Švestky	366	Slovensko	370	Slovensko	490	Slovensko
	182	Německo	103	Polsko	249	Polsko
Jahody	335	Slovensko	3	Německo	280	Slovensko
	109	Polsko	369	Německo	35	Polsko
	15	Maďarsko	100	Belgie	25	Itálie
Rybíz černý	143	Rakousko	503	Německo	75	Německo
	129	Německo	272	Nizozemsko	36	Maďarsko
Rybíz červený	360	Německo	-	-	0,5	Slovensko
	148	Belgie	-	-	-	-
Rybíz bílý, angrešt	25	Belgie	-	-	0,3	Slovensko

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * u jablek se jedná o marketingový 2008/09, 2009/10 a 2010/11

Příloha č. 3 – Porovnání finančního vyjádření produkce ovoce v ČR (mil. Kč)

OVOCNÝ DRUH	Produkční sady					Neintenzivní sady					Produkce celkem				
	2007	2008	2009	2010	10/09 v %	2007	2008	2009	2010	10/09 v %	2007	2008	2009	2010	10/09 v %
Jablka	992,7	713,8	598,6	679,7	+14	295,7	171,5	147,3	181,6	+23	1 288,4	885,3	745,9	861,3	+15
Hrušky	31,3	25,9	46,7	33,2	-29	18,4	16,8	16,6	17,2	+4	49,7	42,7	63,3	50,4	-20
Třešně	47,0	51,9	56,2	49,3	-12	61,8	41,8	41,8	31,2	-25	108,8	93,7	98,0	80,5	-18
Víšně	118,6	49,3	24,3	30,7	+26	12,6	6,8	4,6	5,3	+15	131,2	56,1	28,9	36,0	+25
Meruňky	84,4	51,5	72,7	22,1	-70	101,5	77,0	102,0	50,4	-51	185,9	128,5	174,7	72,5	-59
Broskve	34,3	49,8	33,3	19,6	-41	72,0	54,0	63,0	40,0	-36	106,3	103,8	96,3	59,6	-32
Slivoně	49,5	44,8	45,4	38,6	-15	120,0	82,0	80,0	58,0	-27	169,5	126,8	125,4	96,6	-23
Angrešt	0,1	0,1	0	0	0	13,8	12,2	9,8	8,2	-16	13,9	12,3	9,8	8,2	-16
Rybíz červený	32,5	15,6	7,2	4,0	-44	28,8	21,2	16,3	14,3	-12	61,3	36,8	23,5	18,3	-22
Rybíz černý	5,6	4,9	7,1	8,3	+17	9,1	9,9	9,9	9,9	0	14,7	14,8	17,0	18,2	+7
Maliny	1,0	1,8	1,6	0,8	-50	6,0	6,0	6,0	6,0	0	7,0	7,8	7,6	6,8	-11
Jahody	67,2	74,7	69,9	80,7	+15	183,5	120,0	112,0	88,0	-21	250,7	194,7	181,9	168,7	-7
Ořešák vlašský	0	0	0	0	0	90,0	75,0	70,0	60,0	-14	90,0	75,0	70,0	60,0	-14
CELKEM	1 464,2	1 084,1	963,0	967,0	0	1 013,2	694,2	679,3	570,1	-16	2 477,4	1 778,3	1 642,3	1 537,1	-6

Pramen: OU ČR na základě vlastního šetření sklizně ovoce

Příloha č. 4 – Struktura celkových sklizní ovoce v produkčních a extenzivních sadech v ČR

Struktura celkové sklizně ovoce v produkčních sadech v ČR v roce 2010 (t)

Jablka	Produkce z toho: konzumní pro zpracování	103 304	Hrušky	Produkce z toho: konzumní pro zpracování	3 482
		55 000			2 800
		48 304			682
Víšně	Produkce z toho: pro zpracování neuplatněno	3 472	Třešně	Produkce z toho: konzumní pro zpracování – kompoty neuplatněno	1 851
		3 372			1 400
		100			300
Meruňky	Produkce z toho: konzumní pro zpracování	1 031	Broskve	Produkce z toho: konzumní pro zpracování	1 717
		900			1 550
		131			167
Slivoně	Produkce z toho: konzumní pro zpracování	4 218	Angrešt	Produkce z toho: pro zpracování	0
		3 400			
		818			
Rybíz červený	Produkce z toho: pro zpracování neuplatněno	1 438	Rybíz černý	Produkce z toho: pro zpracování	489
		1 000			489
		438			
Maliny	Produkce z toho: konzumní pro zpracování	15	Jahody	Produkce z toho: konzumní pro zpracování	2 500
		15			2 400
		-			100

Pramen: OU ČR dle vlastního šetření

Poznámka: Ocenění ovoce ke zpracování a k samozásobení bylo stanoveno na základě cen výkupu ovoce a odhadem s přihlédnutím k cenám zemědělských výrobců, spotřebitelským cenám a také k horší kvalitě ovoce z těchto výsadeb, alejí a zahrad.

Do samozásobení patří ovoce spotřebované jak v čerstvém stavu, tak zpracované pěstitelem i drobný prodej ovoce (u silnic apod.) jako přebytek ze zahrad.

Struktura celkové sklizně ovoce v extenzivních sadech v ČR v roce 2010 (t)

Jablka	Produkce z toho: pro zpracování samozásobení neuplatněno	Hrušky	90 248	Produkce z toho: pro zpracování samozásobení neuplatněno	12 675
			18 000		
			40 000		
			32 248		
Víšně	Produkce z toho: pro zpracování samozásobení neuplatněno	Třešně	3 247	Produkce z toho: pro zpracování - lisovny samozásobení neuplatněno	7 515
			100		
			1 000		
			2 147		
Meruňky	Produkce z toho: pro zpracování samozásobení neuplatněno	Broskve	5 321	Produkce z toho: samozásobení neuplatněno	6 363
			300		
			4 000		
			1 021		
Slivoně	Produkce z toho: pro zpracování samozásobení neuplatněno	Angrešt	19 860	Produkce z toho: pro zpracování samozásobení neuplatněno	2 837
			1 000		
			9 000		
			9 860		
Rybíz červený	Produkce z toho: pro zpracování samozásobení neuplatněno	Rybíz černý	8 962	Produkce z toho: pro zpracování samozásobení neuplatněno	2 979
			100		
			3 500		
			5 362		
Maliny	Produkce z toho: samozásobení neuplatněno	Jahody	435	Produkce z toho: samozásobení neuplatněno	7 052
			300		
			135		

Pramen: OÚČR dle vlastního šetření

Příloha č. 5 – Důležité kontakty

Český statistický úřad

Na padesátém 81
100 82 Praha 10 – Strašnice
telefon: 274 051 111 (ústředna)
274 052 304, 274 052 648
<http://www.czso.cz>

Ústav zemědělské ekonomiky a informací

Mánesova 75
120 56 Praha 2
telefon: 222 000 222
<http://www.uzei.cz>

Generální ředitelství cel

Budějovická 7
140 96 Praha 4
telefon: 261 331 111
<http://www.cs.mfcr.cz>

VŠÚO Holovousy, s. r. o.

Holovousy I
508 01 Hořice
telefon: 493 692 821-3
<http://www.vsu.cz>

Ministerstvo zemědělství ČR

Těšnov 17
117 05 Praha 1
telefon: 221 811 111
<http://www.mze.cz>

Ovocnářská unie ČR

Holovousy I
508 01 Hořice
telefon: 493 692 827
<http://www.ovocnarska-unie.cz>

Státní zemědělská a potravinářská inspekce ústřední inspektorát (SZPI)

Květná 15
603 00 Brno
telefon: 543 540 111
<http://www.szpi.gov.cz>

Státní zemědělský intervenční fond

Ve Smečkách 33
110 00 Praha 1
telefon: 222 871 556
<http://www.szif.cz>

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Hroznová 2
656 06 Brno
telefon: 543 548 111
<http://www.ukzuz.cz>